

El clima escolar als centres d'Ensenyament Secundari a Catalunya

Rafael Bisquerra i Alzina

Professor de la Universitat de Barcelona. Facultat de Pedagogia
Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació
Coordinació metodològica

Marius Martínez i Muñoz

Professor de la Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Ciències de l'Educació. Departament de Pedagogia Aplicada
Coordinació del contingut i de la proposta d'intervenció

Nota:

Cada vegada que *s'esmenta pares, alumnes, professors, etc.*, s'enten que es fa referència a ambdós sexes.

© Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

1a edició: abril 1998

Tiratge: 1.500 exemplars

Impressió: Hostench SA

Dipòsit legal: B-18.612/1998

No és permesa la reproducció total ni parcial d'aquest document per cap mitjà electrònic, per cap propòsit sense l'aprovació expressa del Departament d'Ensenyament

AGRAÏMENTS

Abans que el lector llegeixi l'informe que presentem, volem fer explícit el nostre reconeixement a totes aquelles persones que han fet possible l'estudi amb la seva col·laboració.

A tots els qui han aportat informació, i especialment als equips directius, al professorat, a l'alumnat, als pares i mares, al personal d'administració i serveis i als altres membres dels consells escolars, els agraïm el temps que ens han dedicat i els suggeriments que ens han fet. Agraïm el recolzament de la Inspecció d'Ensenyament.

Finalment volem deixar constància del nostre agraïment a les persones que han col·laborat en la correcció d'estil, i als membres del grup de treball del Consell Superior d'Avaluació, que han dedicat moltes hores a la planificació, al disseny, a la discussió, a l'elaboració i a la presentació dels diversos aspectes avaluats. Gràcies a tots pel seu esforç i la seva dedicació.

Octavi Fullat i Genís

President del Consell

Dolors Iduarte i Despuig

Secretària Executiva del Consell

INDEX

Presentació	7
Introducció	9
1.- Marc teòric	11
2.- Concreció del problema i objectius de l'estudi	13
3.- Mostra	15
4.- Anàlisi de les dades	17
Clima de centre	18
Dimensió de relació	18
Dimensió de desenvolupament	32
Dimensió de manteniment i canvi del sistema	44
Clima de classe	58
Dimensió de relació	58
Dimensió de desenvolupament	61
Dimensió de manteniment i canvi del sistema	64
5.- Conclusions de l'estudi i objectius de millora	74
6.-Proposta d'actuació	82
Programa per a la millora del clima escolar	83
7.-Annex	101
Descripció de l'Inventari d'Avaluació del Clima Escolar (IACE)	101
Inventari d'Avaluació del Clima Escolar (IACE)	107
8.-Bibliografia	119

PRESENTACIÓ

El present estudi respon a la Resolució, de 5 de febrer de 1997, signada pel Conseller d'Ensenyament, *"per la qual es crea la comissió d'estudi dels desajustaments conductuals dels alumnes dels centres docents i s'estableixen altres mesures sobre aquesta matèria"* (DOGC Núm. 2329).

L'apartat 6è de l'esmentada resolució, diu: *"en virtut de les funcions assignades per l'article 3 del Decret 305/1993, de 9 de desembre, el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu elaborará un informe, i les corresponents propostes, en relació amb el **clima escolar** existent en els centres docents de Catalunya sostinguts amb fons públics"*.

Confiem que aquest estudi sigui d'utilitat a la comunitat educativa a l'hora de plantejar-se la millora del clima escolar, i que les propostes que s'ofereixen en aquest informe esdevinguin una bona eina per iniciar la reflexió i les estratègies que cada centre generi.

Octavi Fullat i Genís

President del Consell Superior
d'Avaluació del Sistema Educatiu

INTRODUCCIÓ

La tasca dels professionals de l'ensenyament que treballen amb adolescents és difícil però és també engrescadora. Difícil a causa de la problemàtica pròpia de l'edat dels alumnes i de les situacions que es produeixen a les escoles, que són un reflex de les que tenen lloc en la societat en la qual vivim. Engrescadora, atès que els grans canvis biològics i de capacitat cognitiva que es produeixen en entrar a l'adolescència, representen per al professorat un autèntic repte.

Tots hem llegit, darrerament amb excessiva freqüència, notícies sobre conductes conflictives, que es produeixen en algunes escoles de països de la Unió Europea i d'arreu del món, fins al punt que aquestes notícies s'han transformat en un tema de debat per a tots els col·lectius de la comunitat escolar: alumnat, professorat, famílies, equips directius i administració educativa.

Catalunya no és cap excepció. Els mitjans de comunicació així ho han palesat al llarg del curs escolar 1996/97, presentant exemples de conductes conflictives que han enterbolit el clima d'algunes escoles, i que traspassant-ne els límits, han començat a preocupar el conjunt de la societat.

El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, creat pel Decret 305/93, de 9 de desembre, és un òrgan del Departament d'Ensenyament que té com a objectiu efectuar una tasca d'anàlisi i d'avaluació externa del sistema educatiu de nivell no universitari de Catalunya, en compliment de l'article 62 de la LOGSE, el qual estableix que les administracions educatives avaluaran el seu sistema educatiu en l'àmbit de les seves competències.

L'equip de treball del Consell Superior d'Avaluació, encarregat de l'estudi que ara presentem, va decidir donar prioritat a les escoles on es preparen els nois i noies a partir dels 12 anys. Aquest període de l'adolescència es caracteritza, segons la majoria d'autors, per fenòmens d'oposició, de desequilibri i de pas cap a una etapa d'afirmació de la personalitat, i l'adolescent es fa més autònom i més crític respecte al seu entorn. A aquest grup d'edat correspon actualment el nivell de l'Educació Secundària i és per aquesta raó que els centres que han pres part en aquest estudi imparteixen aquest nivell educatiu.

Hi han participat 1815 persones, membres dels consells escolars de 136 centres d'ensenyament secundari. L'objectiu de l'estudi és conèixer el clima escolar existent (tal i com el perceben els diversos col·lectius de la comunitat educativa) per tal de poder proposar estratègies per a la seva millora.

L'informe d'investigació consta de les parts següents:

La primera part, el marc teòric, conté una revisió de la trajectòria que la investigació sobre el clima ha seguit al llarg del temps, amb especial esment de les dues últimes dècades, les seves propostes i els seus resultats.

La segona part concreta el problema que ha servit de base per a l'establiment d'hipòtesis i el disseny d'investigació i en planteja els objectius.

La tercera part descriu la mostra de centres que han participat en l'estudi.

La quarta part està dedicada a l'anàlisi descriptiva de les dades obtingudes amb l'administració de l'instrument.

La cinquena part es dedica a les conclusions de la investigació, a partir de tot el treball realitzat i planteja les possibles millores que es poden proposar com a objectius

La sisena part planteja una proposta d'intervenció que inclou un programa per millorar el clima de centre i el clima de classe i un instrument per al seu diagnòstic. Aquest programa està preparat per ser utilitzat a qualsevol centre que vulgui millorar el seu clima. És la síntesi de propostes d'actuació derivades del procés avaluatiu del clima escolar.

1. MARC TEÒRIC

La preocupació pel clima escolar entronca amb l'interès propi de la comunitat educativa per la millora i el progrés de l'alumnat i per les condicions en les quals aquest progrés es produeix.

El clima escolar ha despertat l'interès de la comunitat educativa i científica durant tot el present segle, però és a partir d'aquesta segona meitat quan es relacionen directament les seves característiques amb els processos i resultats educatius. El clima, tal com apunten nombroses investigacions pot predir millor els resultats educatius d'un grup classe, per exemple, que els tests i proves convencionals. També es constata que **la millora del clima de classe o de centre produeix millores significatives en els resultats educatius.**

Les primeres recerques sobre el clima escolar no es desenvolupen fins als anys seixanta. De tota manera, l'estudi del clima és el resultat de treballs anteriors que s'originen a partir de la dècada dels anys 20, que no aborden directament el clima però són especialment importants per establir-ne les bases.

Els primers autors que es fixen en les interaccions en contextos educatius es dediquen a enregistrar els comportaments dels alumnes tot observant com es produeixen. Als anys 30 s'arriba a formular una teoria que estableix que el comportament s'explica per la personalitat i l'ambient en el qual es mou un subjecte. A mesura que avança la recerca es constata que les persones reaccionen de manera diferent segons en quin ambient es troben, apropant-se o allunyant-se de les activitats que en aquest ambient es desenvolupen, segons sigui agradable i positiu o desagradable. A partir dels anys 50 la recerca sobre les interaccions i els aspectes relacionals se centren especialment en el desenvolupament d'instruments que proporcionen informació rigorosa i sistematitzada respecte d'ells. Fins als anys seixanta la recerca es limitava a observacions externes de comportaments. Si bé tots aquests treballs no són específicament recerques sobre el clima de centre o d'aula, sí que destaquen com a pioners, pel fet de posar en evidència que els aspectes relacionals, que es poden millorar, incideixen clarament en els resultats educatius.

A partir dels anys 60 la recerca sobre els ambients o climes escolars canvia d'orientació. Es proposa que la millor manera de captar un ambient és estar-hi immers el màxim temps possible i viure tots els fenòmens que en aquest ambient es produeixen. Aquest plantejament no el pot assumir un observador extern. Més aviat es tracta que sigui algú "de dins" qui descriu com és el clima.

Aquest canvi d'orientació suposa **no utilitzar observadors externs sinó els propis integrants del clima**, que a l'escola són bàsicament el professorat i l'alumnat. Un altre canvi important es refereix a la metodologia per avaluar el clima: **ja no s'utilitzen fulls de registre o inventaris de conducta sinó**

qüestionaris que s'adrecen directament als integrants del clima i que els pregunten sobre la forma com perceben diferents factors que el configuren.

El clima escolar es defineix, a partir d'aquest moment, com una variable complexa que està integrada per diversos factors.

El clima escolar es defineix com una qualitat total, relativament estable, que és viscuda pels seus ocupants o integrants a través del treball, les interaccions que mantenen entre sí, i les característiques físiques d'aquest espai. Aquesta qualitat total distingeix cada centre o aula, imprimint-li un determinat estil i condicionant els processos i els resultats que s'hi desenvolupen.

La recerca constata que el clima es configura com una estructura multidimensional (proposada per Moos) de tres grans factors o macrodimensions:

Macrodimensió de relació: El clima es crea quan es relacionen persones. Si no hi ha relació entre persones no hi ha clima.

Macrodimensió de desenvolupament: El clima escolar ha de ser educatiu, per tant es caracteritza per afavorir l'encàrrec que té la institució: procurar el desenvolupament integral dels escolars.

Macrodimensió de manteniment i canvi: El clima ha de poder-se mantenir, però a la vegada ha de propiciar que la institució s'adapti als canvis socials i culturals i evolucioni.

Quan s'avalua o s'investiga sobre el clima apareixen dues unitats d'anàlisi diferents: el clima del centre i el clima de la classe.

En el primer cas es tracta del clima que es genera a tota la institució i que està condicionat sobretot per la direcció, el professorat, l'alumnat, altres membres de la comunitat educativa i l'entorn físic del centre. Aquest clima afecta les relacions de tots els col·lectius. En el segon cas es tracta del clima que es genera dins l'aula, fruit de la interacció entre el professorat i l'alumnat en l'espai-aula. Aquest tipus de clima incideix en els processos educatius i en els resultats educatius.

La millora del clima escolar implica conèixer la percepció que en tenen els seus integrants, identificar quins aspectes són més o menys valorats i establir compromisos i activitats que els facin evolucionar favorablement.

2. CONCRECIÓ DEL PROBLEMA I OBJECTIUS DE L'ESTUDI

A partir del marc teòric exposat s'analitza el clima escolar en els centres d'Educació Secundària de Catalunya.

El problema queda formulat de la següent manera: **Com perceben el clima escolar del seu centre els diferents membres de la comunitat educativa?**

Per respondre a aquesta pregunta es fixen els següents objectius:

1. Conèixer el grau de satisfacció del clima escolar tal com és percebut pels diversos col·lectius implicats en el sistema educatiu.
2. Realitzar una anàlisi diferencial de la percepció del clima segons els diversos col·lectius.

A tal efecte i com a elements orientadors d'aquest segon objectiu, es formulen les hipòtesis següents:

2.1.- No hi ha diferències en la percepció del clima escolar entre els col·lectius que integren la comunitat educativa.

2.2.- No hi ha diferències en la percepció del clima escolar entre els col·lectius que integren la comunitat educativa en funció de la titularitat del centre.

2.3.- No hi ha diferències en la percepció del clima escolar entre els col·lectius que integren la comunitat educativa en funció del nombre d'habitants de la població on està ubicat el centre.

2.4.- No hi ha diferències en la percepció del clima escolar entre els col·lectius que integren la comunitat educativa en funció del nombre d'alumnes del centre.

3. Realitzar una aproximació als aspectes que fan possible distingir entre la percepció positiva o negativa del clima escolar. Això permet formular propostes d'intervenció per millorar el clima escolar a partir de les variables detectades.

L'instrument de mesura recull els aspectes objecte d'avaluació (microdimensions) seguint la proposta de Moos, que configuren el clima com una estructura multidimensional.

a) Clima de centre

MACRODIMENSIONS	MICRODIMENSIONS
Dimensió de relació	Involucració
	Cohesió i suport d'iguals
	Suport als estudiants
	Involucració del PAS
	Involucració/relació amb els pares
	Comunicació
	Participació dels alumnes
Dimensió de desenvolupament	Autonomia
	Orientació cap a la tasca
	Interès professional
	Moral docent
	Desenvolupament professional
Dimensió de manteniment i canvi del sistema	Claredat de normes
	Control
	Innovació
	Entorn físic
	Presa de decisions participativa
	Lideratge de l'equip directiu
	Ordre a les classes

b) Clima de classe

Dimensió de relació	Involucració
	Cohesió i suport d'iguals
	Grupets
Dimensió de desenvolupament	Suport del professor
	Orientació cap a la tasca
	Ordre i organització
Dimensió de manteniment i canvi del sistema	Claredat de normes
	Innovació
	Ambient físic

L'instrument dissenyat ha estat un qüestionari base de 96 ítems, dels quals 93 fan referència a aspectes concrets de cada una de les microdimensions, i 3 recullen la percepció global del clima i no s'inclouen en la seva estructura multidimensional.

3. MOSTRA

La mostra final ha estat de 1815 persones corresponents a 136 centres de secundària de tot Catalunya on s'impartia algun curs d'ESO durant el curs 1996/97. De la mostra inicial de 150 centres hi ha hagut una mortalitat estadística de 14, que representa el 9,3 % del total.

La distribució de la mostra, el nombre de persones i de centres que han participat en l'estudi i els participants de cada col·lectiu amb la seva distribució en percentatges es pot veure en les taules següents:

TIPUS CENTRE	BARCELONA				>10.000 hab.				≤10.000 hab.				TOTAL	
	PÚBLIC		PRIVAT		PÚBLIC		PRIVAT		PÚBLIC		PRIVAT			
	n _C	n _P	n _C	n _P	n _C	n _P	n _C	n _P	n _C	n _P	n _C	n _P	n _C	n _P
Centres/ Persones	n _C	n _P	n _C	n _P	n _C	n _P	n _C	n _P	n _C	n _P	n _C	n _P	n _C	n _P
≤ 300 ALUMNES	4	42	14	181	6	72	30	383	14	175	6	80	74	933
de 301 a 1000	6	87	7	92	21	309	6	78	11	164	-	-	51	730
≥ 1001 ALUMNES	2	12	2	27	7	113	-	-	-	-	-	-	11	152
TOTALS	12	141	23	300	34	494	36	461	25	339	6	80	136	1815

n_C= nombre de centres; n_P=nombre de persones

COL·LECTIU	n	TITULARITAT	
		Públics	Privat concertat
Directors/es	131	51,9%	48,1%
Caps d'Estudis	80	87,5%	12,5%
Secretaris/es	65	98,5%	1,5%
Professors/es	553	57,1%	42,9%
Alumnes	272	62,5%	37,5%
PAS	119	51,3%	48,7%
Famílies	395	44,8%	55,2%
Ajuntament	43	100%	0%
Empresa	3	100% ^a	0%
Titularitat	154	0%	100%
N TOTAL	1815	53,7%	46,3%

El mapa mostra la distribució geogràfica dels centres que hi han participat.

4. ANÀLISI DE DADES

En aquest apartat només es presenten els resultats obtinguts en els ítems que integren cadascuna de les microdimensions. S'han fet anàlisis més complexes d'acord amb els objectius plantejats a l'estudi, els resultats dels quals es donen a conèixer a l'apartat de conclusions.

Cal tenir en compte que des del punt de vista metodològic les anàlisis estadístiques requereixen que les variables compleixin els supòsits paramètrics, tot i que l'evidència demostra que a la pràctica sovint només es compleixen de forma aproximada. Al llarg de múltiples investigacions s'ha palesat que el fet de no complir-los estrictament, no provoca efectes greus en els resultats

En el present estudi la majoria de variables no s'ajusten estrictament a la normalitat, cosa que queda compensada per la mida de la mostra. Es considera apropiat fer constar aquest fet, que per altra banda és "normal" en aquestes investigacions, de tal forma que els resultats de les anàlisis multivariables es prenguin amb la cautela que imposa el tipus de dades que s'estant manejant.

Les dades corresponents estan dipositades al fons documental del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu de Catalunya.

Anàlisi descriptiva

A continuació s'exposa la descripció dels resultats obtinguts amb l'aplicació de l'instrument d'avaluació del clima escolar i les respostes de tots els col·lectius consultats. La descripció es fa en base a les dimensions de Moos que s'han explicat en l'apartat corresponent al marc teòric: dimensions de relació, de desenvolupament i de manteniment i canvi del sistema. Es presenta en forma de taules amb els percentatges, desglossats per a cada categoria de respostes. En cada taula es mostra també el percentatge de forma dicotòmica, és a dir, s'han agrupat les dues respostes que mostren desacord i les dues que mostren acord.

La gràfica que acompanya les microdimensions, recull la resposta dels col·lectius consultats per a cada un dels ítems i expressa el valor de la mitjana obtinguda. Aquesta mitjana s'ha obtingut assignant la següent puntuació a les respostes:

- 1 = En desacord
- 2 = Poc d'acord
- 3 = D'acord
- 4 = Molt d'acord

Per tal que la gràfica mostri millor la variació de resultats, s'ha optat per acotar l'eix d'ordenades ometent el valor màxim (4) i mínim (1), adoptant només el recorregut dels valors de les variables.

CLIMA DE CENTRE

- Respostes a les preguntes de les microdimensions del clima de centre

1. Dimensió de relació

1.1. Microdimensió d'involucració

Taula 4.1: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'involucració.

1.- La major part del professorat coneix les línies bàsiques del projecte educatiu.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	532	3,9%	10,9%	49,8%	35,3%
		14,8%		85,1%	
Director/a	127	1,6%	8,7%	45,7%	44,1%
		10,3%		89,8%	
Cap d'Estudis	73	2,7%	19,2%	56,2%	21,9%
		21,9%		78,1%	
Secretari/a	62	1,6%	14,5%	59,7%	24,2%
		16,1%		83,9%	
GLOBAL	794	3,3%	11,6%	50,8%	34,2%
		14,9%		85,1%	

2.- La major part del professorat s'ha interessat en el procés d'elaboració del projecte educatiu.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	534	5,8%	27,2%	42,3%	24,7%
		33,0%		67,0%	
Director/a	127	3,1%	29,1%	44,1%	23,6%
		32,2%		67,7%	
Cap d'Estudis	74	5,4%	50,0%	36,5%	8,1%
		55,4%		44,6%	
Secretari/a	62	3,2%	45,2%	46,8%	4,8%
		48,4%		51,6%	
GLOBAL	797	5,2%	31%	42,7%	21,1%
		36,2%		63,8%	

3.- El professorat, en general, està d'acord en les idees educatives plasmades al projecte educatiu.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	519	3,5%	13,3%	59,9%	23,7%
		16,8%		83,6%	
Director/a	126	0,8%	5,6%	62,7%	31%
		6,4%		93,7%	
Cap d'Estudis	71	1,4%	9,9%	74,6%	14,1%
		11,3%		88,7%	
Secretari/a	61	3,1%	6,6%	72,1%	18%
		9,7%		90,1%	
GLOBAL	777	2,7%	11,4%	62,3%	23%
		14,1%		85,3%	

4.- La majoria del professorat s'involucra en les activitats que es fan al centre, a part de les classes.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	551	4%	26,7%	45,6%	23,8%
		30,7%		68,2%	
Director/a	131	2,3%	26,7%	48,1%	22,9%
		29,0%		71,0%	
Cap d'Estudis	79	2,5%	41,8%	36,7%	19%
		44,3%		55,7%	
Secretari/a	63	3,2%	47,6%	36,5%	12,7%
		50,8%		49,2%	
GLOBAL	824	3,6%	30%	44,6%	21,9%
		33,6%		66,5%	

Globalment els diferents col·lectius enquestats estan d'acord o molt d'acord amb el fet que als centres hi ha involucració per part del professorat. El 75% de les respostes s'agrupen al voltant dels dos valors superiors (acord i molt d'acord) i el 25% en els valors inferiors (poc d'acord i en desacord).

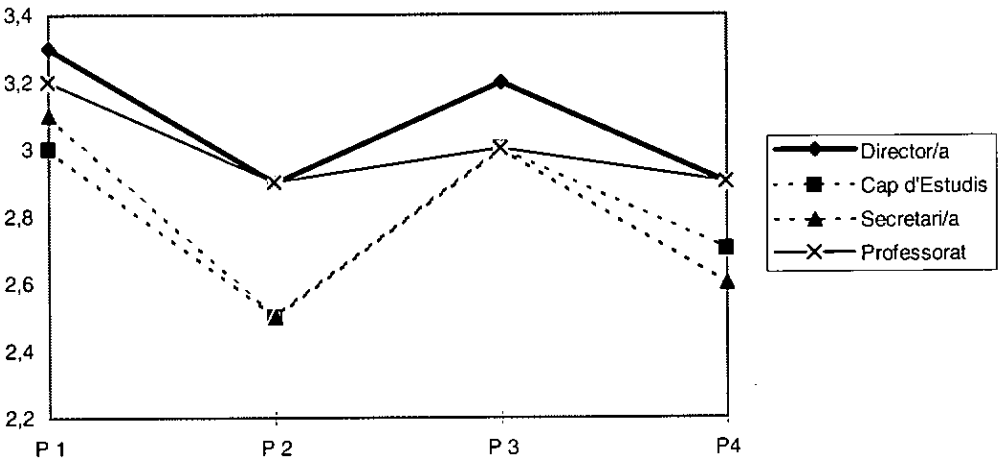
El 85% de respostes consideren que el professorat coneix les línies bàsiques del projecte educatiu. Respecte a l'interès mostrat en la seva elaboració: un terç de respostes són negatives en front de dos terços d'afirmacions (un 36% i un 64% respectivament).

En relació a la participació en activitats al marge de les classes, un 66% d'enquestats pensa que el professorat sí que hi participa, mentre que el 33% restant està poc d'acord o en desacord.

En totes les respostes els col·lectius més crítics són els secretaris/es i els caps d'estudis. Les respostes més favorables les proporcionen els directors/es seguits del col·lectiu de professors/es. La gràfica següent presenta les puntuacions mitjanes per aquesta microdimensió d'involucració.

Gràfica 4.1: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'involucració.

Col·lectiu	P 1	P 2	P 3	P 4
Director/a	3,3	2,9	3,2	2,9
Cap d'Estudis	3	2,5	3	2,7
Secretari/a	3,1	2,5	3	2,6
Professorat	3,2	2,9	3	2,9

1.2. Microdimensió de cohesió i suport d'iguals

Taula 4.2: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de cohesió i suport d'iguals.

5.- Els professors fan el possible perquè els de nova incorporació se sentin a gust en el centre.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	551	0,4%	6,2%	48,6%	44,8%
		6,6%		93,4%	
Director/a	129	0,8%	3,1%	51,9%	44,2%
		3,9%		96,1%	
Cap d'Estudis	80	0%	11,3%	52,4%	36,3%
		11,3%		88,7%	
Secretari/a	64	1,6%	1,6%	59,4%	37,5%
		3,2%		96,9%	
GLOBAL	824	0,5%	5,9%	50,6%	43,1%
		6,4%		93,7%	

6.- El professor sent que pot confiar en l'ajuda dels companys si ho necessita.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	551	0,4%	8,3%	54,1%	37,2%
		8,7%		91,3%	
Director/a	131	0%	9,2%	55,7%	35,1%
		9,2%		90,8%	
Cap d'Estudis	80	0%	11,3%	65%	23,8%
		11,3%		88,8%	
Secretari/a	65	1,5%	7,7%	73,8%	16,9%
		9,2%		90,7%	
GLOBAL	827	0,4%	8,8%	57,1%	33,7%
		9,2%		90,8%	

7.- El centre disposa de mecanismes operatius de suport als professors amb problemes pedagògics.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	521	17,7%	37,2%	31,7%	13,4%
		55,9%		45,1%	
Director/a	127	4,7%	24,4%	55,1%	15,7%
		29,1%		70,8%	
Cap d'Estudis	79	13,9%	41,8%	38,0%	6,3%
		55,7%		44,3%	
Secretari/a	62	12,9%	33,9%	43,5%	9,7%
		46,8%		53,2%	
GLOBAL	789	15%	35,3%	37,1%	12,6%
		50,3%		49,7%	

8.- En aquest centre els professors organitzen activitats extraacadèmiques per al professorat.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	543	27,3%	32,6%	27,1%	13,1%
		59,9%		41,2%	
Director/a	130	20,0%	39,2%	34,6%	6,2%
		59,2%		40,8%	
Cap d'Estudis	79	26,6%	41,8%	27,8%	3,8%
		68,4%		31,6%	
Secretari/a	63	22,2%	44,4%	27,0%	6,3%
		66,6%		33,3%	
GLOBAL	815	25,6%	35,4%	28,5%	10,6%
		61,0%		39,1%	

9.- En aquest centre hi ha bona relació entre els professors.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	551	0,9%	8,9%	53,3%	36,5%
		9,8%		89,8%	
Director/a	131	0%	9,2%	49,6%	41,2%
		9,2%		90,8%	
Cap d'Estudis	79	0%	7,6%	67,1%	25,3%
		7,6%		92,4%	
Secretari/a	64	0%	9,4%	64,1%	26,6%
		9,4%		90,7%	
Ajuntament	43	4,7%	7%	67,4%	20,9%
		11,7%		88,3%	
PAS	119	0%	5%	58,8%	36,1%
		5%		94,9%	
Titularitat	154	0%	3,9%	30,5%	65,6%
		3,9%		96,1%	
GLOBAL	1141	0,5%	7,8%	52,8%	38,9%
		8,3%		91,7%	

La major part dels enquestats manifesten percebre una bona cohesió i suport entre els professors, essent gairebé més del 90% d'enquestats els que es manifesten d'acord o molt d'acord amb aquests enuncisats.

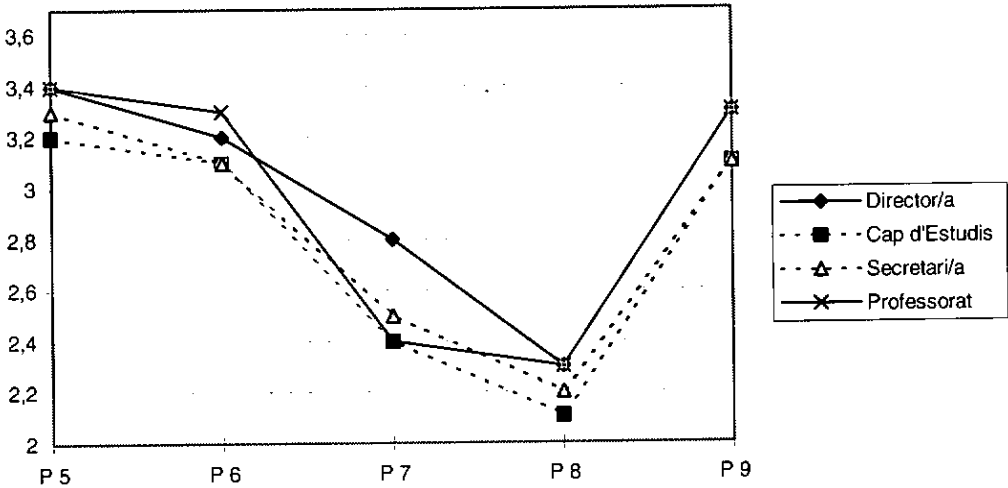
Hi ha però dues qüestions en les quals les percepcions es mostren a l'inrevés. Quan es pregunta sobre si el centre disposa de mecanismes per ajudar als professors amb problemes pedagògics, el 50% dels enquestats es manifesta negativament. En aquest cas la opinió menys desfavorable la manté la direcció

(un 30% de respostes desfavorables). Les respostes són més desfavorables en la qüestió de les activitats extraacadèmiques que organitzen els propis professors. En aquest ítem la mitjana global arriba fins a un 61% de respostes desfavorables essent els caps d'estudis i els secretaris/es lleugerament més desfavorables (un 68% i un 66%, respectivament).

Tots els col·lectius enquestats manifesten un alt nivell d'acord quan diuen que en el seu centre hi ha bona relació entre el professorat.

Gràfica 4.2: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de cohesió i suport d'iguals.

Col·lectiu	P 5	P 6	P 7	P 8	P 9
Director/a	3,4	3,2	2,8	2,3	3,3
Cap d'Estudis	3,2	3,1	2,4	2,2	3,1
Secretari/a	3,3	3,1	2,4	2,2	3,1
Professorat	3,4	3,3	2,4	2,3	3,3

1.3. Microdimensió de suport als estudiants

Taula 4.3: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de suport als estudiants.

10.- Es presta una atenció individualitzada als estudiants disruptius, violents o problemàtics per minvar aquest efecte disruptiu.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	546	4,9%	16,8%	50,2%	28%
		21,7%		78,2%	
Director/a	128	1,6%	3,1%	53,9%	41,4%
		4,7%		95,3%	
Cap d'Estudis	78	0%	15,4%	53,8%	30,8%
		15,4%		84,6%	
Secretari/a	64	1,6%	6,3%	51,6%	40,6%
		7,9%		92,2%	
GLOBAL	816	3,7%	13,9%	51,6%	30,8%
		17,6%		82,4%	

12.- El centre té previstos mecanismes per evitar situacions de violència provocades per factors externs al centre.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	528	15,7%	36,2%	39,8%	8,3%
		51,9%		48,1%	
Director/a	127	9,9%	35,1%	39,4%	14,2%
		45,0%		53,6%	
Cap	80	20%	26,3%	38,8%	15%
		46,3%		53,8%	
Secretari/a	65	10,8%	29,2%	46,2%	13,6%
		40,0%		59,8%	
Ajuntament	43	11,6%	14%	60,5%	14%
		25,6%		74,5%	
PAS	117	12%	17,9%	52,1%	17,9%
		29,9%		70,0%	
Titularitat	147	15,6%	14,3%	49,0%	21,1%
		29,9%		70,1%	
GLOBAL	1107	14,2%	29,7%	43,4%	12,7%
		43,9%		56,1%	

13.- Hi ha actuacions per minvar l'efecte de bandes juvenils/grups disruptius al centre.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	507	22,3%	30,6%	38,3%	8,9%
		52,9%		47,2%	
Director/a	131	19,4%	27,4%	41,1%	12,1%
		46,8%		53,2%	
Cap d'Estudis	77	23,4%	22,1%	44,2%	10,4%
		45,5%		54,6%	
Secretari/a	61	16,4%	21,3%	47,5%	14,8%
		37,7%		62,3%	
Ajuntament	43	18,6%	18,6%	55,8%	7%
		37,2%		62,8%	
PAS	108	13%	18,5%	41,7%	26,9%
		31,5%		68,6%	
Titularitat	146	19,9%	19,9%	43,8%	16,4%
		39,8%		60,2%	
GLOBAL	1073	20,1%	26,3%	41,8%	11,9%
		46,4%		63,7%	

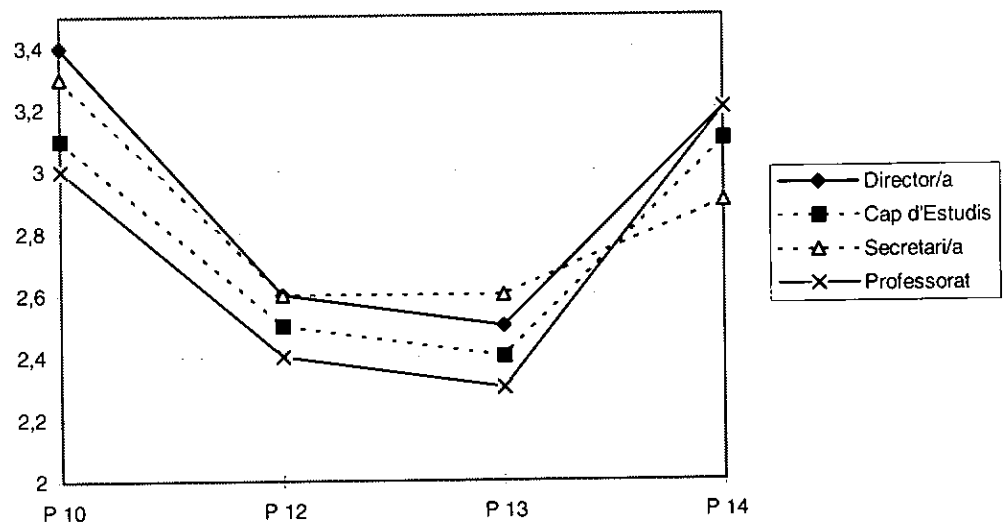
14.- Els professors atenen educativament els estudiants encara que sigui fora de classe i d'un altre grup.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	548	0,9%	14,6%	52,2%	32,3%
		15,5%		84,5%	
Director/a	131	0,8%	13%	56,5%	29,8%
		13,8%		86,3%	
Cap d'Estudis	80	1,3%	12,5%	60%	26,3%
		13,8%		86,3%	
Secretari/a	65	6,2%	18,5%	53,8%	21,5%
		24,7%		75,3%	
Alumnat	270	1,5%	13%	48,1%	37,4%
		14,5%		85,5%	
GLOBAL	1094	1,4%	14,2%	52,2%	32,3%
		15,6%		84,5%	

Respecte al suport als estudiants, aquest es percep de forma favorable quant a l'atenció a estudiants amb problemes específics i fora de classe o pertanyents a un altre grup (percentatges superiors al 80% de respostes favorables en ambdós casos). En canvi, en els altres dos ítems que es refereixen a l'existència de mecanismes per controlar situacions violentes provocades per factors externs o per grups disruptius o bandes al centre, les respostes afirmatives i negatives són equivalents (percentatges al voltant del 50% en els col·lectius docents). Cal matisar però, que alguns centres diuen que no tenen mecanismes de control perquè no els fan cap falta.

Gràfica 4.3: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de suport als estudiants.

Col·lectiu	P 10	P 12	P 13	P 14
Director/a	3,4	2,6	2,5	3,2
Cap d'Estudis	3,1	2,5	2,4	3,1
Secretari/a	3,3	2,6	2,6	2,9
Professorat	3	2,4	2,3	3,2

1.3. Microdimensió d'involucració del PAS

Taula 4.4: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'involucració del PAS.

15.- El PAS coneix les idees educatives del centre.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	499	4,6%	19,2%	53,5%	22,6%
		23,8%		76,1%	
Director/a	125	1,6%	12%	56,0%	30,4%
		13,6%		86,4%	
Cap d'Estudis	80	8,8%	21,3%	56,3%	13,8%
		30,1%		70,1%	
Secretari/a	62	1,6%	27,4%	61,3%	9,7%
		29,0%		71,0%	
PAS	118	1,7%	9,3%	43,2%	45,8%
		11,0%		89,0%	
GLOBAL	884	4,0%	17,8%	53,2%	25,0%
		21,8%		78,2%	

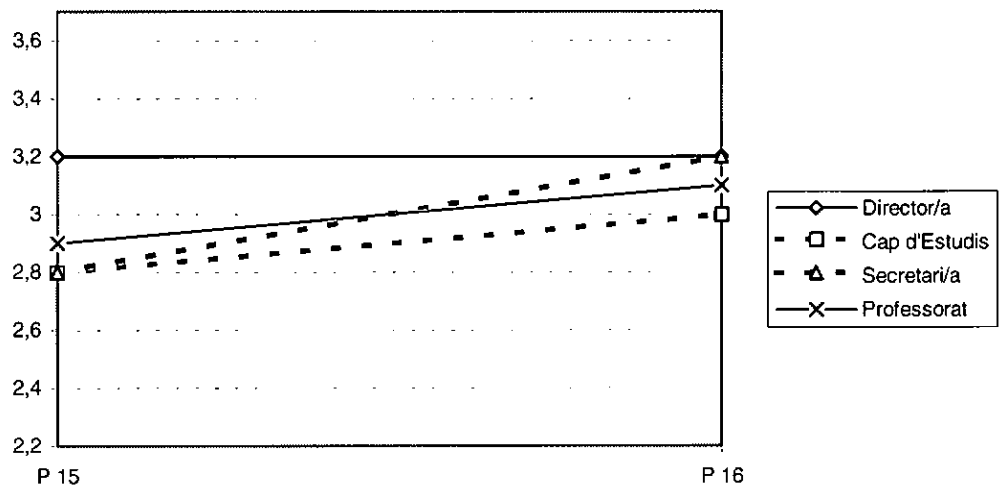
16.- El PAS col·labora adequadament en la tasca educativa del centre.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	515	2,1%	15,3%	57,5%	25%
		17,4%		82,5%	
Director/a	126	0,8%	11,9%	50,8%	36,5%
		12,7%		87,3%	
Cap d'Estudis	80	5,0%	17,5%	55,0%	22,5%
		22,5%		77,5%	
Secretari/a	62	0%	9,7%	59,7%	30,6%
		9,7%		90,3%	
Ajuntament	43	23,3%	2,3%	60,5%	14%
		25,6%		74,5%	
PAS	115	2,6%	6,1%	42,6%	48,7%
		8,7%		91,3%	
Titularitat	154	1,4%	2,0%	37,2%	59,5%
		3,4%		96,7%	
GLOBAL	1095	2,1%	11,7%	53,3%	32,9%
		13,8%		86,2%	

Pel que fa al coneixement que té el PAS de les idees educatives del centre, cap col·lectiu no el valora desfavorablement amb més d'un 30%. Els caps d'estudis (un 30%), els secretaris/es (un 29%) i el professorat (un 24%) són els col·lectius més crítics mentre que la direcció (un 13%) i el propi PAS (un 11%) són els col·lectius que ho valoren més favorablement. Quant a la seva col·laboració amb la tasca educativa del centre destaquen les valoracions negatives dels representants de l'ajuntament (un 27%) i els caps d'estudis (un 22,5%). Amb tot, globalment es considera adequada la col·laboració del PAS en la tasca educativa en un 86% dels casos.

Gràfica 4.4: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'involucració del PAS.

Col·lectiu	P 15	P 16
Director/a	3,2	3,2
Cap d'Estudis	2,8	3
Secretari/a	2,8	3,2
Professorat	2,9	3,1

1.5. Microdimensió d'involucració/relació amb els pares

Taula 4.5: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'involucració/relació amb els pares.

17.- Quan hi ha algun problema educatiu els pares i els professors actuen conjuntament per resoldre'l.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	542	4,6%	20,3%	56,5%	18,6%
		24,9%		75,1%	
Director/a	131	1,5%	13,7%	55,0%	29,8%
		15,2%		84,8%	
Cap d'Estudis	77	1,3%	16,2%	61,2%	21,3%
		17,5%		82,5%	
Secretari/a	61	0%	15,9%	65,1%	19,0%
		15,9%		84,1%	
Família	392	1,0%	8,9%	52,8%	37,3%
		9,9%		90,1%	
GLOBAL	1203	2,7%	15,4%	56,1%	25,8%
		18,1%		81,9%	

18.- Les famílies mantenen un diàleg fluid amb la direcció.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Director/a	131	1,5%	17,6%	52,7%	28,2%
		19,1%		80,9%	
Cap d'Estudis	79	0%	20,3%	58,2%	21,5%
		20,3%		79,7%	
Secretari/a	64	1,5%	14,1%	64,1%	20,3%
		15,6%		84,4%	
Família	392	2,0%	18,9%	48,5%	30,6%
		20,9%		79,1%	
GLOBAL	666	1,7%	18,1%	52,3%	27,9%
		19,8%		80,2%	

19.- Hi ha molts pares que privilegien la fiscalització per sobre de la participació constructiva.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	524	11,5%	57,3%	26,0%	5,3%
		68,8%		31,3%	
Director/a	130	16,9%	53,8%	25,4%	3,8%
		70,7%		29,2%	
Cap d'Estudis	78	15,4%	60,3%	20,5%	3,8%
		75,7%		24,3%	
Secretari/a	62	24,2%	45,2%	21,0%	9,7%
		69,4%		30,7%	
Família	362	17,0%	47,8%	25,4%	9,1%
		64,8%		34,5%	
GLOBAL	1156	14,9%	53,7%	24,9%	6,5%
		68,6%		31,4%	

20.- Els pares fan propostes concretes de participació en la dinàmica del centre.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	541	12,2%	43,3%	40,6%	3,9%
		55,5%		44,5%	
Director/a	131	11,5%	45,0%	37,4%	6,1%
		56,5%		43,5%	
Cap d'Estudis	80	12,5%	42,5%	38,8%	6,3%
		55,0%		45,1%	
Secretari/a	65	12,3%	40,0%	36,9%	10,8%
		52,3%		47,7%	
Família	391	8,7%	38,4%	39,9%	13,0%
		47,1%		52,9%	
GLOBAL	1208	11,1%	41,9%	39,4%	7,6%
		53,0%		47,0%	

21.- Els pares assisteixen a les reunions del centre, convocades per l'AMPA.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Director/a	123	18,7%	52,8%	25,2%	3,3%
		71,5%		28,5%	
Cap d'Estudis	75	16,0%	54,6%	26,7%	2,7%
		70,6%		29,4%	
Secretari/a	59	15,3%	50,8%	25,4%	8,5%
		66,1%		33,9%	
Família	374	17,9%	48,1%	27,3%	6,7%
		66,0%		34,0%	
GLOBAL	631	17,6%	50,1%	26,6%	5,7%
		67,7%		32,3%	

22.- Els pares assisteixen a les reunions del centre, convocades pel tutor/a

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	547	4,2%	22,8%	53,4%	19,6%
		27,0%		73,0%	
Director/a	131	0%	15,2%	52,7%	32,1%
		15,2%		84,8%	
Cap d'Estudis	80	0%	25,0%	63,7%	11,3%
		25,0%		75,0%	
Secretari/a	64	1,6%	31,3%	54,6%	12,5%
		32,9%		67,1%	
Alumnat	268	6,3%	23,5%	39,6%	30,6%
		29,8%		70,2%	
Família	387	2,6%	12,4%	45,2%	39,8%
		15,0%		85,0%	
GLOBAL	1477	3,1%	18,4%	46,8%	31,7%
		21,5%		78,5%	

23.- Els pares assisteixen a les reunions del centre, convocades per l'equip directiu.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Director/a	129	1,6%	18,6%	54,3%	25,6%
		20,2%		80,9%	
Cap d'Estudis	79	0%	17,7%	68,4%	13,9%
		17,7%		82,3%	
Secretari/a	64	1,6%	35,9%	45,3%	17,2%
		37,5%		62,5%	
Alumnat	268	9,0%	31,7%	38,8%	20,5%
		40,7%		59,3%	
Família	387	2,1%	22,0%	50,6%	25,3%
		24,1%		75,9%	
GLOBAL	927	3,8%	25,0%	48,7%	22,5%
		28,8%		71,2%	

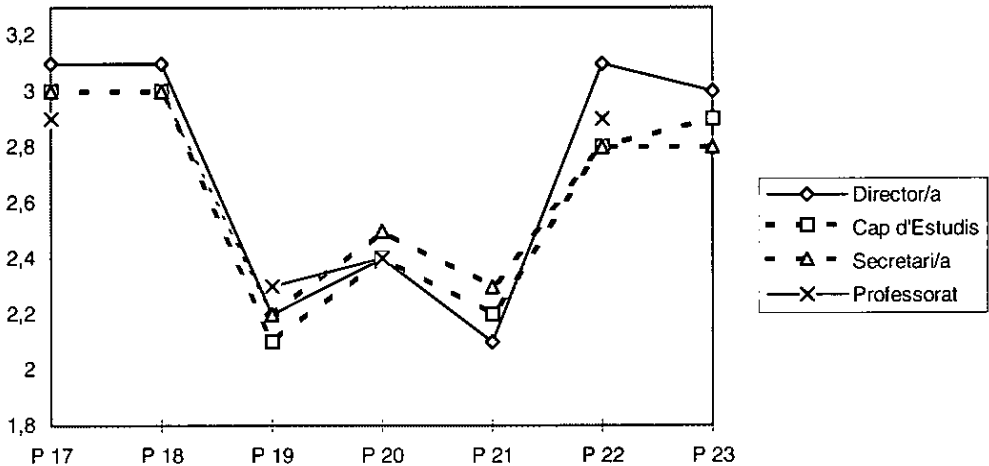
La involucració dels pares és percebuda de manera desigual segons quin sigui l'àmbit de participació. En general es considera que els pares fan front comú amb els professors per resoldre problemes, si bé, globalment, un 18% considera que no és així i en concret un 25% del professorat. El 80% de les famílies manifesten tenir un diàleg fluid amb la direcció.

Respecte a la participació dels pares en reunions, gairebé un 70% dels consultats diuen que no participen en les convocades per l'AMPA i el 22% que no participen a les convocades pel tutor. En la valoració d'aquestes últimes es produeix una distància de més de 10 punts percentuals entre les respostes de les famílies ,un 15% que diuen que no hi van, i les dels professors i secretaris, un 27% i un 32% respectivament.

Es manifesta una valoració negativa respecte a l'existència de propostes concretes per part de les famílies (un 50% afirmen que no en fan) i a l'actitud d'aquest col·lectiu que considera en més d'un 30% que prioritza la fiscalització per sobre de la participació.

Gràfica 4.5: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'involucració/relació amb els pares.

Col·lectiu	P 17	P 18	P 19	P 20	P 21	P 22	P 23
Director/a	3,1	3,1	2,2	2,4	2,1	3,1	3
Cap d'Estudis	3	3	2,1	2,4	2,2	2,8	2,9
Secretari/a	3	3	2,2	2,5	2,3	2,8	2,8
Professorat	2,9		2,3	2,4		2,9	

1.6. Microdimensió de comunicació

Taula 4.6: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió de comunicació.

24.- Els alumnes tenen informació puntual de tot allò que els afecta.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	548	0,2%	7,1%	49,8%	42,9%
Director/a	131	7,3%		92,7%	
		0%	1,5%	53,5%	45,0%
Cap d'Estudis	80	1,5%		98,5%	
		0%	1,3%	53,7%	45,0%
Secretari/a	65	1,3%		98,7%	
		0%	3,1%	47,7%	49,2%
Alumnat	271	3,1%		96,9%	
		9,2%	24,8%	42,8%	23,2%
		34,0%		66,0%	
		12,7%		87,3%	

25.- Els professors tenen informació puntual de tot allò que els afecta.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	550	1,6%	8,4%	49,1%	40,9%
Director/a	131	10,0		90,0	
		0%	0,8%	32,8%	66,4%
Cap d'Estudis	80	0,8%		99,2%	
		0%	0%	45,0%	55,0%
Secretari/a	65	0%		100%	
		0%	0%	36,9%	63,1%
GLOBAL	826	0%		100%	
		1,1%	5,8%	45,4%	47,7%
		6,9%		93,1%	

26.- El centre utilitza habitualment els canals/ dispositius de comunicació entre els diferents estaments.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	543	1,3%	8,7%	58,5%	31,5%
Director/a	130	10,0%		90,0%	
		0%	0,8%	57,7%	41,5%
Cap d'Estudis	80	0,8%		99,2%	
		0%	6,3%	52,5%	41,3%
Secretari/a	65	6,3%		93,8%	
		0%	4,6%	50,8%	44,6%
Ajuntament	43	4,6%		95,4%	
		9,3%	11,6%	53,5%	25,6%
PAS	116	20,9%		79,1%	
		0,9%	6,0%	45,7%	47,4%
Titularitat	154	6,9%		93,1%	
		0%	2,0%	42,2%	55,8%
Alumnat	253	2,0%		98,0%	
		3,2%	17,8%	58,8%	20,2%
Família	379	21,0%		79,0%	
		1,1%	6,9%	55,9%	36,1%
GLOBAL	1763	8,0%		92,0%	
		1,3%	8,0%	55,3%	35,4%
		9,3%		90,7%	

27B.- El nivell de comunicació que hi ha entre el col·lectiu al qual pertanyeu (alumnes) i els diversos col·lectius assenyalats a continuació és molt bo.

COL·LECTIU	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	1,3%	8,7%	58,5%	31,5%
Equip directiu	10,0%		90,0%	
	0%	0,8%	57,7%	41,5%
PAS	0,8%		99,2%	
	0,9%	6,0%	45,7%	47,4%
Titularitat	6,9%		93,1%	
	0%	2,0%	42,2%	55,8%
Alumnat	2,0%		98,0%	
	3,2%	17,8%	58,8%	20,2%
Família	21,0%		79,0%	
	1,1%	6,9%	55,9%	36,1%
	8,0%		92,0%	

27A.- El nivell de comunicació que hi ha entre el col·lectiu al qual pertanyeu (famílies) i els diversos col·lectius assenyalats a continuació és molt bo.

COL·LECTIU	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Alumnat	3,8%	25,5%	52,2%	18,5%
Equip directiu	29,3%		70,7%	
	0,8%	5,3%	46,7%	47,2%
PAS	6,1%		93,9%	
	4,8%	18,2%	55,1%	21,9%
Professorat	23,0%		77,0%	
	3,7%	11,3%	46,9%	38,1%
AMPA	15,0%		85,0%	
	1,8%	7,6%	46,2%	44,4%
	9,4%		90,6%	

27C.- El nivell de comunicació que hi ha entre el col·lectiu al qual pertanyeu (directors/es) i els diversos col·lectius assenyalats a continuació és molt bo.

COL·LECTIU	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Famílies	0,8%	15,4%	59,2%	24,6%
Alumnat	16,2%		83,8%	
	0%	5,4%	52,3%	42,3%
PAS	5,4%		94,6%	
	0%	4,0%	46,0%	50,0%
AMPA	4,0%		96,0%	
	3,4%	3,4%	50,9%	42,3%
Professorat	6,8%		93,2%	
	0%	0,8%	38,4%	60,8%
	0,8%		99,2%	

27D.- El nivell de comunicació que hi ha entre el col·lectiu al qual pertanyeu (cap d'estudis) i els diversos col·lectius assenyalats a continuació és molt bo.

COL·LECTIU	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Famílies	0%	19,2%	65,4%	15,4%
		19,2%	80,8%	
Alumnat	0%	3,8%	50,6%	45,6%
		3,8%	96,2%	
PAS	1,3%	10,4%	49,3%	39,0%
		11,7%	88,3%	
AMPA	2,7%	15,1%	63,0%	19,2%
		17,8%	82,2%	
Professorat	0%	0%	56,6%	43,4%
		0%	100%	

27F.- El nivell de comunicació que hi ha entre el col·lectiu al que pertanyeu (professorat) i els diversos col·lectius assenyalats a continuació és molt bo.

COL·LECTIU	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Famílies	3,7%	22,8%	57,0%	16,5%
		26,5%	73,5%	
Alumnat	0%	4,4%	51,5%	44,1%
		4,4%	95,6%	
PAS	1,2%	12,2%	53,2%	33,4%
		13,4%	86,6%	
AMPA	4,5%	27,8%	53,7%	14,0%
		32,3%	67,7%	
Equip directiu	1,9%	10,0%	42,9%	45,2%
		11,9%	88,1%	

27E.- El nivell de comunicació que hi ha entre el col·lectiu al qual pertanyeu (secretari/a) i els diversos col·lectius assenyalats a continuació és molt bo.

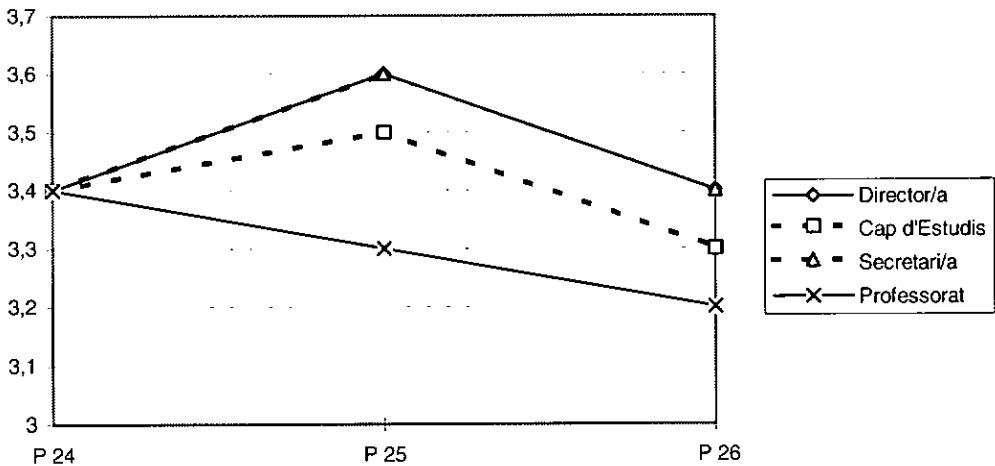
COL·LECTIU	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Famílies	1,6%	18,8%	59,3%	20,3%
		20,4%	79,6%	
Alumnat	0%	1,6%	53,1%	45,3%
		3,8%	96,2%	
PAS	0%	3,3%	33,3%	63,4%
		3,3%	96,7%	
AMPA	4,9%	6,6%	52,4%	36,1%
		11,5%	88,5%	
Professorat	0%	1,6%	41,0%	57,4%
		1,6%	98,4%	

27G.- El nivell de comunicació que hi ha entre el col·lectiu al que pertanyeu (PAS) i els diversos col·lectius assenyalats a continuació és molt bo.

COL·LECTIU	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Famílies	1,7%	10,3%	51,8%	36,2%
		12,0%	88,0%	
Alumnat	0,9%	5,2%	53,9%	40,0%
		6,1%	93,9%	
AMPA	6,1%	10,1%	47,4%	36,4%
		16,2%	83,8%	
Equip directiu	1,7%	5,2%	26,1%	67,0%
		6,9%	93,1%	
Professorat	0,9%	4,3%	39,1%	55,7%
		5,2%	94,8%	

Gràfica 4.6: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió de comunicació.

Col·lectiu	P 24	P 25	P 26
Director/a	3,4	3,6	3,4
Cap d'Estudis	3,4	3,5	3,3
Secretari/a	3,4	3,6	3,4
Professorat	3,4	3,3	3,2

Respecte a la microdimensió de comunicació, es poden destacar els següents resultats:

Tant l'alumnat com el professorat són els col·lectius més crítics respecte al fet d'estar informats sobre les qüestions que els afecten. Referent a l'alumnat, el 34% manifesta que no tenen informació puntual de tot allò que els afecta, mentre la resta de col·lectius enquestats ho manifesten només en un 1,5% i un 3%. Un 10% del professorat considera que no està informat sobre qüestions que l'afecten, mentre que la resta de col·lectius està d'acord amb l'enunciat en el 100% dels casos.

Pel que fa a la utilització per part del centre dels canals de comunicació, el professorat i sobretot l'alumnat tornen a ser els dos col·lectius més crítics. En canvi gairebé tots els directors/es consideren que s'utilitzen. Contràriament un 21 % de l'alumnat i un 10% del professorat no hi estan d'acord. Respecte al nivell de comunicació existent entre col·lectius, és destacable que entre un 10% i un 32% de les respostes situen les dificultats de comunicació amb l'AMPA i amb les famílies.

1.7. Microdimensió de participació dels alumnes

Taula 4.7: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió de participació dels alumnes.

28.- El professorat afavoreix la participació dels alumnes en l'organització d'activitats al centre (teatre, esports, concerts, etc).

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	547	1,1%	12,2%	47,9%	38,8%
		10,0%		90,0%	
Director/a	131	0%	15,3%	52,7%	32,1%
		15,3%		84,8%	
Cap d'Estudis	80	1,3%	15,0%	55,0%	28,8%
		16,3%		83,8%	
Secretari/a	65	1,6%	4,7%	54,7%	39,1%
		6,3%		93,8%	
Alumnat	269	7,4%	20,4%	40,9%	31,2%
		27,8%		72,1%	
GLOBAL	1092	2,6%	14,4%	47,8%	35,2%
		17,0%		83,0%	

29.- El professorat impulsa els alumnes a desenvolupar activitats al centre.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	549	1,1%	20,0%	50,3%	28,6%
		21,1%		78,9%	
Director/a	131	0%	26,0%	48,0%	26,0%
		26,0%		74,1%	
Cap d'Estudis	78	0%	33,8%	42,5%	23,8%
		33,8%		66,3%	
Secretari/a	64	0%	20,0%	56,9%	23,1%
		20,0%		80,0%	
Alumnat	272	8,8%	26,8%	39,3%	25,0%
		35,6%		64,3%	
GLOBAL	1094	2,8%	23,6%	47,1%	26,5%
		26,4%		73,6%	

30.- Els alumnes poden proposar activitats dins el centre en horari escolar.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	546	7,0%	25,3%	51,5%	16,3%
		32,3%		67,8%	
Director/a	131	1,5%	22,1%	58,0%	18,3%
		23,6%		76,3%	
Cap d'Estudis	80	6,3%	13,7%	60,0%	20,0%
		20,0%		80,0%	
Secretari/a	65	3,1%	7,7%	60,0%	29,2%
		10,8%		89,2%	
Alumnat	272	19,1%	29,4%	32,7%	18,8%
		48,5%		51,5%	
GLOBAL	1094	9,1%	24,1%	48,8%	18,0%
		33,2%		66,8%	

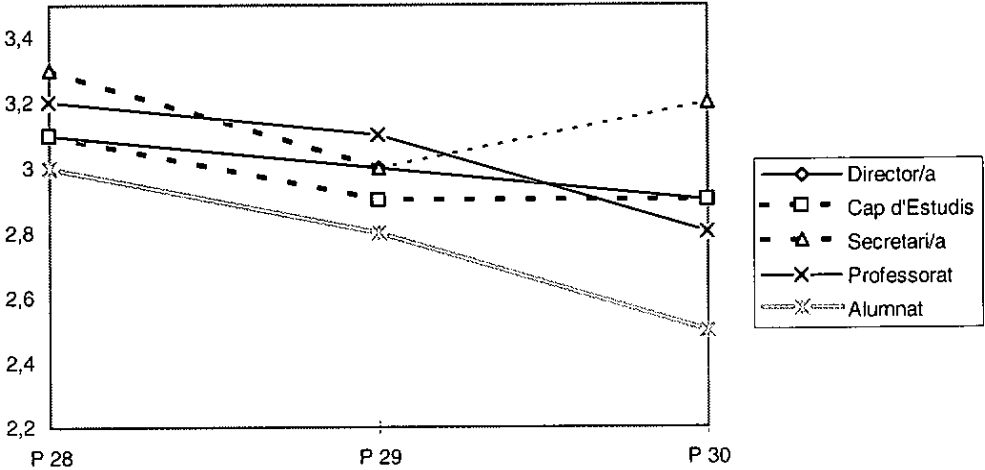
La participació dels alumnes al centre es percep de manera notablement diferent en funció del col·lectiu enquestat. El professorat, la direcció, els caps d'estudis i els secretaris consideren que el professorat afavoreix la participació de l'alumnat en més d'un 84% de les respostes (arribant al 90% en el col·lectiu de docents), en canvi els alumnes creuen en un 27% que no és així.

Respecte a l'impuls que el professorat dona a la possibilitat que els alumnes desenvolupin activitats, els docents, secretaris/es i directors/es consideren en un 79%, un 80% i un 74%, respectivament, que sí, mentre que els caps d'estudis i el propi alumnat creuen en més d'un 33% que no.

Pel que fa a la possibilitat que tenen els alumnes de proposar activitats en horari escolar, els més crítics són els propis alumnes (un 48% en desacord) i els professors (un 32% en desacord). Els secretaris (un 10%), cap d'estudis (un 20%) i la direcció (un 23%) ho perceben més favorablement.

Gràfica 4.7: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió de participació dels alumnes.

Col·lectiu	P 28	P 29	P 30
Director/a	3,1	3	2,9
Cap d'Estudis	3,1	2,9	2,9
Secretari/a	3,3	3	3,2
Professorat	3,2	3,1	2,8
Alumnat	3	2,8	2,5

2. Dimensió de desenvolupament

2.1. Microdimensió d'autonomia

Taula 4.8: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió d'autonomia.

31.- Els professors poden fer ús de la seva pròpia autonomia per treballar.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	550	0,7%	2,9%	49,5%	46,9%
		3,6%		96,4%	
Director/a	131	0%	0%	45%	55%
		0%		100%	
Cap d'Estudis	80	0%	0%	47,5%	52,5%
		0%		100%	
Secretari/a	64	0%	1,5%	40,0%	58,5%
		1,5%		98,5%	
GLOBAL	825	0,5%	2,1%	48,3%	49,1%
		2,6%		97,4%	

32.- Els professors assumeixen les responsabilitats que els pertoquen.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	550	0,4%	5,3%	57,5%	36,9%
		5,7%		94,4%	
Director/a	131	0,8%	9,2%	56,5%	33,5%
		10,0%		90,0%	
Cap d'Estudis	80	0%	15,0%	66,2%	18,8%
		15,0%		85,0%	
Secretari/a	65	0%	15,4%	64,6%	20,0%
		15,4%		84,6%	
GLOBAL	826	0,4%	7,7%	58,9%	33,0%
		8,1%		91,9%	

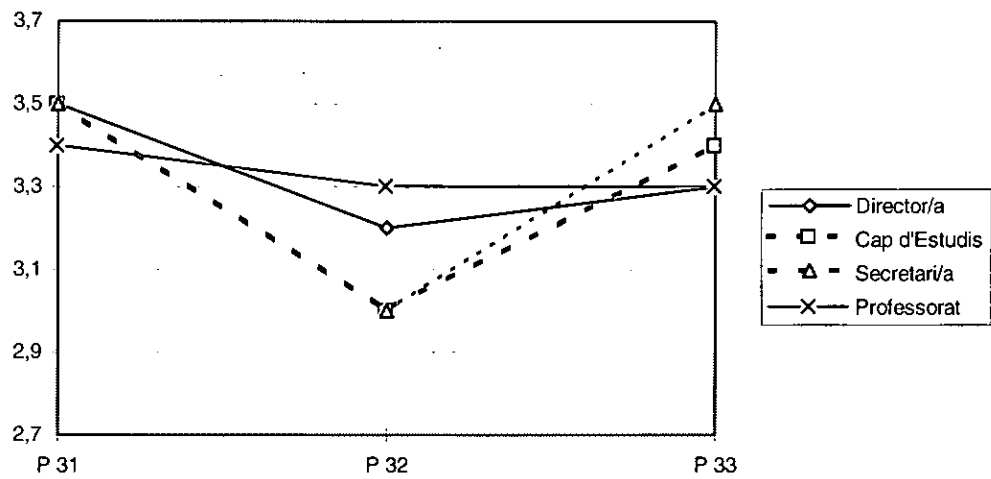
33.- Els professors poden prendre decisions sobre tot allò que afecta la seva docència.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	550	1,3%	5,8%	55,1%	37,8%
		7,1%		92,9%	
Director/a	130	0%	3,1%	54,6%	42,3%
		3,1%		96,9%	
Cap d'Estudis	79	0%	1,3%	53,2%	45,5%
		1,3%		98,7%	
Secretari/a	65	0%	3,1%	41,5%	55,4%
		3,1%		96,9%	
GLOBAL	824	0,9%	4,7%	53,9%	40,5%
		5,6%		94,4%	

Les respostes als ítems referits a l'autonomia docent són bastant uniformes. En tots els casos més del 90% de respostes globals manifesten estar d'acord que el professorat pot fer ús de la seva autonomia per treballar (els directors i els caps d'estudis així ho consideren en un 100%), prendre decisions sobre la pròpia feina i assumir les responsabilitats que els pertoquen. Els caps d'estudis i els secretaris/es són els més crítics respecte a aquest últim enunciat; un 15% es manifesten en desacord.

Gràfica 4.8: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió d'autonomia.

Col·lectiu	P 31	P 32	P 33
Director/a	3,5	3,2	3,3
Cap d'Estudis	3,5	3	3,4
Secretari/a	3,5	3	3,5
Professorat	3,4	3,3	3,3

2.2. Microdimensió d'orientació cap a la tasca

Taula 4.9: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió d'orientació cap a la tasca.

34. En el centre, les actuacions responen a planificacions prèvies (pla anual, projecte educatiu, etc.)

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	548	2,4%	13,1%	47,8%	36,7%
		15,5%		84,5%	
Director/a	130	0%	5,4%	43,1%	51,5%
		5,4%		94,6%	
Cap d'estudis	78	0%	17,9%	47,5%	34,6%
		17,9%		82,1%	
Secretari/a	64	0%	14,0%	46,9%	39,1%
		14,0%		86,0%	
GLOBAL	820	1,6%	12,6%	47,2%	38,6%
		14,2%		85,8%	

35.- En el centre es té la sensació que bona part de la burocràcia i les reunions no són útils i fan perdre molt temps.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	546	13,2%	43,8%	33,3%	9,7%
		57,0%		43,0%	
Director/a	130	15,4%	55,4%	20,8%	8,5%
		71,8%		29,3%	
Cap d'Estudis	79	13,8%	57,5%	27,5%	1,3
		71,3%		28,8%	
Secretari/a	65	15,4%	58,5%	21,5%	4,6%
		73,9%		26,1%	
Ajuntament	43	43,9%	43,9%	12,2%	0%
		87,8%		12,2%	
PAS	117	39,3%	34,2%	21,4%	5,1%
		73,5%		26,5%	
Alumnat	264	26,9%	42,0%	21,6%	9,5%
		68,9%		31,1%	
Família	388	36,9%	41,2%	15,7%	6,2%
		78,1%		21,9%	
GLOBAL	1632	23,6%	44,4%	24,5%	7,5%
		68,0%		32,0%	

36.- L'avaluació genera estratègies per millorar el rendiment dels alumnes.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	552	2,7%	23,4%	52,0%	21,9%
		26,1%		73,9%	
Director/a	130	0,8%	20,8%	59,2%	19,2%
		21,6%		78,4%	
Cap d'Estudis	80	1,3%	30,0%	53,8%	15,0%
		31,3%		68,8%	
Secretari/a	65	0%	23,1%	56,9%	20,0%
		23,1%		76,9%	
Alumnat	269	5,3%	26,0%	50,9%	17,8%
		31,3%		68,7%	
GLOBAL	1096	2,9%	24,4%	52,8%	19,9%
		27,3%		72,7%	

37.- S'utilitza l'avaluació per intervenir en la millora del rendiment dels alumnes.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	553	2,2%	19,2%	52,3%	26,4%
		21,4%		78,7%	
Director/a	130	1,5%	11,5%	60,8%	26,2%
		13,0%		87,0%	
Cap d'Estudis	79	1,3%	19,0%	63,2%	16,5%
		20,3%		79,7%	
Secretari/a	64	0%	18,8%	62,4%	18,8%
		18,8%		81,2%	
Alumnat	271	5,2%	18,8%	54,2%	21,8%
		24,0%		76,0%	
GLOBAL	1097	2,6	18,1%	55,2%	24,1%
		20,7%		79,3%	

38.- L'equip directiu intenta comprometre/fer coparticeps els alumnes respecte als objectius que persegueix.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	522	4,0%	30,1%	50,6%	15,3%
Director/a	129	34,1%	65,9%		
Cap d'Estudis	78	0%	17,8%	63,6%	18,6%
Secretari/a	63	1,3%	17,9%	56,4%	24,4%
Alumnat	240	19,2%	80,8%		
Família	371	1,6%	9,5%	66,7%	22,2%
GLOBAL	1403	11,1%	88,9%		
		7,1%	26,3%	47,5%	19,2%
		33,4%	66,7%		
		2,4%	11,1%	53,4%	33,2%
		13,5%	86,6%		
		3,5%	21,7%	52,9%	21,9%
		25,2%	74,8%		

39.- Els membres de cada departament mantenen una línia de treball comuna.

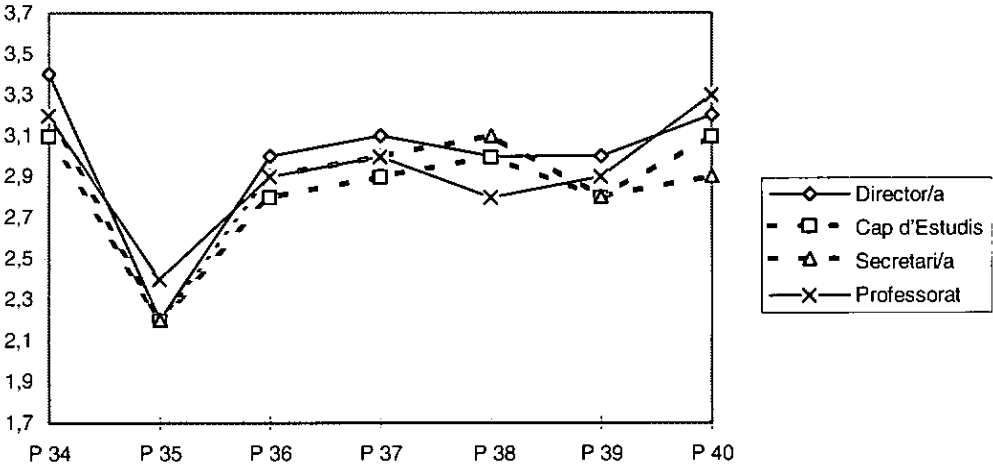
COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	553	2,2%	21,6%	58,8%	17,4%
Director/a	124	23,8%	76,2%		
Cap d'Estudis	78	0,8%	17,7%	61,3%	20,2%
Secretari/a	63	18,5%	81,5%		
GLOBAL	818	3,8%	23,1%	65,4%	7,7%
		26,9%	73,1%		
		3,2%	20,6%	66,7%	9,5%
		23,8%	76,2%		
		2,3%	21,0%	60,6%	16,1%
		23,3%	76,7%		

40.- El professorat sap que les seves actuacions poden ser un model de comportament.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	522	0,7%	4,9%	56,2%	38,2%
Director/a	130	5,6%	94,4%		
Cap d'Estudis	80	0%	6,9%	56,9%	36,2%
Secretari/a	65	6,9%	93,1%		
Alumnat	268	0%	7,5%	68,8%	23,8%
GLOBAL	1065	7,5%	92,6%		
		0%	18,5%	64,6%	16,9%
		18,5%	81,5%		
		3,7%	15,3%	50,0%	31,0%
		19,0%	81,0%		
		1,3%	8,8%	56,1%	33,8%
		10,1%	89,9%		

Gràfica 4.9: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió d'orientació cap a la tasca.

Col·lectiu	P 34	P 35	P 36	P 37	P 38	P 39	P 40
Director/a	3,4	2,2	3	3,1	3	3	3,2
Cap d'Estudis	3,1	2,2	2,8	2,9	3	2,8	3,1
Secretari/a	3,2	2,2	2,9	3	3,1	2,8	2,9
Professorat	3,2	2,4	2,9	3	2,8	2,9	3,3

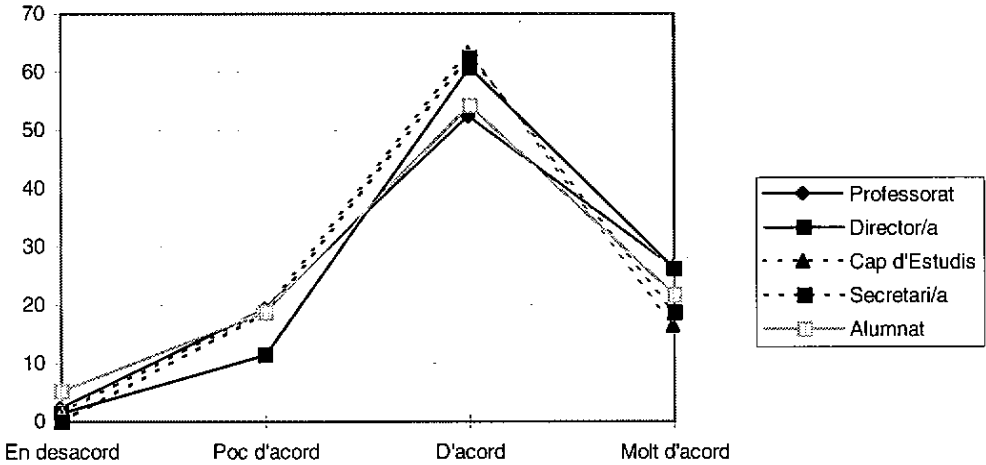
Les respostes en aquesta microdimensió mostren diferències en funció dels ítems i en alguns casos dels col·lectius.

Respecte a la coherència entre les actuacions i les planificacions prèvies, el professorat (un 15%), els secretaris i secretàries (un 14%) i els caps d'estudis (un 18%) són els col·lectius més crítics, mentre que els directors/es tan sols en un 5% es manifesten en desacord.

Les tasques burocràtiques i bona part de les reunions són percebudes com a poc útils pel 43% del professorat i pel 31% de l'alumnat. El 29% dels directors també ho consideren així, igual que el 28% de caps d'estudis i el 26% dels secretaris i del PAS, respectivament. Són els representants de l'ajuntament els qui més favorablement ho valoren (un 11%).

L'avaluació és considerada per tres quarts parts dels col·lectius enquestats com un instrument que genera estratègies per millorar el rendiment; però un terç dels caps d'estudis i de l'alumnat no ho consideren així. Quan es concreta la funció de l'avaluació com a instrument de millora del rendiment dels alumnes, tots els col·lectius augmenten el seu grau d'acord entre 5 i 8 punts percentuals (21%).

Es destaca la importància de l'ítem 37 corresponent a l'avaluació, afegint la gràfica que la il·lustra:

Pel que fa a l'intent de l'equip directiu de fer copartícps els alumnes respecte als objectius perseguits, el professorat i el propi alumnat són els col·lectius que menys d'acord s'hi mostren (un terç de les respostes són desfavorables). La resta de col·lectius superen el 80% d'acord amb l'enunciat.

Una cinquena part de secretaris i alumnes manifesten el seu desacord que als centres els professors siguin conscients que les seves actuacions poden ser model de comportament. El professorat, els directors i els caps d'estudis presenten un acord superior al 90%.

2.3. Microdimensió d'interés professional

Taula 4.10: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió d'interés professional.

41.- Els professors discuteixen sovint sobre metodologies, estratègies, sistemes d'avaluació, etc.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	553	3,6%	25,7%	48,1%	22,6%
		29,3%		70,7%	
Director/a	131	0,8%	19,8%	57,3%	22,1%
		20,6%		79,4%	
Cap d'Estudis	80	2,5%	28,8%	57,5%	11,3%
		31,3%		68,8%	
Secretari/a	65	1,5%	23,1%	49,2%	26,2%
		24,6%		76,4%	
GLOBAL	829	2,9%	24,9%	50,2%	21,9%
		27,8%		72,1%	

42.- Al centre es comparteixen problemes i solucions entre els professors.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	552	1,8%	15,2%	54,7%	28,3%
		17,0%		83,0%	
Director/a	131	0%	10,7%	56,5%	32,8%
		10,7%		89,3%	
Cap d'Estudis	78	0%	16,7%	65,4%	17,9%
		16,7%		83,3%	
Secretari/a	65	0%	10,8%	64,6%	24,6%
		10,8%		89,2%	
GLOBAL	826	1,2%	14,5%	56,8%	27,5%
		15,7%		84,3%	

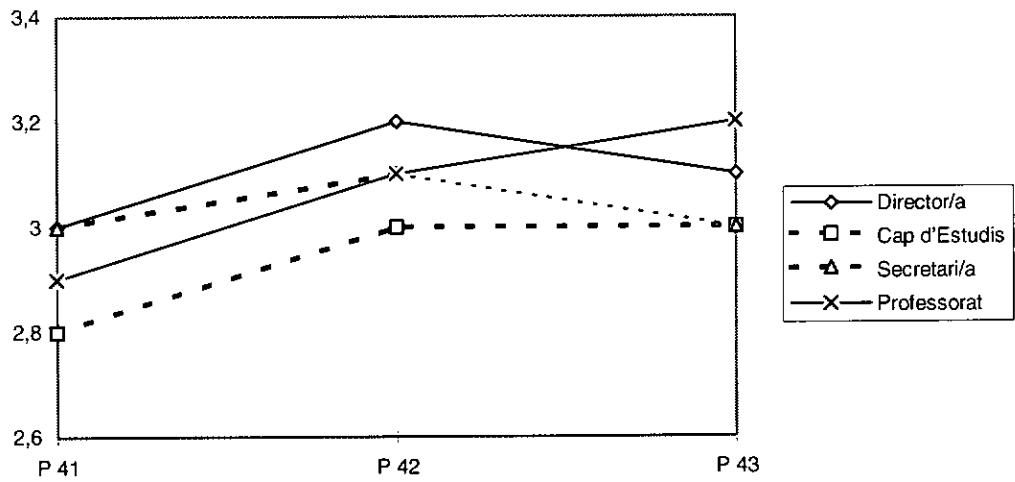
43.- El professorat es mostra interessat en les novetats relacionades amb la seva feina.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	546	1,1%	9,3%	60,3%	29,3%
		10,4%		89,6%	
Director/a	131	0,8%	13,8%	59,2%	26,2%
		14,6%		85,4%	
Cap d'Estudis	80	0%	15,0%	67,5%	17,5%
		15,0%		85,0%	
Secretari/a	64	0%	15,6%	62,5%	21,9%
		15,6%		84,4%	
GLOBAL	831	1,0%	11,2%	60,9%	26,9%
		12,2%		87,8%	

En relació a l'intercanvi d'idees professionals, la discussió sobre metodologies i el fet de compartir problemes i solucions entre professors, el propi professorat i els caps d'estudis són els col·lectius més crítics enfront dels directors i els secretaris que mantenen opinions un 5% més favorables. En la discussió de qüestions de professionalització més d'una quarta part dels enquestats es manifesta en desacord. D'altra banda quan es tracta de valorar l'interès que el professorat manifesta per les novetats relacionades amb la seva feina són els càrrecs directius (director, secretari i cap d'estudis) els qui es mostren cinc punts més crítics que el professorat. Tot i amb això els percentatges de desacord en aquesta última qüestió mai no són superiors al 16%.

Gràfica 4.10: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió d'interès professional.

Col·lectiu	P 41	P 42	P 43
Director/a	3	3,2	3,1
Cap d'Estudis	2,8	3	3
Secretari/a	3	3,1	3
Professorat	2,9	3,1	3,2

2.4. Microdimensió de moral docent

Taula 4.11: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió de moral docent.

44.- Els professors pensen que la seva feina serveix per a molt poc.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	549	39,2%	45,7%	12,4%	2,7%
		84,9%		15,1%	
Director/a	131	37,4%	50,4%	11,5%	0,8%
		87,8%		12,3%	
Cap d'Estudis	80	25,0%	53,8%	18,8%	2,5%
		78,8%		21,3%	
Secretari/a	65	34,4%	46,9%	17,2%	1,6%
		81,3%		18,8%	
GLOBAL	825	37,0%	47,4%	13,3%	2,3%
		84,4%		15,6%	

45.- Els professors se senten útils en el seu treball.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	544	0,7%	15,3%	60,3%	23,7%
		16,0%		84,0%	
Director/a	130	0%	10,0%	67,7%	22,3%
		10,0%		90,0%	
Cap d'Estudis	79	1,3%	17,7%	70,9%	10,1%
		20,0%		80,0%	
Secretari/a	65	1,5%	18,5%	66,2%	13,8%
		20,0%		80,0%	
GLOBAL	818	0,7%	15,0%	62,6%	21,7%
		15,7%		84,3%	

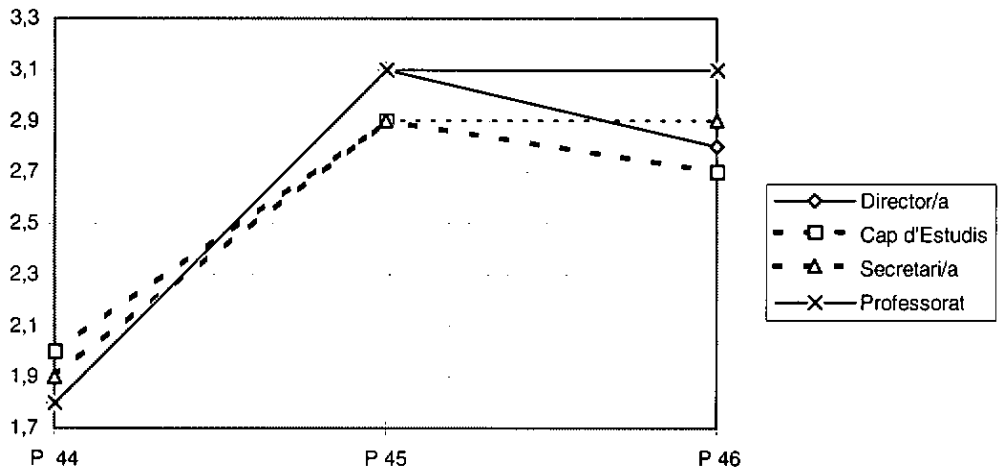
46.- Els professors estan satisfets amb la seva feina.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	545	1,8%	23,9%	59,4%	14,9%
		25,7%		74,3%	
Director/a	131	1,5%	24,5%	64,1%	9,9%
		26,0%		74,0%	
Cap d'Estudis	80	5,0%	30,0%	60,0%	5,0%
		35,0%		65,0%	
Secretari/a	64	1,6%	34,4%	57,7%	6,3%
		36,0%		64,0%	
GLOBAL	820	2,1%	25,7%	59,6%	12,6%
		27,8%		72,2%	

L'autoestima professional dels docents és valorada favorablement en més del 80% dels casos, si bé els caps d'estudis i els secretaris són els col·lectius que més desacord manifesten en els tres ítems de la microdimensió, essent les diferències d'entre 5 i 10 punts percentuals en cadascun dels ítems.

Gràfica 4.11: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de moral docent.

Col·lectiu	P 44	P 45	P 46
Director/a	1,8	3,1	2,8
Cap d'Estudis	2	2,9	2,7
Secretari/a	1,9	2,9	2,9
Professorat	1,8	3,1	3,1

2.5. Microdimensió de desenvolupament professional

Taula 4.12: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'autonomia.

47.- El centre facilita la participació en cursos, seminaris de formació permanent, etc.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	542	2,4%	10,3%	49,8%	37,5%
		12,7%		87,3%	
Director/a	131	0%	2,3%	38,9%	58,8%
		2,3%		97,7%	
Cap d'Estudis	80	0%	3,8%	47,5%	48,7%
		3,8%		96,2%	
Secretari/a	65	1,5%	1,5%	44,6%	52,3%
		3,0%		96,9%	
GLOBAL	818	1,7%	7,6%	47,8%	42,9%
		9,3%		90,7%	

48.- Al centre es fa difusió de les convocatòries de cursos i activitats per als docents.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	550	0,2%	4,4%	45,1%	50,3%
		4,6%		95,4%	
Director/a	131	0%	1,5%	25,2%	73,3%
		1,5%		98,5%	
Cap d'Estudis	80	0%	1,3%	31,3%	67,5%
		1,3%		98,8%	
Secretari/a	65	0%	1,5%	21,5%	76,9%
		1,5%		98,4%	
GLOBAL	826	0,2%	3,3%	39,0%	57,5%
		3,5%		96,5%	

49.- En aquest centre molts professors volen formar-se o participar en seminaris, congressos, etc.

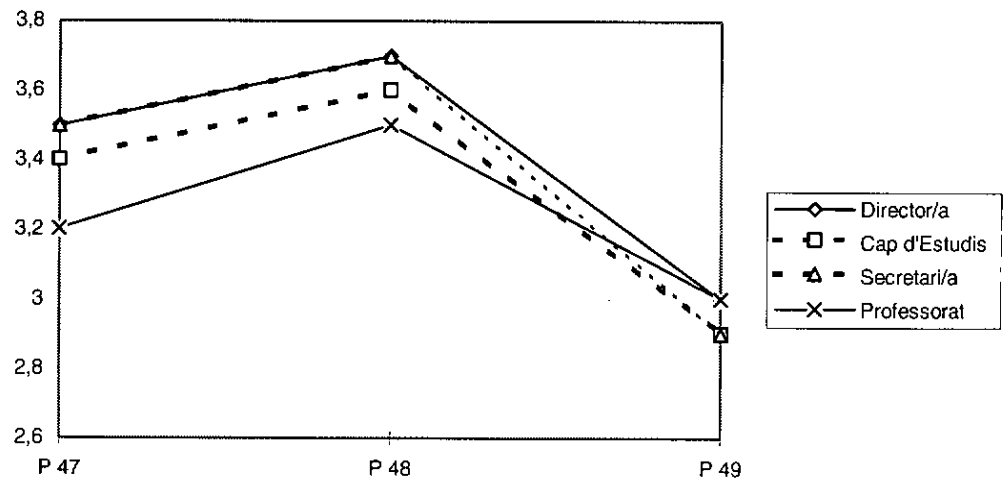
COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	542	0,9%	21,6%	57,9%	19,6%
		22,5%		77,5%	
Director/a	131	2,3%	20,6%	55,0%	22,1%
		22,9%		77,1%	
Cap d'Estudis	80	0%	22,8%	59,5%	17,7%
		22,8%		77,2%	
Secretari/a	65	0%	20,0%	64,6%	15,4%
		20,0%		80,0%	
GLOBAL	818	1,0%	21,4%	58,1%	19,5%
		22,4%		77,6%	

En qüestions de desenvolupament professional hi ha pràcticament unanimitat en la valoració respecte a la voluntat del professorat per participar en seminaris o altres activitats professionals. Tant el professorat com els diferents membres de l'equip directiu es mostren d'acord en més del 77% dels casos.

Pel que fa a la difusió de convocatòries o la facilitat de participació en aquestes, el professorat és el col·lectiu que menys d'acord es mostra. Els docents difereixen en un 10% de la resta de col·lectius quan se'ls pregunta sobre la facilitat de participació (13% de desacord enfront del 2% i 3% de la resta de col·lectius) i lleugerament menys respecte a la difusió de convocatòries. L'equip directiu contesta de manera molt homogènia.

Gràfica 4.12: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'autonomia.

Col·lectiu	P 47	P 48	P 49
Director/a	3,5	3,7	3
Cap d'Estudis	3,4	3,6	2,9
Secretari/a	3,5	3,7	2,9
Professorat	3,2	3,5	3

3. Dimensió de manteniment i canvi del sistema

3.1. Microdimensió de claredat de normes

Taula 4.13: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de claredat de normes.

50.- Els professors sovint estan confosos sobre allò que realment s'espera i s'exigeix que facin (les seves obligacions).

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	543	28,0%	48,8%	19,5%	3,7%
		76,8%		23,2%	
Director/a	131	29,8%	53,4%	15,3%	1,5%
		83,2%		16,8%	
Cap d'Estudis	80	15,0%	62,5%	21,3%	1,3%
		77,5%		22,6%	
Secretari/a	65	23,1%	49,2%	20,0%	7,7%
		72,3%		27,7%	
GLOBAL	819	26,5%	50,7%	19,3%	3,5%
		77,2%		22,8%	

52.- En aquest centre se saben les funcions i tasques de tots els seus membres.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	548	2,0%	16,0%	55,7%	26,3%
		18,0%		82,0%	
Director/a	131	0%	7,6%	61,1%	31,3%
		7,6%		92,4%	
Cap d'Estudis	80	1,3%	15,0%	51,2%	32,5%
		16,3%		83,7%	
Alumnat	272	4,4%	18,4%	52,6%	24,6%
		22,8%		77,2%	
Família	391	1,8%	11,0%	51,1%	36,1%
		12,8%		87,3%	
GLOBAL	1422	2,2%	14,3%	54,2%	29,3%
		16,5%		83,5%	

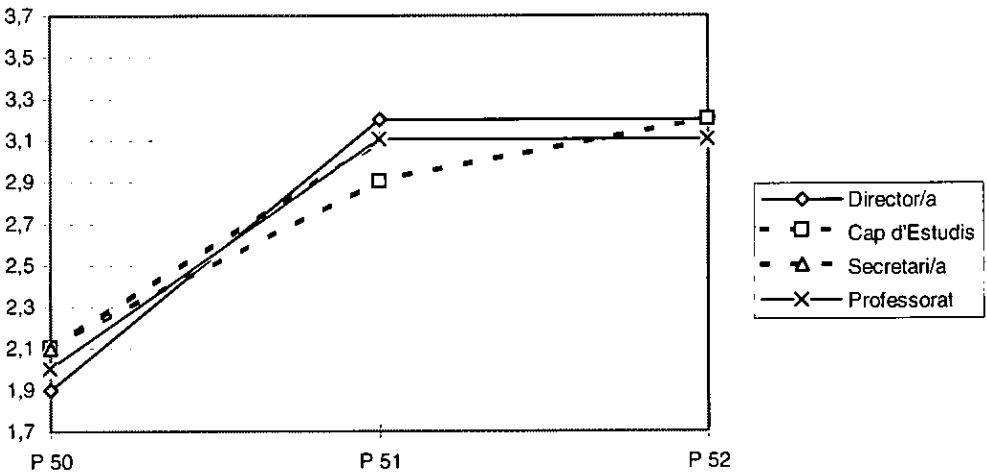
51.- Els objectius del centre són coneguts per tots els seus membres.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	541	2,8%	16,2%	52,9%	28,1%
		19,0%		81,0%	
Director/a	131	0%	9,3%	58,9%	31,8%
		9,3%		90,7%	
Cap d'Estudis	80	0%	25,0%	53,8%	21,3%
		25,0%		75,1%	
Secretari/a	65	0%	13,8%	61,6%	24,6%
		13,8%		86,2%	
Ajuntament	43	7,0%	14,0%	60,5%	18,5%
		21,0%		79,0%	
PAS	119	1,7%	9,2%	56,3%	32,8%
		10,9%		89,1%	
Titularitat	154	0%	0,6%	33,1%	66,2%
		0,6%		99,3%	
Alumnat	270	8,5%	30,7%	36,7%	24,1%
		39,2%		60,8%	
Família	392	4,1%	12,8%	44,1%	39,0%
		16,9%		83,1%	
GLOBAL	1785	3,2%	15,8%	54,2%	29,3%
		19,0%		81,0%	

Els directors i directores són el col·lectiu que més acord manifesta amb les afirmacions sobre la claredat de normes, els objectius i les funcions als centres. En canvi, els alumnes són el col·lectiu que més desacord mostra respecte al coneixement dels objectius del centre per part de tots els seus membres (39% de desacord enfront del 9% dels directors o del 19% del professorat). El mateix passa amb el coneixement de les funcions i tasques (un 22% l'alumnat, un 18% el professorat, un 16% els caps d'estudis enfront del 8% dels directors).

Gràfica 4.13: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de claredat de normes.

Col·lectiu	P 50	P 51	P 52
Director/a	1,9	3,2	3,2
Cap d'Estudis	2,1	2,9	3,2
Secretari/a	2,1	3,1	3,1
Professorat	2	3,1	3,1

3.2. Microdimensió de control

Taula 4.14: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de control.

53.- Els professors compleixen els seus deures, obligacions, normes, etc.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	549	1,1%	6,4%	60,5%	32,1%
		7,5%		92,6%	
Director/a	131	0%	9,2%	61,0%	29,8%
		9,2%		90,8%	
Cap d'Estudis	80	0%	7,5%	71,2%	21,3%
		7,5%		92,5%	
GLOBAL	760	0,7%	7,4%	63,4%	28,5%
		8,1%		91,9%	

54.- El control exercit sobre els alumnes és just i igualitari.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	551	1,1%	6,2%	61,7%	31,0%
		7,3%		92,7%	
Director/a	131	0%	4,6%	53,4%	42,0%
		4,6%		95,4%	
Cap d'Estudis	80	0%	0%	60,0%	40,0%
		0%		100,0%	
Secretari/a	65	0%	1,5%	64,7%	33,8%
		1,5%		98,5%	
Alumnat	270	12,6%	31,9%	38,5%	17,0%
		44,5%		55,5%	
Família	388	2,8%	6,2%	56,2%	34,8%
		9,0%		91,0%	
GLOBAL	1485	3,5%	10,2%	55,5%	30,8%
		13,7%		86,3%	

55.- Al centre les normes establertes són útils i necessàries.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	551	1,1%	6,2%	55,4%	37,4%
		7,3%		92,8%	
Director/a	131	0%	0,8%	53,4%	45,8%
		0,8%		99,2%	
Cap d'Estudis	80	0%	2,5%	55,0%	42,5%
		2,5%		97,5%	
Secretari/a	65	0%	1,5%	53,8%	44,6%
		1,5%		98,4%	
Ajuntament	43	2,3%	7,0%	62,8%	27,9%
		9,3%		90,7%	
PAS	115	0%	5,0%	42,0%	53,0%
		5,0%		95,0%	
Titularitat	154	0%	0%	32,5%	67,5%
		0%		100,0%	
Alumnat	272	6,6%	20,6%	46,3%	26,3%
		27,2%		72,6%	
Família	394	1,8%	4,3%	42,1%	51,8%
		6,1%		93,9%	
GLOBAL	1805	1,7%	6,6%	48,4%	43,2%
		8,3%		91,6%	

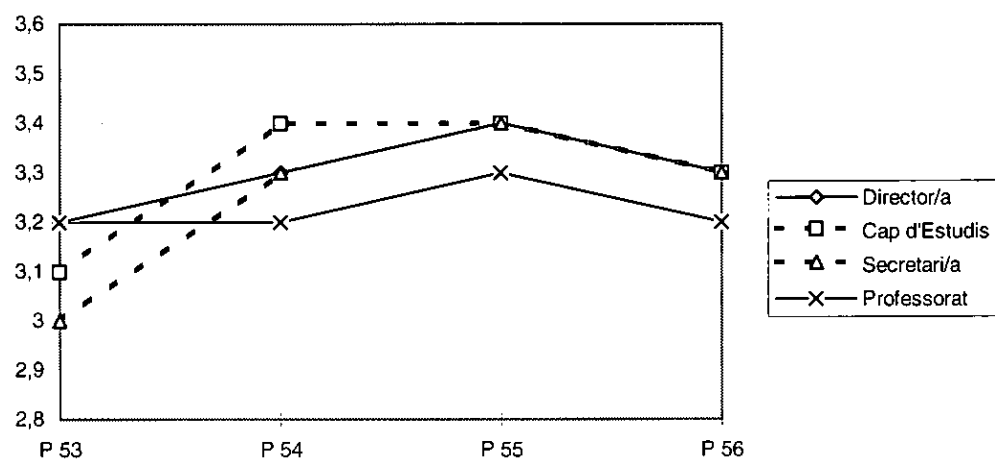
56.- El control s'exerceix només per ajudar i millorar.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	547	0,7%	10,6%	55,2%	33,5%
		11,3%		88,7%	
Director/a	131	0,8%	3,8%	55,7%	39,7%
		4,6%		95,4%	
Cap d'Estudis	79	1,3%	5,1%	57,0%	36,7%
		6,4%		93,7%	
Secretari/a	65	1,5%	7,7%	53,8%	36,9%
		9,2%		90,7%	
Ajuntament	43	9,3%	11,6%	51,2%	27,9%
		20,9%		79,1%	
PAS	118	0,8%	8,5%	40,7%	50,0%
		9,3%		90,7%	
Titularitat	154	0%	4,5%	31,2%	64,3%
		4,5%		95,5%	
Alumnat	272	3,3%	20,6%	52,6%	23,5%
		23,9%		76,1%	
GLOBAL	1409	1,2%	10,6%	51,2%	37,0%
		11,8%		88,2%	

Les qüestions relacionades amb el control que s'exerceix als centres educatius ha provocat un gran acord en tots els col·lectius (més d'un 90%) excepció feta de l'alumnat. Un 44,5% d'alumnes considera que el control exercit sobre ells no és just i igualitari. També, al voltant d'un 25% de l'alumnat, pensa que les normes no són útils i necessàries i que aquest control no s'exerceix només per ajudar i millorar.

Gràfica 4.14: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de control.

Col·lectiu	P 53	P 54	P 55	P 56
Director/a	3,2	3,3	3,4	3,3
Cap d'Estudis	3,1	3,4	3,4	3,3
Secretari/a	3	3,3	3,4	3,3
Professorat	3,2	3,2	3,3	3,2

3.3. Microdimensió d'innovació

Taula 4.15: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'innovació.

57.- Aquest centre està obert a noves idees, mètodes, propostes, etc.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	548	0,9%	11,5%	53,5%	34,1%
		12,4%		87,6%	
Director/a	131	0%	1,5%	44,3%	54,2%
		1,5%		98,5%	
Cap d'Estudis	80	0%	7,5%	53,8%	38,8%
		7,5%		92,6%	
Secretari/a	65	0%	3,1%	50,8%	46,2%
		3,1%		97,0%	
GLOBAL	824	0,6%	9,0%	52,0%	38,4%
		9,6%		90,4%	

58.- Els professors s'animen mútuament a ser innovadors en la seva feina.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	544	2,8%	30,0%	50,6%	16,7%
		32,8%		67,3%	
Director/a	131	1,6%	26,4%	52,6%	19,4%
		28,0%		72,0%	
Cap d'Estudis	80	3,8%	30,0%	56,3%	10,0%
		33,8%		66,3%	
Secretari/a	65	0%	35,9%	53,2%	10,9%
		35,9%		64,1%	
GLOBAL	820	2,5%	30,1%	51,2%	16,1%
		32,6%		67,3%	

59.- El centre procura adaptar el seu projecte curricular a les novetats i demandes de l'entorn.

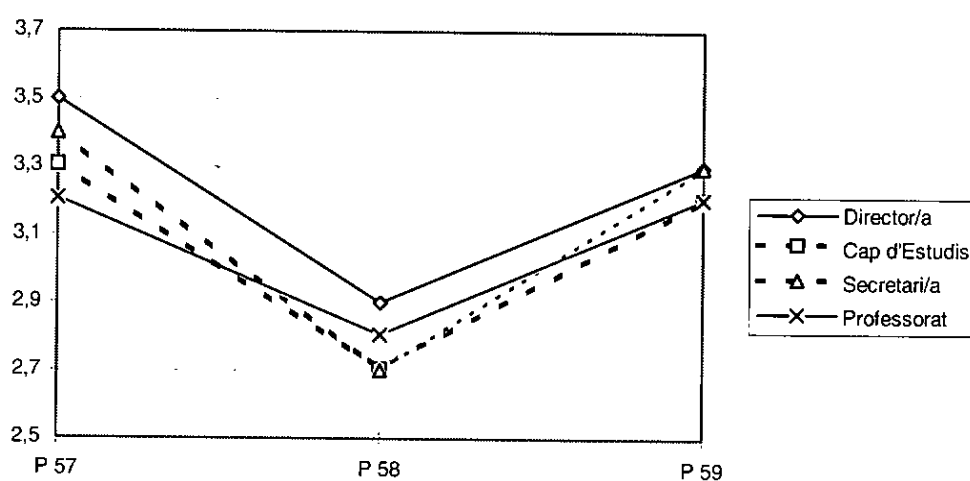
COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	536	1,5%	10,4%	57,1%	31,0%
		11,9%		88,1%	
Director/a	129	0%	6,2%	54,3%	39,5%
		6,2%		93,8%	
Cap d'Estudis	79	0%	6,3%	65,8%	27,8%
		6,3%		93,6%	
Secretari/a	63	1,6%	3,2%	63,5%	31,7%
		4,8%		95,2%	
Família	383	2,1%	5,2%	44,4%	48,3%
		7,3%		92,7%	
GLOBAL	1190	1,4%	7,8%	53,7%	37,1%
		9,2%		90,8%	

El professorat és el col·lectiu més crític amb la innovació al centre. Quan l'equip directiu es manifesta en més d'un 92% d'acord rsi se lo pregunta, si el centre està obert a noves idees, mètodes, etc. o si el centre procura adaptar el seu projecte curricular a les novetats i demandes de l'entorn, el professorat es manifesta entre 5 i 10 punts percentuals més en desacord.

Quan es pregunta si el professorat s'anima mútuament per ser innovadors en la seva tasca, gairebé el 33% d'enquestats manifesta el seu desacord. Això és congruent amb la posició dels diferents col·lectius quant a l'intercanvi i discussió de qüestions professionalitzadores.

Gràfica 4.15: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'innovació.

Col·lectiu	P 57	P 58	P 59
Director/a	3,5	2,9	3,3
Cap d'Estudis	3,3	2,7	3,2
Secretari/a	3,4	2,7	3,3
Professorat	3,2	2,8	3,2

3.4. Microdimensió d'entorn físic

Taula 4.16: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'entorn físic.

60.- Els colors, decoració, mobiliari, fan del centre un lloc agradable per a treballar.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	547	17,0%	26,1%	40,2%	16,6%
		43,1%		56,8%	
Director/a	131	8,4%	24,4%	48,1%	19,1%
		32,8%		67,2%	
Cap d'Estudis	80	26,3%	36,3%	31,3%	6,3%
		62,6%		37,6%	
Secretari/a	64	20,3%	40,6%	32,8%	6,3%
		60,9%		39,1%	
Ajuntament	43	18,6%	25,6%	44,2%	11,6%
		44,2%		55,8%	
PAS	115	13,4%	21,0%	37,8%	27,7%
		34,4%		65,5%	
Titularitat	154	0%	3,3%	59,5%	37,3%
		3,3%		96,8%	
Alumnat	272	20,6%	26,8%	36,8%	15,8%
		47,4%		52,6%	
Família	394	15,3%	20,5%	39,9%	24,3%
		35,8%		64,2%	
GLOBAL	1800	15,4%	23,8%	41,0%	19,8%
		39,2%		60,8%	

61.- La disposició dels recursos d'equipament i de distribució horària en permet un ús òptim.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	543	10,3%	25,6%	50,8%	13,3%
		35,9%		64,1%	
Director/a	129	3,1%	17,8%	56,6%	22,5%
		20,9%		79,1%	
Cap d'Estudis	80	12,5%	18,8%	50,0%	18,8%
		31,3%		68,8%	
Secretari/a	63	6,3%	28,6%	50,8%	14,3%
		34,9%		65,1%	
Ajuntament	43	18,6%	20,9%	51,2%	9,3%
		39,5%		60,5%	
PAS	116	2,6%	12,1%	49,1%	36,2%
		14,7%		85,3%	
Titularitat	154	0%	2,0%	61,0%	37,0%
		2,0%		98,0%	
Alumnat	266	9,0%	22,9%	55,7%	12,4%
		31,9%		68,1%	
Família	389	9,3%	14,1%	51,9%	24,7%
		23,4%		76,6%	
GLOBAL	1783	8,0%	18,9%	52,9%	20,2%
		26,9%		73,1%	

62.- Les dependències i equipaments del centre es mantenen nets.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	551	4,5%	15,6%	51,9%	27,9%
		20,1%		79,8%	
Director/a	129	1,6%	12,4%	52,7%	33,3%
		14,0%		86,0%	
Cap d'Estudis	80	2,5%	18,8%	68,8%	10,0%
		21,3%		78,8%	
Secretari/a	65	0%	18,5%	67,7%	13,8%
		18,5%		81,5%	
Ajuntament	43	7,0%	7,0%	72,0%	14,0%
		14,0%		86,0%	
PAS	119	1,7%	11,8%	46,2%	40,3%
		12,5%		86,5%	
Titularitat	154	0,6%	1,3%	33,8%	64,3%
		1,9%		98,1%	
Alumnat	271	13,3%	21,0%	41,3%	24,4%
		34,3%		65,7%	
GLOBAL	1414	4,9%	14,6%	50,0%	30,5%
		19,5%		80,5%	

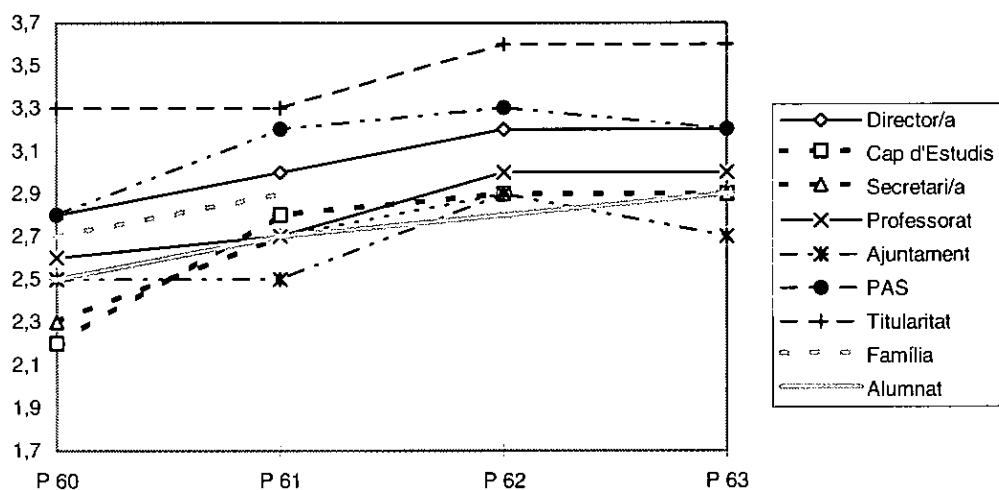
63.- El centre té un sistema de manteniment de les seves dependències i equipaments que funciona bé.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	550	3,3%	18,9%	51,6%	26,2%
		22,2%		77,8%	
Director/a	129	1,6%	9,3%	58,1%	31,0%
		10,9%		89,1%	
Cap d'Estudis	80	5,0%	16,3%	67,5%	11,3%
		21,3%		78,8%	
Secretari/a	64	4,7%	17,2%	57,8%	20,3%
		21,9%		78,1%	
Ajuntament	43	14,0%	14,0%	60,4%	11,6%
		28,0%		72,0%	
PAS	119	1,7%	12,6%	47,9%	37,8%
		14,3%		85,7%	
Titularitat	154	0%	1,9%	35,7%	62,4%
		1,9%		98,1%	
Alumnat	271	4,1%	19,5%	53,9%	22,5%
		23,6%		76,4%	
GLOBAL	1410	3,1%	15,6%	52,1%	29,2%
		18,7%		81,3%	

Estudiants, professors, caps d'estudis i representants de l'ajuntament són els col·lectius més crítics amb la idoneïtat de l'entorn físic en el qual desenvolupen la seva tasca. Respecte al mobiliari i decoració tots els col·lectius són crítics acostant-se les valoracions desfavorables al 50% dels casos.

Gràfica 4.16: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'entorn físic.

Col·lectiu	P 60	P 61	P 62	P 63
Director/a	2,8	3,0	3,2	3,2
Cap d'Estudis	2,2	2,8	2,9	2,9
Secretari/a	2,3	2,7	2,9	2,9
Professorat	2,6	2,7	3	3
Ajuntament	2,5	2,5	2,9	2,7
PAS	2,8	3,2	3,3	3,2
Titularitat	3,3	3,3	3,6	3,6
Família	2,7	2,9		
Alumnat	2,5	2,7	2,8	2,9

3.5. Microdimensió de presa de decisions participativa

Taula 4.17: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de presa de decisions participativa.

64.- Els professors participen en les decisions del centre.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	547	2,4%	21,4%	54,8%	21,4%
		23,8%		76,2%	
Director/a	129	0%	8,5%	62,0%	29,5%
		8,5%		91,5%	
Cap d'Estudis	80	0%	7,5%	61,3%	31,3%
		7,5%		92,6%	
Secretari/a	64	4,7%	17,2%	57,8%	20,3%
		21,9%		78,1%	
GLOBAL	820	1,6%	17,2%	56,9%	24,4%
		18,8%		81,3%	

65.- Al centre es procura prioritzar el consens per sobre de les decisions democràtiques.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	550	3,7%	22,2%	56,1%	18,0%
		25,9%		74,1%	
Director/a	129	1,5%	3,8%	56,2%	38,5%
		5,3%		94,7%	
Cap d'Estudis	80	1,3%	9,0%	56,4%	33,3%
		10,3%		89,7%	
Secretari/a	64	0%	11,3%	53,2%	35,5%
		11,3%		88,7%	
Ajuntament	43	14,0%	4,7%	48,8%	32,6%
		18,7%		81,4%	
PAS	119	2,8%	15,0%	60,7%	21,5%
		17,8%		82,2%	
Titularitat	154	2,7%	4,8%	47,3%	45,2%
		7,5%		92,5%	
Alumnat	271	4,2%	19,6%	60,4%	15,8%
		23,8%		76,2%	
GLOBAL	1410	3,1%	15,8%	56,1%	25,0%
		18,9%		81,1%	

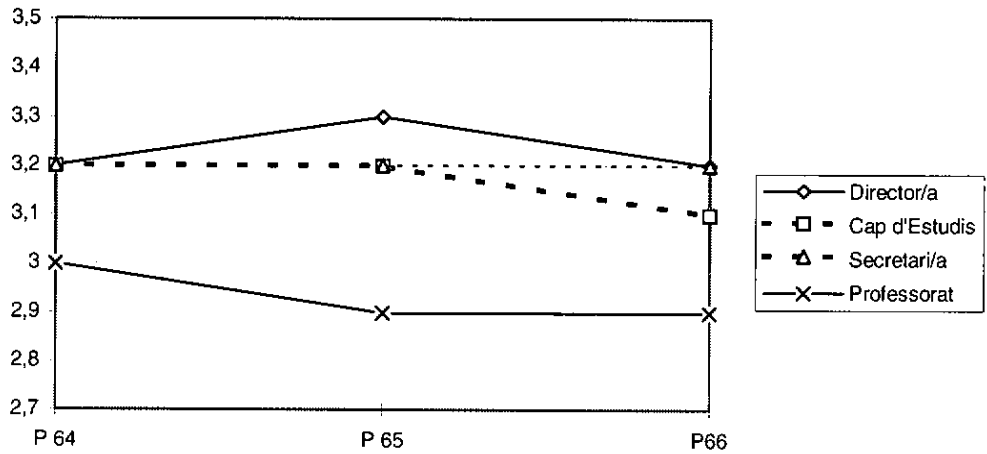
66.- El centre fa participar tots els col·lectius implicats en les decisions que els impliquen.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	524	2,9%	22,9%	55,0%	19,3%
		25,8%		74,3%	
Director/a	129	0%	6,2%	63,6%	30,2%
		6,2%		93,8%	
Cap d'Estudis	80	1,3%	11,7%	62,3%	24,7%
		13,0%		87,0%	
Secretari/a	61	0%	4,9%	65,6%	29,5%
		4,9%		95,1%	
Ajuntament	43	11,6%	11,6%	51,2%	25,6%
		23,2%		76,8%	
PAS	116	3,4%	12,1%	53,4%	31,0%
		15,5%		84,4%	
Titularitat	154	1,3%	3,3%	44,4%	51,0%
		4,6%		95,4%	
Alumnat	251	6,0%	19,5%	55,8%	18,7%
		25,5%		74,5%	
GLOBAL	1358	2,8%	15,9%	55,7%	25,6%
		18,7%		81,3%	

Tots els col·lectius enquestats es manifesten, com a mínim en les seves tres quarts parts, a favor de les afirmacions sobre la presa de decisions participatives. Els diferents col·lectius manifesten percebre que al centre es prioritza el consens i es busca la participació del professorat quan es prenen decisions. Tot i amb això són els col·lectius del professorat i de l'alumnat els qui menys acord manifesten amb una diferència d'entre 10 i 15 punts per sota de les opinions dels directors/es i dels caps d'estudi.

Gràfica 4.17: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de presa de decisions participativa.

Col·lectiu	P 64	P 65	P66
Director/a	3,2	3,3	3,2
Cap d'Estudis	3,2	3,2	3,1
Secretari/a	3,2	3,2	3,2
Professorat	3	2,9	2,9

3.6. Microdimensió de lideratge de l'equip directiu

Taula 4.18: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de lideratge de l'equip directiu.

68.- L'equip directiu prioritza realment els problemes més greus del centre.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	542	1,1%	11,6%	56,8%	30,4%
		12,7%		87,2%	
Director/a	130	0%	3,8%	50,8%	45,4%
		3,8%		96,2%	
Cap d'Estudis	79	0%	1,3%	57,0%	41,8%
		1,3%		98,8%	
Secretari/a	64	0%	1,6%	51,5%	46,9
		1,6%		98,4%	
Ajuntament	43	9,3%	2,3%	46,5%	41,9%
		11,6%		88,4%	
PAS	119	1,7%	1,7%	40,3%	56,3%
		3,4%		96,6%	
Titularitat	151	0,7%	2,0%	33,1%	64,2%
		2,7%		97,3%	
Alumnat	263	1,5%	8,0%	52,5%	38,0%
		9,5%		90,5%	
GLOBAL	1391	0,9%	7,1%	51,3%	40,7%
		8,0%		92,0%	

69.- L'equip directiu dona suport als professors, els anima i encoratja enfront de les dificultats professionals.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	541	2,2%	17,0%	53,6%	27,2%
		19,2%		80,8%	
Director/a	131	0%	0,8%	49,6%	49,6%
		0,8%		99,2%	
Cap d'Estudis	80	0%	2,5%	62,5%	35,0%
		2,5%		97,5%	
Secretari/a	65	0%	3,1%	63,1%	33,8%
		3,1%		96,9%	
GLOBAL	817	1,5%	12,0%	54,9 %	31,6%
		13,5		86,5%	

70.- La direcció fa propostes i suggeriments exercint un lideratge constructiu.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	544	2,4%	15,8%	57,0%	24,8%
		18,2%		81,8%	
Director/a	128	0%	3,1%	66,4%	30,5%
		3,1%		96,9%	
Cap d'Estudis	80	0%	1,3%	71,2%	27,5%
		1,3%		98,7%	
Secretari/a	64	0%	1,6%	62,5%	35,9%
		1,6%		98,4%	
GLOBAL	816	1,6%	11,5%	60,7%	26,2%
		13,1		86,9%	

71.- La direcció és excessivament fiscalitzadora amb el professorat.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	543	36,5%	53,4%	9,2%	0,9%
		89,9%		10,1%	
Director/a	131	35,9%	57,3%	5,3%	1,5%
		93,2%		6,8%	
Cap d'Estudis	79	34,2%	62,0%	3,8%	0%
		96,2%		3,8%	
Secretari/a	65	41,5%	58,5%	0%	0%
		100,0%		0%	
GLOBAL	818	36,3%	55,5%	7,5%	0,7%
		91,8		8,2	

72.- La direcció carrega de feines burocràtiques considerades innecessàries.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	541	35,5%	53,2%	9,2%	2,0%
		88,7%		11,2%	
Director/a	131	42,0%	50,4%	6,1%	1,5%
		92,4%		7,6%	
Cap d'Estudis	79	44,3%	53,2%	2,5%	0%
		97,5%		2,5%	
Secretari/a	64	48,4%	46,9%	3,1%	1,6%
		95,3%		4,7%	
Ajuntament	43	60,4%	30,2%	4,7%	4,7%
		90,6%		9,4%	
PAS	115	56,5%	38,3%	2,6%	2,6%
		94,8%		5,2%	
Titularitat	154	58,4%	31,8%	5,8%	3,9%
		90,2%		9,7%	
GLOBAL	1127	43,5%	47,4%	6,9%	2,3%
		90,9%		9,2%	

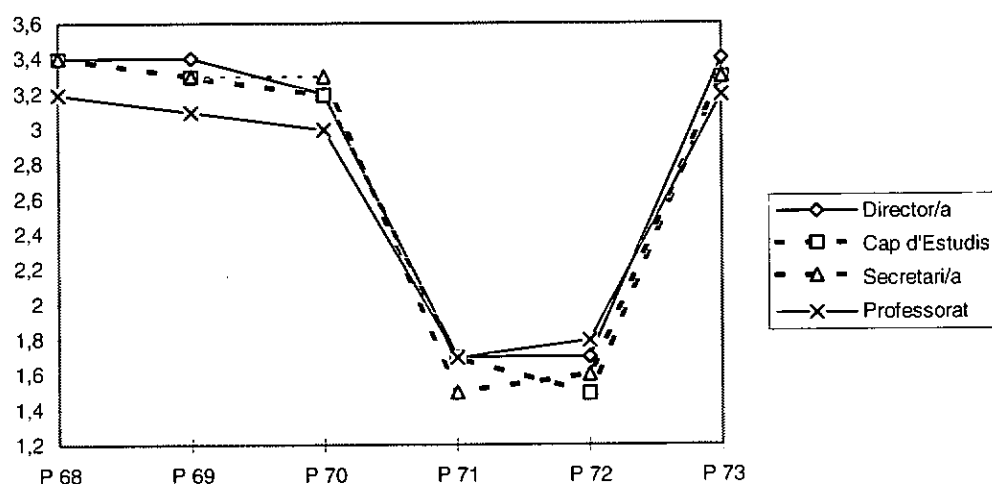
73.- La direcció és sensible a les circumstàncies o problemes de les persones que formen part dels diferents col·lectius del centre.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	548	1,8%	9,1%	54,2%	34,9%
		10,9%		89,1%	
Director/a	131	0%	0%	51,1%	48,9%
		0%		100,0%	
Cap d'Estudis	80	0%	0%	66,2%	33,8%
		0%		100,0%	
Secretari/a	65	0%	1,5%	64,7%	33,8%
		1,5%		98,5%	
PAS	119	0,8%	4,2%	44,5%	50,5%
		5,0%		95,0%	
Alumnat	265	3,8%	14,3%	55,5%	26,4%
		18,1%		81,9%	
GLOBAL	1208	1,8%	7,9%	54,7%	35,6%
		9,7		90,3%	

El lideratge de l'equip directiu és considerat de manera distinta pels diferents col·lectius enquestats. Si bé es manifesta que la direcció no imposa massa tasques burocràtiques ni fiscalitza el professorat, aquest col·lectiu considera en un 19% dels casos que no rep prou suport quan té dificultats professionals, mentre que l'equip directiu en el seu conjunt no arriba al 3% de respostes desfavorables. El professorat és també el col·lectiu que afirma en un 18% dels casos que la direcció no exerceix un lideratge constructiu i en canvi l'equip directiu percep aquesta qüestió de manera favorable en més d'un 97% .

Gràfica 4.18: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de lideratge de l'equip directiu.

Col·lectiu	P 68	P 69	P 70	P 71	P 72	P 73
Director/a	3,4	3,4	3,2	1,7	1,7	3,4
Cap d'Estudis	3,4	3,3	3,2	1,7	1,5	3,3
Secretari/a	3,4	3,3	3,3	1,5	1,6	3,3
Professorat	3,2	3,1	3,3	1,7	1,8	3,2

3.7. Microdimensió d'ordre a les classes

Taula 4.19: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'ordre a les classes.

74.- Les classes funcionen sense disruptors, incidents o interrupcions.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	541	4,2%	15,0%	56,9%	23,9%
		19,2%		80,8%	
Director/a	131	0,8%	8,4%	59,5%	31,3%
		9,2%		90,8%	
Cap d'Estudis	79	1,3%	13,7%	63,7%	21,3%
		15,0%		85,0%	
Secretari/a	65	4,6%	7,7%	70,8%	16,9%
		12,3%		87,7%	
Alumnat	269	11,5%	29,7%	45,7%	13,0%
		41,2%		58,7%	
GLOBAL	1127	5,4%	17,5%	55,7%	21,4%
		22,9%		77,1%	

75.- El centre utilitza els seus recursos (professor de guàrdia, PAS, etc.) per garantir l'ordre als diferents espais.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	540	2,2%	5,9%	60,0%	31,9%
		8,1%		91,9%	
Director/a	131	3,8%	6,9%	55,7%	33,6%
		10,7%		89,3%	
Cap d'Estudis	77	1,3%	7,7%	46,8%	44,2%
		9,0%		91,0%	
Secretari/a	64	0%	4,7%	45,3%	50,0%
		4,7%		95,3%	
PAS	117	0,9%	6,8%	46,2%	46,2%
		7,7%		92,4%	
GLOBAL	929	2,1%	6,3%	55,6%	36,0%
		8,4%		91,6%	

76.- Les sessions de classe es compleixen amb puntualitat.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	551	1,6%	11,1%	54,4%	32,8%
		12,7%		87,2%	
Director/a	131	0%	9,2%	58,0%	32,8%
		9,2%		90,8%	
Cap d'Estudis	77	3,9%	14,3%	66,2%	15,6%
		18,2%		81,8%	
Secretari/a	65	0%	9,2%	73,9%	16,9%
		9,2%		90,8%	
Alumnat	269	10,0%	23,4%	44,6%	21,9%
		33,4%		66,5%	
GLOBAL	1093	3,6%	14,2%	54,5%	27,7%
		17,8%		82,2%	

77.- El centre utilitza mecanismes per garantir o millorar la puntualitat.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	529	5,9%	21,0%	51,6%	21,6%
		26,9%		73,2%	
Director/a	127	6,3%	15,7%	57,5%	20,5%
		22,0%		78,0%	
Cap s d'Estudi	76	3,9%	22,4%	55,3%	18,4%
		26,3%		73,7%	
Secretari/a	63	4,8%	6,3%	73,0%	15,9%
		11,1%		88,9%	
Alumnat	266	7,1%	19,2%	39,1%	34,6%
		26,3%		73,7%	
GLOBAL	1061	6,0%	13%	50,8%	23,9%
		25,3%		74,7%	

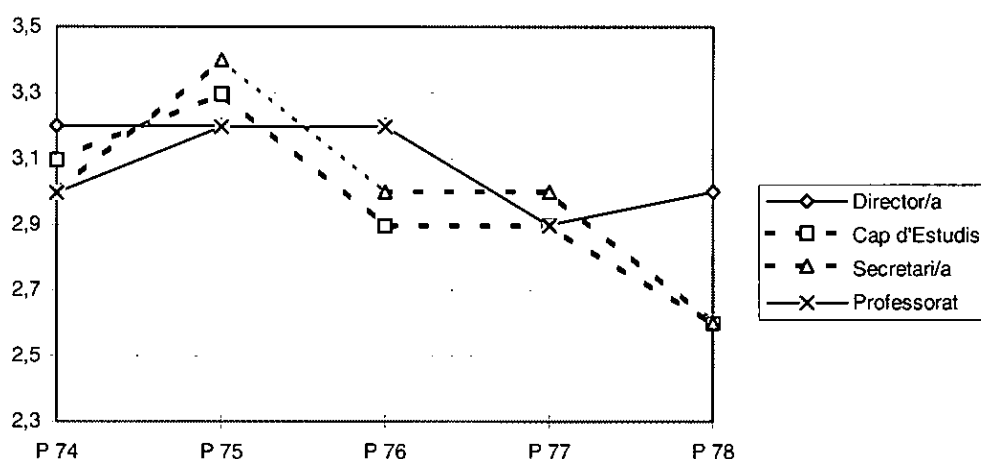
78.- La disposició de les aules és l'adequada per treballar-hi.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Director/a	131	4,6%	13,7%	56,5%	25,2%
		18,3%		81,7%	
Cap d'Estudis	77	15,4%	20,5%	53,8%	10,3%
		35,9%		64,1%	
Secretari/a	65	7,8%	32,8%	50,0%	9,4%
		40,6%		59,4%	
GLOBAL	273	8,6%	19,8%	54,8%	16,8%
		28,4%		71,6%	

Respecte a l'ordre a les classes els alumnes han estat els més crítics d'entre els col·lectius enquestats. El 41 % considera que les classes funcionen amb disrupcions, incidents i interrupcions i un 33% que no es garanteix la puntualitat en les sessions. Tots els col·lectius manifesten en un 25% dels casos que no s'articulen prou els mecanismes de què disposa el centre per millorar aquesta situació. Respecte a la disposició de les aules els membres de l'equip directiu es manifesten crítics en un 18% els directors/es, un 35% els caps d'estudis i un 40% els secretaris/es.

Gràfica 4.19: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de lideratge de l'equip directiu.

Col·lectiu	P 74	P 75	P 76	P 77	P 78
Director/a	3,2	3,2	3,2	2,9	3
Cap d'Estudis	3,1	3,3	2,9	2,9	2,6
Secretari/a	3	3,4	3	3	2,6
Professorat	3	3,2	3,2	2,9	

CLIMA DE CLASSE

- Respostes a les preguntes de les microdimensions del clima de classe

1. Dimensió de relació

1.1. Microdimensió d'involucració

Taula 4.20: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'involucració.

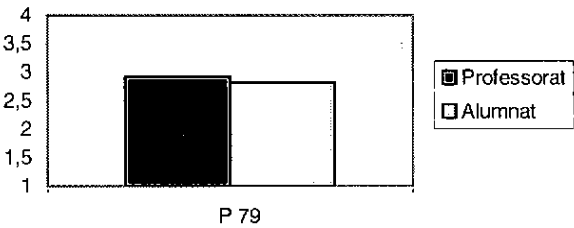
79.- Els estudiants participen en la dinàmica de la classe.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	552	0,9%	21,0%	62,7%	15,4%
		21,9%		78,1%	
Alumnat	272	0,7%	27,2%	61,4%	10,7%
		27,9%		72,1%	
GLOBAL	824	0,9%	23,1%	62,3%	13,7%
		24,0%		76,0%	

Els estudiants són 6 punts percentuals més crítics que els professors respecte a la seva participació en la dinàmica de les classes. Un 72% dels alumnes, estan d'acord que hi participen, mentre que els professors ho estan en un 78% dels casos.

Gràfica 4.20: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'involucració.

Col·lectiu	P 79
Professorat	2,93
Alumnat	2,82

1.2. Microdimensió de cohesió d'iguals

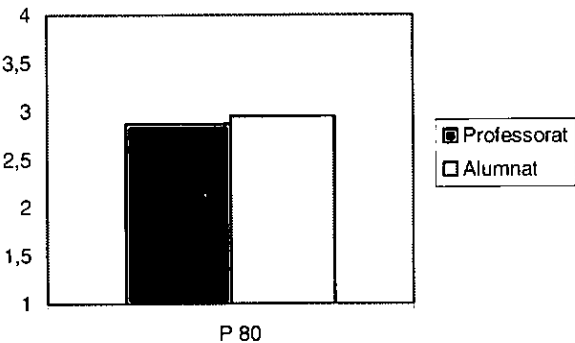
Taula 4.21: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de cohesió d'iguals.

80.- Els estudiants s'ajuden entre ells.					
COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	548	0,9%	21,3%	67,9%	9,9%
		22,2%		77,8%	
Alumnat	271	1,8%	19,9%	59,8%	18,5%
		21,7%		78,3%	
GLOBAL	819	1,2%	21,0%	65,2%	12,6%
		22,2%		77,8%	

Hi ha pràcticament unanimitat en les respostes respecte a la cohesió d'iguals. Ambdós col·lectius, un 78% dels professors i dels alumnes, consideren que els estudiants s'ajuden entre ells.

Gràfica 4.21: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de cohesió d'iguals.

Col·lectiu	P 80
Professorat	2,87
Alumnat	2,95

1.3. Microdimensió de formació de grupets

Taula 4.22: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de formació de grupets.

81.- A la classe hi ha determinats grupets que dominen/deteriorenen les relacions.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	552	7,8%	36,4%	43,1%	12,8%
		44,2%		55,9%	
Alumnat	272	8,9%	32,2%	33,7%	25,2%
		41,1%		58,9%	
GLOBAL	824	8,0%	35,2%	39,9%	16,9%
		43,2%		56,8%	

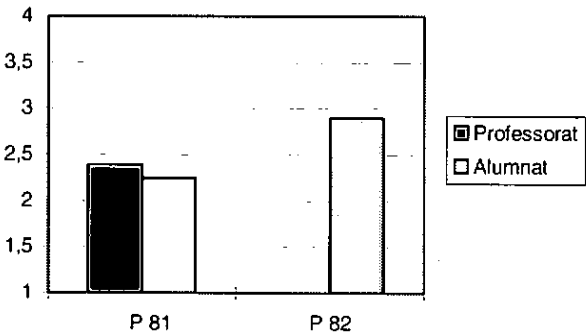
82.- Hi ha alumnes que maltracten altres companys.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Alumnat	271	33,6%	33,2%	22,5%	10,7%
		66,8%		33,2%	
GLOBAL	271	33,6%	33,1%	22,5%	10,7%
		66,8%		33,2%	

Ambdós col·lectius coincideixen en més d'un 56% de respostes en afirmar que hi ha grupets a les classes que dominen i deteriorenen les relacions. El grau d'acord amb l'afirmació és superior en el cas dels alumnes. D'altra banda, un terç de l'alumnat considera que hi ha companys que maltracten altres companys.

Gràfica 4.22: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de formació de grupets.

Col·lectiu	P 81	P 82
Professorat	2,39	
Alumnat	2,25	2,90

2. Dimensió de desenvolupament

2.1. Microdimensió de suport al professorat

Taula 4.23: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de suport al professorat.

83.- Els professors coneixen les dificultats dels seus alumnes.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	552	0,2%	4,5%	65,6%	29,7%
		4,7%		95,3%	
Alumnat	271	5,5%	22,9%	47,2%	24,4%
		28,4%		71,6%	
GLOBAL	823	2,0%	10,6%	59,8%	27,7%
		12,6		87,5%	

84.- Els professors ajuden especialment a qui més ho necessita.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	549	0,5%	6,2%	61,2%	32,1%
		6,7%		93,3%	
Alumnat	271	6,7%	26,9%	44,6%	21,8%
		33,6%		66,4%	
GLOBAL	820	2,6%	13,1%	55,9%	28,4%
		15,7%		84,3%	

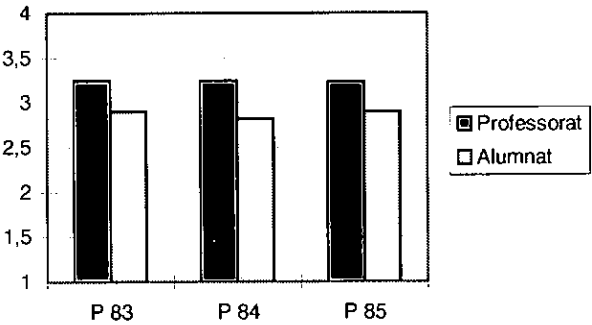
85.- El professor estableix una relació de confiança amb els alumnes.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	550	0,2%	5,5%	65,6%	28,7%
		5,7%		94,3%	
Alumnat	272	3,7%	21,0%	57,0%	18,4%
		24,7%		75,4%	
GLOBAL	822	1,5%	10,5%	61,5%	26,5%
		12,0		88,0%	

Més d'un 93% dels professors consideren que coneixen les dificultats dels seus alumnes, que ajuden especialment als que ho necessiten i que estableixen relacions de confiança amb ells. Els alumnes són més crítics i gairebé en un 30% manifesten respostes desfavorables.

Gràfica 4.23: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de suport al professorat.

Col·lectiu	P 83	P 84	P 85
Professorat	3,25	3,25	3,23
Alumnat	2,90	2,82	2,90

2.2. Microdimensió d'orientació cap a la tasca

Taula 4.24: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'orientació cap a la tasca.

86.- A la classe se sap en tot moment quin és el sentit de la feina que s'hi fa.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	547	0,7%	19,2%	62,2%	17,9%
		19,9%		80,1%	
Alumnat	272	4,4%	33,8%	52,9%	8,8%
		38,2%		61,7%	
GLOBAL	819	1,5%	24,5%	58,5%	15,5%
		26,0%		74,0%	

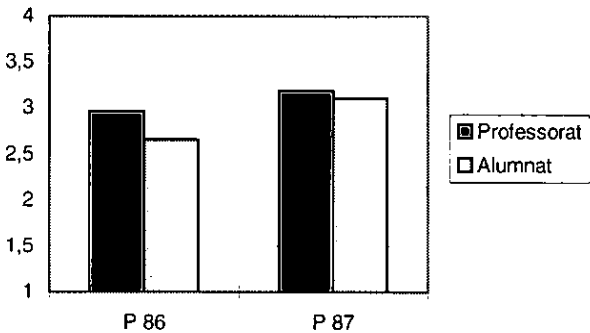
87.- Els estudiants saben què s'espera d'ells en tot moment (deures, exercicis, exàmens,...).

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	552	0,5%	9,3%	60,9%	29,2%
		9,8%		90,1%	
Alumnat	271	2,2%	16,7%	49,4%	31,7%
		18,9%		81,1%	
GLOBAL	823	1,1%	11,8%	57,0%	30,1%
		12,9%		87,1%	

Un 20% del professorat i un 38% de l'alumnat manifesta que a classe no se sap en tot moment quina feina s'hi fa. Quan es pregunta si l'alumnat sap les feines que li pertoqueu, el 19% respon negativament, mentre que el professorat, més optimista, ho considera així només un 9%.

Gràfica 4.24: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'orientació cap a la tasca.

Col·lectiu	P 86	P 87
Professorat	2,97	3,19
Alumnat	2,66	3,11

2.3. Microdimensió d'ordre i organització

Taula 4.25: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió d'ordre i organització.

88.- La dinàmica de la classe dóna la sensació de no deixar res a la improvisació.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Alumnat	271	7,9%	39,0%	39,6%	13,5%
		46,9%		53,1%	
GLOBAL	271	7,9%	39,0%	39,6%	13,5%
		46,9%		53,1%	

El 47% de l'alumnat, considera que en la dinàmica de les classes es té la sensació que es deixen coses a la improvisació.

3, Dimensió de manteniment i canvi del sistema

3.1. Microdimensió de claredat de normes

Taula 4.26: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de claredat de normes.

89.- Els estudiants saben quins comportaments no són adequats per a l' aula/centre

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	552	0,4%	5,1%	52,1%	42,4%
		5,5%		94,5%	
Alumnat	272	2,6%	7,0%	37,5%	52,9%
		9,6%		90,4%	
GLOBAL	824	1,1%	5,8%	47,5%	45,6%
		6,9		93,1%	

90.- Els estudiants saben quines són les conseqüències de trencar una norma o regla d'aula/centre.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	550	0,9%	8,5%	57,1%	33,5%
		9,4%		90,6%	
Alumnat	272	2,2%	11,8%	40,6%	45,4%
		14,0%		86,0%	
GLOBAL	822	1,4%	9,7%	51,8%	37,1%
		11,1%		88,9%	

91.- En aquest centre hi ha massa normes, cal demanar permís per a tot.

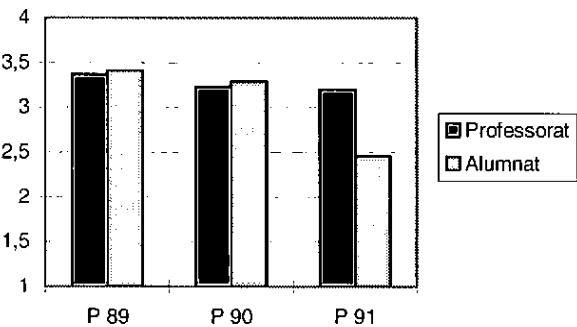
COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	551	31,6%	58,8%	8,0%	1,6%
		90,4%		9,6%	
Alumnat	271	13,6%	41,5%	22,1%	22,8%
		55,1%		44,9%	
GLOBAL	822	25,6%	53,2%	12,6%	8,6%
		78,8		21,2%	

La claredat de normes és percebuda de manera similar en els dos col·lectius considerats. Al voltant del 93% manifesta que l'alumnat coneix els comportaments adequats i les conseqüències dels inadequats.

Les diferències es produeixen en la qüestió de la quantitat de normes, ja que un 45% de l'alumnat considera que hi ha massa normes i que cal demanar permís per a tot. Els docents només ho creuen en un 10% dels casos.

Gràfica 4.26: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius a les preguntes de la microdimensió de claredat de normes.

Col·lectiu	P 89	P 90	P 91
Professorat	3,37	3,23	3,20
Alumnat	3,41	3,29	2,46

3.2. Microdimensió d'innovació

Taula 4.27: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió d'innovació.

92.- El professor introdueix canvis de manera que suposin novetats per als estudiants.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	534	1,1%	34,6%	54,7%	9,6%
		35,7%		64,3%	
Alumnat	267	13,1%	36,7%	40,1%	10,1%
		49,8%		50,1%	
GLOBAL	801	5,0%	35,4%	49,9%	9,7%
		40,4%		59,6%	

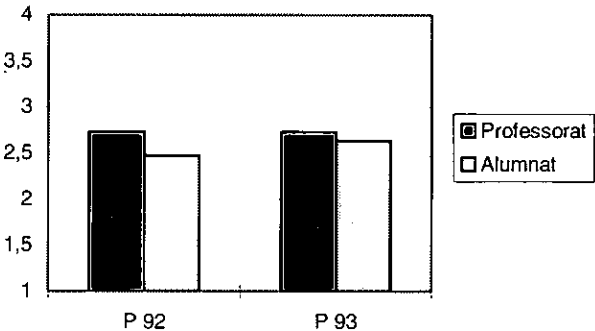
93.- Els professors deixen participar els estudiants en alguns canvis en la manera de treballar.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	538	2,8%	27,0%	64,3%	5,9%
		29,8%		70,2%	
Alumnat	269	7,4%	32,7%	49,9%	10,0%
		40,1%		59,9%	
GLOBAL	807	4,4%	28,6%	59,7%	7,3%
		33,0		67,0%	

Les qüestions d'innovació són igualment percebudes de manera poc favorable pel col·lectiu de l'alumnat. Un 50% manifesta que no s'introdueixen canvis que suposin novetats, mentre que els professors ho consideren en un 36% dels casos. Respecte a la possibilitat que els alumnes puguin participar en alguns canvis en la manera de treballar, un 40% del propi alumnat opina que no és possible, enfront d'un 30% del professorat.

Gràfica 4.27: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió d'innovació.

Col·lectiu	P 92	P 93
Professorat	2,73	2,73
Alumnat	2,47	2,63

3.3. Microdimensió d'entorn físic

Taula 4.28: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió d'entorn físic.

94.- A les aules del centre es podrien millorar fàcilment algunes condicions físiques que les farien més agradables.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	542	12,0%	26,2%	36,5%	25,3%
		38,2%		61,8%	
Alumnat	272	8,1%	14,7%	31,2%	46,0%
		22,8%		77,2%	
GLOBAL	814	10,7%	22,5%	34,7%	32,1%
		33,2%		66,8%	

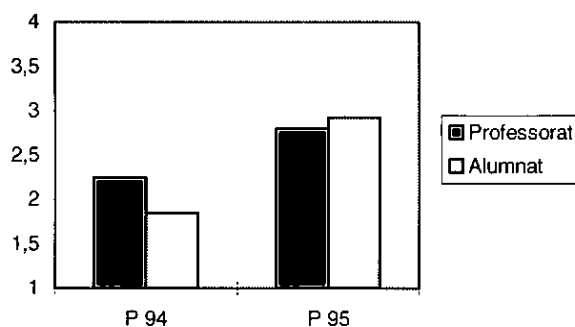
95.- La disposició de les aules és l'adequada per treballar-hi.

COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	552	6,5%	20,8%	59,2%	13,4%
		27,3%		72,6%	
Alumnat	270	6,7%	17,4%	52,2%	23,7%
		24,1%		75,9%	
GLOBAL	1095	6,4%	19,9%	56,8%	17,0%
		25,3%		73,8%	

Una tercera part dels col·lectius es mostren sensibles i crítics respecte a les condicions de l'espai físic en el qual treballen. Aquesta opinió també es compartida per l'equip directiu (veure ítem 78).

Gràfica 4.28: Mitjana de les respostes dels diferents col·lectius als ítems de la microdimensió d'entorn físic.

Col·lectiu	P 94	P 95
Professorat	2,25	2,80
Alumnat	1,85	2,93

- Respostes als ítems sobre actituds violentes

En el qüestionari del clima escolar s'hi van incloure dues preguntes per recollir informació sobre les actituds violentes que es poden presentar en els centres. La intenció era contrastar les moltes notícies que els mitjans de comunicació varen recollir al llarg del curs 1996/97 sobre aquestes qüestions.

Taula 4.29: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius sobre les situacions de violència entre persones (ítem 11).

11.- En aquest centre es presenten sovint situacions de violència entre persones					
COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	551	47,6%	39,6%	10,5%	2,2%
		87,2%		12,7%	
Director/a	131	56,6%	36,4%	4,7%	2,3%
		93,0%		7,0%	
Cap d'Estudis	79	50%	41,3%	8,8%	0%
		91,3%		8,8%	
Secretari/a	64	47,7%	43,1%	7,7%	1,5%
		90,8%		9,2%	
Ajuntament	43	58,1%	32,6%	9,3%	0%
		90,7%		9,3%	
PAS	119	70,3%	21,2%	4,2%	4,2%
		91,5%		8,4%	
Titularitat	154	81,5%	11,9%	3,3%	3,3%
		93,4%		6,6%	
GLOBAL	1141	56,3%	33,5%	7,9%	2,3%
		89,8%		10,2%	

Les respostes mostren, segons l'opinió dels diferents col·lectius tret dels alumnes, que no es presenten sovint situacions de violència entre persones; així ho afirmen el 90% d'enquestats. En canvi quan es pregunta directament a l'alumnat si hi ha alumnes que maltracten altres companys (veure ítem 82), un 33% manifesta el seu acord amb aquesta afirmació.

Taula 4.30: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius sobre les situacions de violència envers els materials (ítem 67).

67.- En aquest centre es presenten sovint situacions de violència envers els materials, mobles, etc.					
COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	551	34,1%	44,5%	14,9%	6,5%
		78,6%		21,4%	
Director/a	131	35,1%	51,9%	8,4%	4,6%
		87,0%		13,0%	
Cap d'Estudis	80	27,5%	47,5%	20,0%	5,5%
		75,0%		25,0%	
Secretari/a	65	16,9%	55,4%	18,5%	9,2%
		72,3%		27,7%	
GLOBAL	827	32,5%	46,3%	14,8%	6,4%
		78,8		21,2%	

Quan es pregunta sobre la presència freqüent de situacions de violència respecte als materials, mobiliari, etc., el percentatge d'acord augmenta globalment fins al 21%. Destaquen les respostes dels secretaris/es que consideren que aquestes situacions es produeixen als centres en un 27% dels casos.

- **Respostes dels diferents col·lectius a l'ítem 96 sobre la "percepció global del clima escolar" en els centres**

En el qüestionari també es va incloure una pregunta de valoració global del clima, que pot ser considerada com una síntesi del conjunt de preguntes, que han contestat tots els col·lectius.

El col·lectiu d'alumnes és el més crític. Gairebé el 20% de l'alumnat no està d'acord amb l'afirmació que en el centre hi hagi un bon clima escolar. Els altres dos col·lectius que presenten un percentatge més elevat de respostes no favorables són els representants dels ajuntaments (un 16%) i la família (un 13%). Els que més hi estan d'acord o molt d'acord són els directors (96%) i els titulars de les escoles (99%) (aquests últims representen només les escoles privades concertades).

Globalment l'11% pensa que en els centres no hi ha un bon clima escolar mentre que el 89% estan d'acord a afirmar que sí que hi ha un bon clima en el seu centre.

Taula 4.31: Percentatge de respostes sobre la “percepció global del clima escolar en els centres” que tenen els diferents col·lectius.

96.- En aquest centre hi ha bon clima escolar.					
COL·LECTIU	n	En desacord	Poc d'acord	D'acord	Molt d'acord
Professorat	553	0,7%	10,0%	64,0%	25,3%
		10,7%		89,3%	
Director/a	130	0%	3,8%	60,0%	36,2%
		3,8%		96,2%	
Cap d'Estudis	78	0%	7,7%	71,8%	20,5%
		7,7%		92,3%	
Secretari/a	64	1,6%	7,8%	68,7%	21,9%
		9,4%		90,6%	
Ajuntament	43	7,0%	9,3%	67,4%	16,3%
		16,3%		83,7%	
PAS	118	0,8%	6,8%	43,2%	49,2%
		7,6%		92,4%	
Titularitat	154	0%	1,3%	31,8%	66,9%
		1,3%		98,7%	
Alumnat	268	4,5%	15,3%	57,8%	22,4%
		19,8%		80,2%	
Família	385	2,9%	10,4%	47,7%	39,0%
		13,3%		86,7%	
GLOBAL	1793	1,7%	9,4%	55,8%	33,1%
		11,1%		88,9%	

- **Comentaris i suggeriments dels enquestats a alguns ítems del qüestionari**

Els qüestionaris presentaven cinc preguntes que oferien la possibilitat d'aportar informació complementària sobre alguns punts concrets. El buidatge d'aquests comentaris o aportacions es comenta a continuació.

P7.- El centre disposa de mecanismes operatius de suport als professors amb problemes pedagògics. Quins?

Taula 4.32: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius sobre quins són els mecanismes operatius de suport al professorat amb problemes pedagògics que disposa el centre.

	PROFESSORAT n=104	DIRECTOR/A n=87	CAP D'ESTUDIS n=28	SECRETARI n=30
Orientació de l'equip psico-pedagògic, EAP's, logopeda.	56,7%	47,1%	78,6%	90%
Suport d'altres professors, del director i del cap d'estudis.	27,4%	41,3%	7,1%	6,7%
Suport formatiu en reunions, seminaris, xerrades, cursos.	15,8%	11,5%	14,2%	3,3%

Els col·lectius que havien de contestar sobre quins mecanismes de suport té el professorat amb problemes pedagògics eren: professorat, director/a, cap d'estudis i secretari/a.

Segons la majoria dels col·lectius (amb percentatges que oscil·len entre el 47% i el 90%) el mecanisme més usual de suport al professorat amb problemes pedagògics és l'orientació per part dels equips psicopedagògics i de personal especialitzat. Els col·lectius de professors/es (un 27%) i de directors/es (un 41%) també destaquen el suport que poden facilitar tant l'equip directiu com els propis companys, en concret el professorat que porta més temps en el centre i que coneix la seva dinàmica.

P38.- L'equip directiu intenta comprometre/fer copartíceps els alumnes respecte als objectius que persegueix. Com?

Taula 4.33: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius sobre la manera com l'equip directiu intenta comprometre/fer copartíceps els alumnes respecte als objectius que persegueix.

	PROFESSORAT n=211	DIRECTOR/A n=127	CAP D'ESTUDIS n=44	SECRETARI/A n=21	ALUMNAT n=90	FAMÍLIA n=146
Informant, a través de reunions del consell escolar, tutories, reunions de delegats, circulars.	88,6%	89%	77,3%	76,2%	93,4%	78,1%
Organitzant activitats.	7,6%	3,9%	22,7%	19%	3,3%	19,9%
Amb el reglament d'ordre intern.					3,3%	
Amb el projecte educatiu.	1,4%	3,2%		4,8%		2%
Amb les avaluacions	2,4%	3,9%				

Hi ha coincidència entre tots els col·lectius consultats (professorat, equip directiu, alumnat i família) sobre la manera com l'equip directiu intenta comprometre i/o fer copartícep l'alumnat respecte als objectius que es persegueixen en el centre. Més d'un 75% d'aquests col·lectius afirmen que la manera de fer-ho és informant els alumnes, a través de la seva participació en els consells escolars, les tutories, les reunions dels delegats o bé mitjançant circulars. També al voltant d'un 20% dels col·lectius de secretaris/es, caps d'estudis i famílies consideren que una altra forma és organitzant activitats.

P66.- El centre fa participar tots els col·lectius implicats en les decisions que els impliquen. Com?

Taula 4.34: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius sobre la manera com el centre fa participar tots els col·lectius implicats en les decisions que els impliquen.

	PROFESSORAT n=178	DIRECTOR/A n=197	CAP D'ESTUDIS n=48	SECRETARI/A n=24	AJUNTAMENT n=13	PAS n=49	ALUMNAT n=138	TITULARITAT n=111
Òrgans de representació	51,1%	58,9%	68,7%	33,3%	69,2%	79,6%	40,6%	6 3,1%
Reunions, tutories, entrevistes, enquestes, etc.	48,9%	41,1%	31,3%	66,7%	30,8%	20,4%	59,4%	36,9%

Tots els col·lectius enquestats coincideixen a dir que la seva participació en les decisions que els impliquen es fa en els centres bàsicament a través de dues vies: els òrgans de representació i trobades més informals com reunions, tutories i entrevistes.

**P77.- El centre utilitza mecanismes per garantir o millorar la puntualitat
Quins?**

Taula 4.35: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius sobre quins mecanismes utilitza el centre per garantir o millorar la puntualitat .

	PROFESSORAT n=203	DIRECTOR/A n=77	CAP D'ESTUDIS n=40	SECRETARI/A n=30	ALUMNAT n=164
Professorat de guàrdia	24,1%	7,8%	34,2%	46,6%	3,6%
Control diari per llista	24,1%	37,6%	26,8%	20%	18,3%
Sancions i/o penalitzacions	8,9%	5,2%	17,1%	6,7%	18,3%
Avís a les famílies dels alumnes	18,2%	15,6%	4,9%		12,8%
Tancament de portes	2%				18,3%
Avís de l'hora amb el timbre	3,4%	7,8%			28,7%
Recordatori constant/ responsabilització	13,3%	11,7%	14,6%	16,7%	
Control per part de l'equip directiu	1%	2,6%			
Reglament de règim intern del centre	4,4%	11,7%	2,4%	10%	
Canvis de classe més ràpids	0,6%				

Pràcticament totes les respostes referides a la puntualitat fan sempre al·lusió als alumnes; són molt pocs els qui responen referint-se a la puntualitat del professorat.

Respecte al professorat s'assenyala com a mecanismes de control el rellotge de fitxar, la supervisió del cap d'estudis i el recordatori constant per part de l'equip directiu.

Quant als alumnes els dos mecanismes més destacats són el professorat de guàrdia (entre un 24% i un 47% segons el col·lectiu) i el control diari per llista (entre un 18% i un 38% depenent també del col·lectiu).

P94.- A les aules del centre es podrien millorar fàcilment algunes condicions físiques que les farien més agradables. Com?

Taula 4.36: Percentatge de respostes dels diferents col·lectius sobre la manera com es podrien millorar fàcilment algunes condicions físiques a les aules del centre que les farien més agradables.

	PROFESSORAT n=234	ALUMNAT n=175
Mobiliari, decoració, il·luminació, petits arranjaments (pintura i persianes)	58,1%	49,2%
Recursos materials: taquilles, pissarres i material pedagògic (llibres i ordinadors)	11,1%	5,1%
Condicions ambientals (insonorització, deteriorament, humitats, falta de ventilació, funcionament de la calefacció)	15,8%	30,3%
Ampliació d'espais/redistribució .	6,0%	5,1%
Lloc per a aules específiques	1,7%	0
Neteja i ordre als espais (lavabos, vestidors i gimnàs)	3,9%	6,9%
Eliminar els "barracons"	3,4%	3,4%

Els col·lectius enquestats en lloc de respondre "com" es podrien millorar les condicions físiques de les aules responen sobre "què" s'hauria de millorar. Tenint en compte aquest matís en general tant professorat com alumnat (un 58% i un 49%, respectivament) coincideixen que la manera més fàcil de millorar les condicions ambientals és modificar el mobiliari, la il·luminació o bé fer petits arranjaments de persianes i pintura. També el 16% de respostes del professorat i el 30% de respostes de l'alumnat apunten cap a una millora de les condicions ambientals com la ventilació, la insonorització i la calefacció.

Un 11% de les respostes del professorat manifesta descontentament per la manca de llocs per guardar els materials personals i de suport per a les classes.

• Comentaris i suggeriments generals sobre el clima

L'apartat de comentaris i suggeriments inclòs al final dels qüestionaris específics per als col·lectius, s'ha utilitzat com a espai crític i reflexiu sobre diversos aspectes relacionats amb l'educació en general, i no només sobre el clima escolar.

Els col·lectius que més hi han expressat les seves opinions són els directors/es, el professorat, l'alumnat i les famílies, si bé les respostes no són representatives perquè molts pocs enquestats han fet ús d'aquesta opció.

A continuació es recull el buidatge dels temes comentats en aquestes aportacions.

- Millora de les instal·lacions del centre, tant pel que fa a les condicions físiques com als recursos pedagògics (ordinadors, llibres, internet).
- Problemàtica dels barracons i demandes de construcció del centre definitiu.
- Millora del funcionament dels centres (distribució dels alumnes, falta d'experiència per tractar-se de centres relativament nous, atenció a la diversitat, burocratització excessiva i poca agilitat quant a la comunicació entre els centres i l'Administració educativa).
- Manca de legislació per evitar la indisciplina en els centres.
- Manca de reconeixement de les competències del Consell Escolar i de diàleg entre tots els col·lectius integrants d'aquest Consell.
- Deteriorament ambiental que es projecta cap a les actituds dels joves.
- Aspectes relacionats amb la forma del qüestionari. Opinions sobre l'ambigüitat d'algunes de les preguntes del qüestionari.
- Diferent grau d'apreciació del clima en funció del tipus de centre o d'alumnat, generalment més desfavorable en el cas de l'ESO i més favorable en els batxillerats.
- Manca d'experiència a centres que acaben d'implantar l'ESO o bé centres nous.

5. CONCLUSIONS I OBJECTIUS DE MILLORA

CONCLUSIONS

Conclusions relatives a l'anàlisi descriptiva

Clima de centre

1.- Pel que fa a la *dimensió de relació*, un 35% dels enquestats manifesten que el professorat té poca involucració en l'elaboració del PEC (Projecte Educatiu de Centre) i en activitats no lectives al centre.

Quasi el 50% considera que el professorat no disposa de mecanismes de suport pedagògic quan té problemes.

També al voltant d'un 50% dels enquestats, opina que no tenen mecanismes per fer front a elements externs al centre que provoquin conflictes, tot i que no són necessaris perquè no es troben amb aquests problemes.

Gairebé un 90% de directors/es i secretaris/es afirmen que es presta atenció individualitzada als estudiants amb problemes disruptius.

La majoria dels membres dels col·lectius perceben que hi ha bona relació entre els professors i que aquests procuren que els docents nous se sentin a gust. D'altra banda afirmen que no s'organitzen activitats extraacadèmiques pe al professorat.

Entre un 75% i un 85% de l'equip directiu i del professorat manifesten que el PAS (Personal d'Administració i Serveis) coneix i col·labora en la tasca educativa.

Gairebé un 80% dels col·lectius considera que els pares i mares tendeixen a fer front comú amb el professorat quan l'alumnat presenta problemes educatius.

Les famílies mantenen un diàleg fluid amb la direcció, encara que participen poc a les reunions de l'AMPA (Associació de Mares i Pares d'Alumnes) i, en canvi, afirmen que assisteixen més a les que són convocades pel tutor i per la direcció. Tots els col·lectius perceben que el nivell de comunicació menys favorable es produeix amb l'AMPA i les famílies.

L'alumnat percep que no té prou informació puntual sobre allò que l'afecta, en contrast amb l'equip directiu que considera que l'alumnat està informat de manera suficient.

Globalment en els aspectes de relació el col·lectiu de directors és el que té una percepció més positiva del clima escolar i l'alumnat és el col·lectiu més crític.

2.- Quant a la *dimensió de desenvolupament*, en general el nivell d'autonomia docent i d'orientació cap a la tasca són valorats favorablement.

Per altra banda entre un 20% i un 30% d'enquestats opinen que l'avaluació no genera estratègies per millorar el rendiment dels alumnes i que no es discuteix prou sobre metodologies, estratègies o sistemes d'avaluació

Més d'un 75% dels enquestats manifesta que els membres de cada departament mantenen una línia de treball comuna.

Aproximadament un 30% percep que el professorat no està satisfet amb la seva feina.

Un 78% es manifesta favorable a la formació o participació en seminaris i congressos, la qual cosa significa que un 22% percep que no és així. En els centres es facilita la participació en activitats de formació permanent, encara que hi ha una diferència de 10 punts percentuals entre la percepció del professorat i la de la resta de col·lectius. Els primers són més crítics.

3.- Quant a la *dimensió de manteniment i canvi del sistema*, els directors/es són el col·lectiu més optimista respecte a la claredat de normes, tasques i funcions als centres enfront de l'alumnat i el professorat. Els alumnes perceben que el control exercit sobre ells no és just ni igualitari (un 45%) i el mateix diuen encara que en menys grau (un 27%) pel que fa a la utilitat i la necessitat de les normes i el control.

L'alumnat també és el col·lectiu més crític amb el funcionament de les classes (disrupcions, incidents, interrupcions, puntualitat).

En general, un 90% dels enquestats, d'entre tots els col·lectius, manifesten que els centres estan oberts a noves idees, mètodes i propostes i que s'ajusten al seu projecte curricular, encara que es discuteix poc sobre innovacions (un 33% d'enquestats així ho manifesta).

Els titulars dels centres concertats i els directors/es són els col·lectius que opinen més favorablement sobre les condicions de l'entorn físic, en canvi els caps d'estudis i els secretaris/es es mostren més preocupats. Destaca el mobiliari com a problema per a quasi el 50% de tots els col·lectius i concretament els secretaris/es són els més crítics amb l'adequació de les aules.

Clima de classe

1.- En la *dimensió de relació* globalment hi ha acord entre els professors i els alumnes, i especialment es pot destacar la percepció que tenen ambdós col·lectius sobre la incidència negativa dels grupets (un 44% i un 41%, respectivament).

2.- En la *dimensió de desenvolupament* els professors/es són més optimistes i difereixen en 20 punts percentuals respecte als alumnes. En aquest bloc cal destacar la microdimensió d'ordre i organització a les classes en la qual quasi el 50% de l'alumnat considera que s'improvisa allò que es fa.

3.- En la *dimensió de manteniment i canvi* l'alumnat considera que hi ha massa normes (un 45%) i que el professorat no el deixa participar en la introducció de canvis en la manera de treballar (un 40%).

També el 50% de l'alumnat manifesta que el professorat no introdueix canvis en la manera d'ensenyar i un 36% dels professors també ho afirmen.

Respecte a aquesta dimensió cal assenyalar que un 33% dels col·lectius de professorat i alumnat, considera que l'entorn físic es pot fer més agradable fàcilment i un 25% creu que la disposició de les aules no és l'adequada.

Preguntes globals

A partir de les preguntes globals introduïdes en el present estudi sobre actituds violentes (que no formen part de l'estructura multidimensional del clima) i del buidatge de les preguntes obertes i dels comentaris, es pot destacar que un 20% dels enquestats manifesten que es presenten situacions de violència envers els materials i el mobiliari. La violència entre persones, si bé a nivell de centre un 90% manifesta que no és una situació que es presenta sovint, es produeix entre companys, segons el 33% de l'alumnat.

També cal assenyalar que molts dels enquestats opinen que la millora i el control ha de ser un compromís de tothom i no només de l'alumnat.

Conclusions relatives a anàlisis més complexes

Dels resultats de les anàlisis més complexes realitzades per tal de **respondre als objectius** que es proposava aquest estudi (veure pàg. 11) se'n poden extreure les següents conclusions:

1.- El clima escolar dels centres educatius de secundària de Catalunya és percebut com a positiu, tant globalment com per cadascun dels col·lectius de la mostra. Cal recordar com a l'ítem 96 el 89% del total d'enquestats el

valoren com a positiu. La mitjana d'aquest ítem és de 3,21 sobre 4 i la mitjana de tots els ítems del qüestionari és de 3,07 sobre 4. Es pot considerar que aquestes dades són suficientment eloqüents com per poder afirmar que el clima escolar es valora en general com a positiu pels Consells Escolars dels centres de la mostra.

2.- Respecte a les anàlisis diferencials realitzades per *contrastar les hipòtesis*, que es van proposar, els resultats obtinguts ens permeten arribar a les següents conclusions:

2.1. Hi ha diferències significatives de percepció del clima escolar entre els diferents col·lectius de la comunitat educativa. L'alumnat és el col·lectiu que té una percepció més negativa del clima escolar (2,81) i en canvi els titulars de l'escola privada (3,34) i el PAS (3,25) són els col·lectius que tenen una visió més positiva.

Respecte al clima de centre es constata en totes les macrodimensions (relació, desenvolupament i manteniment i canvi) que hi ha diferències significatives entre les percepcions que tenen els directors i el professorat, el qual presenta una clara tendència a fer valoracions inferiors. En canvi no se n'observen entre els altres membres de l'equip directiu (secretari, cap d'estudis) i el professorat

A nivell de clima de classe hi ha diferència de percepció entre l'alumnat i el professorat, que sempre el percep més positivament.

2.2. Tots els col·lectius de la comunitat educativa perceben de manera significativament diferent el clima escolar en funció de la titularitat dels centres:

La percepció del clima escolar és més favorable en els centres concertats que en els centres públics. Això succeeix tant a nivell de clima de centre com de clima de classe.

Només entre l'alumnat no hi ha diferències en la macrodimensió de relació.

2.3. Globalment hi ha diferències en la percepció general del clima escolar en funció de la ubicació del centre, però només són significatives en els casos del professorat, les famílies i el PAS.

Aquestes diferències significatives es classifiquen de la següent manera:

- a) els col·lectius dels centres de Barcelona ciutat, manifesten una percepció més positiva del clima escolar (3,21);
- b) en segon lloc, els dels centres que es troben en ciutats més grans de 10.000 habitants (3,04);
- c) i en tercer lloc els dels centres situats en poblacions d'igual o menys de 10.000 habitants (2,96).

Considerant separatament el clima de centre i de classe, només es troben diferències de percepció entre el professorat de les diferents zones, en les tres macrodimensions, i en el mateix ordre d'abans.

2.4. Globalment hi ha diferències en la percepció del clima escolar en funció del nombre d'alumnes matriculats en els centres, en el cas dels directors/es, els/les caps d'estudis, el professorat, l'alumnat i les famílies.

Aquestes diferències significatives es classifiquen de la següent manera:

- a) els col·lectius dels centres d'igual o menys de 300 alumnes manifesten una percepció més positiva del clima escolar (3,18) (centres petits);
- b) en segon lloc, els dels centres que tenen igual o més de 1001 alumnes (2,99) (centres grans) i en tercer lloc
- c) els dels centres que tenen entre 301 i 1000 alumnes (2,94) (centres mitjans).

Les diferències significatives es troben entre els col·lectius dels centres petits i els de la resta de centres. En canvi no hi ha diferències de percepció entre els col·lectius dels centres mitjans i els dels centres grans.

Considerant separatament el clima de centre i de classe es troben diferències significatives

A nivell de clima de centre en les tres macrodimensions

- entre els docents i
- entre els alumnes dels diferents centres.

Entre els directors hi ha diferències en les macrodimensions de desenvolupament i de manteniment i canvi, i no n'hi ha, en la macrodimensió de relació.

A nivell de clima de classe, tant entre professors com entre alumnes, hi ha diferències significatives de percepció en les tres macrodimensions.

3. El conjunt de variables que millor determinen si hi ha una percepció positiva del clima escolar són:

Respecte del clima de centre i per ordre d'importància:

- ordre a les classes
- entorn físic
- comunicació entre col·lectius
- involucració/relació dels pares

Respecte del clima de classe, i per ordre d'importància:

- ambient físic
- suport del professorat
- formació de grupets que distorsionen

Aquestes variables ens suggereixen implicacions per a la pràctica que es desenvolupen en l'apartat 6: "Proposta d'actuació".

Conclusions relatives als resultats no esperats

En qualsevol investigació es produeixen troballes no contemplades en els objectius inicials. En el present estudi es considera oportú comentar alguns d'aquests:

Relacions entre el clima de centre i el clima de classe

El clima de centre tendeix a incidir en el de les classes i a la inversa. Les correlacions del clima de centre i de classe entre els diferents col·lectius es distribueixen al voltant de 0,80. Això significa un coeficient de determinació del 64%. És a dir, si bé són variables diferents, tenen una relació molt elevada.

La percepció de les famílies i el PAS

Les famílies i el PAS són dos col·lectius que tot i no estar implicats directament en la tasca educativa del centre, atès que han aportat una informació valuosa, poden ser considerats per a posteriors recerques.

Tradicionalment i tal com s'ha fet en el present estudi, per determinar les diferències de percepció en el clima escolar, els col·lectius que es consideren més implicats i amb els que sempre es treballa, són el director, el professorat i l'alumnat pel que fa al clima de centre i el professorat i l'alumnat en relació al clima de classe. En fer les anàlisis corresponents tant a nivell de clima escolar com concretament a nivell de clima de centre, s'observa que les famílies i el PAS també manifesten diferències significatives de percepció respecte als altres col·lectius en funció dels criteris de titularitat, d'ubicació i del nombre d'alumnes matriculats en els centres.

OBJECTIUS DE MILLORA

A partir de l'anàlisi de les percepcions que tenen els diferents col·lectius, recollides en les conclusions anteriors, es poden assenyalar uns objectius que caldria assolir per millorar globalment el clima escolar.

Clima de centre

Objectius per millorar els aspectes de *relació*

- Afavorir la participació del professorat en l'elaboració o actualització dels diferents documents del centre: el PEC, el pla anual, etc.
- Articular mecanismes d'ajuda i suport per als professors amb problemes pedagògics. La qual cosa suposa crear el clima de confiança perquè es puguin explicitar els problemes i crear les formes de suport i ajuda (serveis educatius, equips de nivell, de cicle, de departament, etc.).
- Fomentar l'assistència de les famílies a les reunions convocades pel tutor.
- Millorar la informació a l'alumnat i crear mecanismes per augmentar la participació dels alumnes en les activitats del centre com també per incrementar les possibilitats de fer propostes de participació.

Objectius per millorar els aspectes de *desenvolupament*

- Potenciar l'avaluació com instrument per fonamentar i generar processos de presa de decisions per tal d'atendre a la seva finalitat formadora.
- Afavorir els espais i moments de discussió i intercanvi de metodologies, estratègies i sistemes d'avaluació com a recurs per a millorar la competència docent de manera participativa i eficaç.

Objectius per millorar els aspectes de *manteniment i canvi*

- Incrementar la informació i el diàleg respecte de les normes i tasques o funcions bàsiques als centres perquè aquestes siguin percebudes com a més clares i assumibles.
- Revisar periòdicament la vigència, pertinència i utilitat de les normes establertes en relació al control que suposen per als alumnes i dialogar per arribar a acords sobre aquestes qüestions.
- Establir canals i moments per difondre les experiències innovadores desenvolupades pels docents.

- Dotar de mobiliari o adequar-lo, en funció de les necessitats, i mantenir-lo en condicions.
- Afavorir per part de la direcció la presa de decisions participativa a través dels diferents mecanismes organitzatius que ho faciliten i impulsen.

Clima de classe

Objectius per millorar els aspectes de *relació*

- Buscar estratègies de participació dels grups disruptius en activitats acceptables per a la dinàmica de la classe.

Objectius per millorar els aspectes de *desenvolupament*

- Reduir la sensació d'improvisació a les classes.

Objectius per millorar els aspectes de *manteniment i canvi del sistema*

- Fomentar l'atenció individualitzada a l'alumnat i prioritzar l'ajuda i el suport.
- Dialogar sobre les normes, el seu sentit i la seva utilitat.
- Possibilitar la participació i el compromís d'alumnes i professors per fer de l'espai de classe un lloc agradable per treballar-hi.

6. PROPOSTA D'ACTUACIÓ

Els centres d'ensenyament secundari s'han de conscienciar de la necessitat de crear un bon clima escolar que afavoreixi la seva tasca. Per conèixer si el clima en un centre és bo o dolent cal una avaluació, que cada centre pot fer, implicant tots els seus col·lectius. Des del Consell Superior d'Avaluació s'ofereix un instrument de diagnòstic que ho fa possible, l'IACE (Inventari d'Avaluació del Clima Escolar) i un programa per a la millora del clima escolar.

L'aplicació d'aquest instrument és ja per si mateixa una activitat que implica una reflexió sobre la situació del centre. D'aquesta reflexió personal i col·lectiva en poden sorgir actuacions de millora del clima escolar en les seves dimensions de relació, de desenvolupament i de manteniment i canvi del sistema. El programa que s'ofereix és una eina que ho pot facilitar.

INVENTARI D'AVALUACIÓ DEL CLIMA ESCOLAR (IACE)

L'Inventari d'Avaluació del Clima Escolar (IACE) és un instrument que es pot utilitzar perquè els diferents membres de la comunitat educativa puguin valorar com perceben diferents aspectes del clima. **Pot utilitzar-se tot sencer o per parts, segons els interessos dels propis implicats.** El primer bloc es refereix a aspectes de relació entre persones (Dimensions de relació), el segon bloc a aspectes propis d'una institució educativa (que pretén desenvolupar determinades orientacions) i finalment hi ha un bloc de qüestions relacionades amb el manteniment de l'organització i les possibilitats per canviar-la (manteniment i canvi del sistema).

Es proporciona un exemplar original del qüestionari del clima escolar (IACE), que s'adjunta a l'annex d'aquest informe, del qual se'n poden fer tantes còpies com es cregui oportú.

Convé advertir a les persones que l'hagin de contestar que es poden trobar algun aspecte sobre el qual no tenen opinió o informació. No hi ha cap problema si es deixa alguna qüestió en blanc per aquest motiu. Si tothom (tots els col·lectius) contesta el mateix qüestionari, és més fàcil fer els perfils gràfics i poder fer comparacions.

PROGRAMA PER A LA MILLORA DEL CLIMA ESCOLAR

Aspectes introductoris al programa

Aquest programa, que consta de tres apartats, s'ha elaborat amb la intenció de ser una ajuda per a aquells professors/es que hagin decidit intentar millorar el que s'anomena clima escolar, tant a nivell del centre com a nivell d'una o diverses classes.

El primer apartat, titulat ***El clima escolar: concepte i variables***, recull una breu explicació sobre què s'entén per clima escolar, clima de centre i clima de classe. La intenció és clarificar els conceptes que s'utilitzaran al llarg del programa tot definint les variables que integren el fenomen del clima i la seva importància educativa.

En segon lloc, el ***Menú d'activitats per a la millora del clima escolar*** és una síntesi d'activitats que es poden desenvolupar al centre i a les aules per tal d'incidir en la millora del clima. Aquestes activitats estan agrupades en petites parts (microdimensions) que apleguen fenòmens diferents que es poden treballar separatament. Les activitats conformen un menú, és a dir es poden triar les activitats que els professors vulguin, sempre d'acord amb el que indiqui el qüestionari d'avaluació i la seva disponibilitat.

El tercer apartat proporciona els ***Passos a seguir per desenvolupar el programa del clima escolar***. Es tracta d'una proposta de temporització de les accions que s'han de dur a termini per aplicar el programa de millora del clima: Aplicació del qüestionari, selecció i aplicació d'activitats i avaluació de resultats. Es fa esment de les tasques a fer, els agents implicats i algunes indicacions en relació al transcurs d'un curs escolar.

L'objectiu d'aquest programa, com ja ha estat dit, és ajudar a millorar el clima als centres i a les aules de manera fàcil i eficaç. Per fer-ho només cal que un o un grup de professors i professores vulguin fer un diagnòstic ràpid del clima a les seves aules o al nivell de tot el centre escolar per després modificar petits aspectes de la seva tasca quotidiana.

El clima escolar: Concepte i variables

El treball als centres educatius no és una tasca fàcil ni per al professorat ni per a l'alumnat. Si a aquest esforç hi afegim el fet d'haver de lluitar contra altres forces que no són derivades de la pròpia activitat educativa s'incrementen les possibilitats de fracassar.

Els diferents membres de la comunitat educativa s'enfronten cada dia amb la seva feina: el professorat ha d'optimitzar la seva tasca docent i educativa i l'alumnat ha d'aprendre i dominar els continguts educatius, formar-se globalment. En alguns casos aquestes tasques s'han de fer en un context o ambient poc

agradable o poc afavoridor. En les mans dels agents educatius està intentar millorar aquest ambient perquè la única dificultat real a la qual s'hagin d'enfrontar sigui la que prové exclusivament de la seva tasca: ensenyar i aprendre. En aquestes condicions podran dedicar totes les seves energies a seguir amb èxit el procés educatiu que és el màxim objectiu que ambdós persegueixen.

Aquest ambient que pot afavorir o dificultar el procés educatiu és anomenat **clima**. Com que es produeix en contextos escolars es diu clima escolar i inclou el **clima de centre** (ambient global del centre com a institució) i el **clima de classe** (ambient a cada aula).

Què és el clima escolar, de centre i de classe?

El clima és la situació o ambient que es crea a la classe o al centre de manera més o menys permanent a partir de la interacció que mantenen els diferents agents educatius: professorat, alumnat i altres membres de la comunitat educativa. En el cas de la classe s'afegeixen a la interacció les característiques de la matèria, el mètode i l'espai i en el cas del centre, l'estil organitzatiu i de gestió, els espais i altres característiques del propi centre.

Si sabem quin és el clima adequat per a l'educació i podem saber quin és el que tenim a la nostra classe o al nostre centre ja hem avançat molt, i estem en condicions de millorar-lo i afavorir així uns millors processos i resultats educatius, millorant la pròpia tasca professional.

El clima no és una sola variable simple o característica sinó el resultat de la interacció de variables de l'alumnat, professorat, PAS, pares i mares, matèries, mètodes, aules i espais del centre.

És pertinent per tant diferenciar entre el clima de classe i el clima de centre.

Variables que interactuen per generar el clima

Clima de classe

En el clima de classe cal tenir present, en primer lloc el **professorat**. Essent com és líder formal del grup classe, és l'agent que més variables pot determinar, tals com la manera de tractar els continguts, l'actitud envers la formació i l'educació, l'ordre i l'organització a la classe, la comunicació i tracte amb l'alumnat. **L'alumnat** és corresponsable de generar un clima adequat a la classe. La manera com es relacionen entre ells i amb el professorat és un potent determinant del clima i es configura en funció dels nivells de motivació, atenció i autoestima que la dinàmica de classe els genera. També cal pensar en **la classe o ambient físic**. Les característiques de l'espai, el mobiliari, la lluminositat, temperatura, sorolls, ventilació, etc. són factors que influeixen el clima. Els centres han de reunir unes mínimes característiques que garanteixin un ambient físic adequat. De tota manera hi ha dos aspectes de l'ambient físic que es poden

modificar fàcilment: la distribució del mobiliari i la decoració o ambientació de les aules. En darrer terme cal considerar també l'entorn immediat de les aules: **el centre i els pares**. Les aules no estan aïllades, s'emmarquen en centres educatius que tenen uns valors i unes normes determinades, expressades en els seus documents de règim acadèmic. La concepció que el centre té de l'educació, de la disciplina, de l'ordre i la col·laboració entre professors, la participació o l'estil de direcció són importants condicionants de l'ambient de classe de manera indirecta però important. El mateix passa amb els pares i mares, aquests poden afavorir determinades actituds vers l'escola i per extensió vers la classe. Els valors educatius de la família i la seva visió del paper de l'escola i dels professors porta a determinats comportaments dels alumnes i possibilita o no el diàleg que ambdues institucions educadores han de mantenir.

Tot i que hi són presents totes aquestes variables, cal tenir present que la clau la té el professorat en primer lloc i l'alumnat, autèntics agents de canvi a la classe.

Clima de centre

El clima de centre es veu configurat per la interacció de tots els agents educatius que en formen part. Cal pensar especialment en el lideratge formal de la institució: l'equip directiu, el professorat i l'alumnat però també el PAS, els pares i mares, i les condicions ambientals dels equipaments.

L'equip directiu i els òrgans de coordinació són els qui exerceixen el lideratge en els centres educatius, els responsables de la coordinació de tots els seus membres i en general del bon funcionament del centre. **Els equips docents i els serveis educatius**, depenent de com exerceixin les seves competències, generaran dinàmiques i resultats educatius diferents.

L'alumnat és copartícep de la vida del centre, pot formar associacions i pertànyer o ser delegat com a membre del seu col·lectiu en els òrgans de representació del centre; aquesta representació, el consell de delegats, esdevé un interlocutor molt important per parlar del clima de centre. L'alumnat és l'eix als centres, tant si respecta l'exercici dels drets i llibertats dels membres de la comunitat educativa, com si presenta conductes contràries a les normes de convivència i és el principal destinatari de les actuacions que s'hi desenvolupen.

El PAS com a responsable del funcionament estructural i administratiu del centre i en l'exercici de les seves competències, hauria de conèixer les idees educatives del centre i col·laborar en la tasca educativa perquè tracta regularment amb els altres membres de la comunitat educativa.

Si l'ambient físic de la classe és important ja que és el lloc d'estudi i on els alumnes passen la major part del temps en el centre, no ho és menys **l'ambient físic del centre**, l'ús i manteniment dels espais i tot el que fa que el centre sigui un lloc agradable per treballar-hi.

A més de la tasca i les interaccions dels seus membres hi ha més qüestions que faciliten la dinàmica interna i que ajuden a crear un bon clima en el centre :

l'existència dels documents del centre (Projecte Educatiu de Centre (PEC), Pla d'acció tutorial(PAT), Projecte Curricular de Centre(PCC), Reglament de Règim Intern(RRI)), el seu coneixement per part de tots els membres de la comunitat educativa i el fet que siguin compartits per tots. El treball conforme als objectius educatius que hi són recollits i la involucració en la tasca educativa de tots el membres i col·lectius, inclosos **els pares i mares**, que en comunicació permanent amb el centre i coneixedors d'aquests documents, afegeixen la seva col·laboració constructiva per assolir els objectius educatius que en definitiva tots persegueixen.

Menú d'activitats per a la millora del clima escolar

Per millorar el clima escolar caldrà modificar aquells aspectes que afavoreixen menys l'esmentat clima educatiu, tant al centre com a les aules. Això es pot detectar amb el qüestionari (IACE) i les gràfiques que en resumeixen els resultats.

A continuació s'ofereix un menú que ha de servir per afavorir els processos de millora als centres i a les aules. ***No és l'únic llistat de possibles activitats a desenvolupar ni totes les activitats proposades han d'ajustar-se a totes les necessitats. És tan sols una primera proposta perquè als centres els professors s'intercanviïn informació i iniciïn processos de millora a partir del que aquestes activitats suggereixen*** (reviseu l'apartat *Passos a seguir per desenvolupar el programa del clima escolar* per tenir una proposta de com fer-ho).

Cada apartat es refereix a una microdimensió del clima. Les microdimensions estan agrupades en macrodimensions. Les tres macrodimensions conformen el que s'anomena clima.

A.- La millora del clima de centre

A1.- Dimensió de relació

1. Per millorar la Involucració (1, 2, 3, 4)

- Fer consultes a tots els col·lectius de la comunitat educativa sobre allò que es recollirà als documents del centre.
- Buscar la representació de tots els col·lectius en la comissió que elabori el projecte.
- Procurar que el contingut del projecte educatiu sigui fruit de la participació i informació col·lectiva i no de la iniciativa de poques persones.
- Procurar ratificar els documents del centre per consens abans de recórrer a la majoria.
- Difondre les idees bàsiques contingudes als principals documents de centre entre tots els membres de la comunitat escolar (síntesi fotocopiada, xerrades

informatives, carta explicativa, referència a les classes, al primer claustre del curs, etc.).

- Informar dels principals documents del centre a la primera sessió del curs del consell escolar i sempre que es produeixin canvis en la seva composició.
- Disposar d'una còpia dels documents del centre a cada departament.
- Revisar periòdicament la vigència i oportunitat (a mig-llarg termini) dels plantejaments recollits al projecte educatiu, al PCC, etc.
- Difondre entre tot el professorat les activitats organitzades al marge de les classes (informació als claustres, als departaments, als equips docents de nivell, de cicle, etc.).
- Disposar d'espais i/o canals coneguts per tothom per fer i recollir propostes d'activitats.
- Explicitar que les activitats extralectives estan obertes a tot el professorat.

2. Per millorar la *Cohesió i suport d'iguals* (5, 6, 7, 8, 9)

- Establir un Pla explícit d'acollida al nou personal del centre, per tal de reforçar les expectatives inicials i facilitar l'accés i integració en el centre
- Procurar que els professors més experimentats ajudin o assessorin els nous per facilitar-los la integració als equips docents.
- Evitar les crítiques a la tasca docent aliena i afavorir la crítica constructiva, en termes de proporcionar alternatives o suggeriments concrets de millora.
- Comentar obertament situacions de docència crítiques en les quals s'han introduït millores educatives amb èxit.
- Comentar obertament els dubtes metodològics docents per cercar solucions.
- Crear un grup de docents experts que puguin intervenir assessorant professors amb problemes pedagògics.
- Discutir les divergències professionals amb arguments metodològics, docents i d'avaluació deixant de banda les valoracions personals.
- Procurar millorar les relacions interpersonals en els contextos informals al centre.
- En cas de conflicte, buscar solucions de guany mutu entre les parts en discòrdia, mai buscar solucions en què totes dues parts hi perdin com tampoc les solucions de guanyar una part i perdre l'altra
- Facilitar un tracte individualitzat i personalitzat al més acurat possible, tant en aspectes formals com de contingut.

3. Per millorar el *Suport a l' alumnat*(10, 11, 12, 13)

- Establir l'itinerari que ha de seguir l'estudiant amb problemes disruptius per tal que, quan es produeixi, el seu efecte sigui mínim.
- Interpretar els comportaments d'indisciplina en termes de reacció (baixa autoestima, desmotivació, fracàs, baixa participació, càstigs, manca de coneixements bàsics) i no com a acció (violència, mala fe, agressió, etc.).
- Privilegiar el diàleg per sobre del càstig.
- Establir "pactes" amb l'alumnat, quan sigui necessari.
- Buscar mecanismes de diagnòstic precoç de les situacions disruptives (manca de coneixements bàsics, indicis de baixa autoestima, desmotivació, fracàs, baixa participació, etc.).
- Dialogar en els grups classe els indicis detectats per buscar vies de solució.
- Arribar a compromisos docents i discents per millorar el procés educatiu i explicitar-los.
- Actuar educativament amb els alumnes encara que sigui fora de la pròpia classe.
- Coordinar les accions de tots els docents que treballen amb un mateix grup classe, buscant acords sobre normes bàsiques, fronts comuns, qüestions prioritàries.
- Mantenir una actitud i comportament coherent amb els principis de la institució educativa encara que no s'estigui a classe.
- Tenir en compte les desigualtats (econòmiques, socials, culturals, d'aprenentatge, etc.) quan es proposen actuacions.
- Desenvolupar propostes i compromisos concrets d'actuació per part de tots els agents educatius i socials que donen suport a l'alumnat en situacions de risc.

4. Per millorar la *Involucració del PAS* (14, 15)

- Fer partícips els PAS dels punts bàsics del projecte educatiu i del paper que juguen a la comunitat educativa.
- Consultar el PAS en tot allò que els pugui afectar en relació a la tasca educativa als espais del centre.
- Destacar i considerar explícitament que tots els que formen part de la comunitat educativa són agents educatius de la mateixa (reunions, cartes informatives, ..).

5. Per millorar la *Involucració/relació amb els pares* (16, 17, 18, 19, 20, 21, 22)

- Considerar els problemes d'aprenentatge com un front comú de pares i professorat, mai com una batalla amb dos fronts.
- Dialogar amb el professorat abans que es detectin problemes i sobretot a l'inici dels primers indicis.
- Buscar conjuntament les possibilitats de millora per sobre de la mera constatació d'una situació poc favorable (avaluar negativament).

- Determinar, explicitar i mantenir canals de comunicació oberts amb tots els pares i mares, sobretot quan no assisteixen a les reunions i al marge d'aquestes.
- Considerar l'actuació de pares i mares i professorat com una ajuda mútua per al desenvolupament global de l'alumne/a.
- Recordar els trets bàsics dels documents del centre (projecte educatiu, pla anual i programació).
- Destacar les possibilitats de millora i no la descripció d'una situació poc favorable o negativa.
- Passar de l'"allò que hi ha" al "que es pot fer per millorar-ho" així que sigui possible.
- Potenciar la crítica constructiva: cada problema detectat acompanyar-lo de suggeriments de millora.
- Considerar-se col·laborador de/amb la institució i no exclusivament client.
- Buscar l'acord per minvar o fer desaparèixer els missatges educatius contradictoris o antagònics amb els discents.
- Organitzar les reunions de manera que tothom disposi de la documentació prèvia necessària per a la reunió (quan sigui necessària), que hi hagi ordre del dia i que es determini hora de començament i d'acabar a la convocatòria.
- Buscar horaris assequibles per al màxim nombre de convocats (recollir opinions al principi del curs).
- Procurar i facilitar moments de participació i debat.
- Demanar sistemes per fer arribar la informació de les reunions a qui per circumstàncies pugui no assistir-hi.
- Convocar reunions sobretot quan calgui prendre decisions o informar en funció d'interessos i no tant només per informar (que es pot fer per correu).
- Contactar amb les persones no assistents a la reunió per proporcionar-ne la informació.

6. Per millorar la *Comunicació* (23, 24, 25, 26abcdef)

- Establir mecanismes i canals estables i coneguts de comunicació regulars: circulars, fulls informatius interns, taulers d'anuncis actualitzats i ordenats, horaris d'atenció, procediment de recollida de suggeriments, etc.
- Afavorir l'elecció de delegats de curs i mantenir-hi reunions periòdiques de consulta, informació o seguiment del curs.
- Limitar les reunions, circulars o altres informacions a quan siguin necessàries.
- Establir canals per tal que la informació arribi a totes aquelles persones a qui els afecti (taulers d'anuncis, circulars de resum, encarregats per temes).
- Cuidar formalment la transmissió d'informació: format agradable, missatge clar i respectuós, procediments clars d'intervenció subsegüent, etc.

7. Per millorar la *Participació de l'alumnat* (27, 28, 29)

- Facilitar que els alumnes puguin proposar activitats extraescolars.
- Responsabilitzar els alumnes de les activitats que organitzin.
- Potenciar activitats col·lectives o d'implicació intergrupals: corals, concerts, teatre, esports, debats, premsa, etc.
- Afavorir que l'alumnat participi en l'organització de les activitats del centre.
- Buscar espais i horaris per poder desenvolupar activitats extralectives.
- Explicitar la receptivitat cap a les propostes de dinamització del centre.
- Afavorir la participació dels alumnes en l'establiment de les normes que regulin les activitats extralectives desenvolupades al centre.
- Difondre i explicar la normativa i les raons que justifiquen cada norma.
- Potenciar el Consell de Delegats.

A2.- Dimensions de desenvolupament

1. Per millorar l'*Autonomia* (30, 31, 32)

- Respectar les iniciatives de cada docent quan intenta millorar la seva tasca professional.
- Considerar les programacions com a instruments de millora de la pròpia tasca i no com a instrument de control docent.
- Explicitar la importància de les programacions per a l'optimització del procés d'ensenyament i aprenentatge i que siguin els propis docents els qui se'n responsabilitzin.
- Respectar les diferències metodològiques com a vies alternatives per arribar a destins equivalents.
- Evitar les interferències entre metodologies o les desqualificacions mútues.
- Definir públicament i amb claredat quines són les atribucions que es considera que són pròpies dels docents.
- Valorar la diversitat d'enfocaments de treball com a font d'enriquiment i intercanvi mutu.

2. Per millorar la *Orientació cap a la tasca* (33, 34, 35, 36, 37, 38, 39)

- Desenvolupar els documents de centre (PEC, PCC, PAT, RRI, Pla anual) de manera breu, simple, operativa i útil.
- Disposar d'uns documents que responguin a allò que el consens ha considerat com a documents bàsics del centre.
- Actualitzar de manera participativa els documents del centre quan es consideri que hi ha quelcom ja assolit o superat.
- Considerar el pla anual com un instrument útil per a unificar finalitats i fer coherents les diferents programacions.
- Establir sistemàticament la "presència" dels documents en la vida del centre: vigència real, consulta sovintejada, referències explícites, utilització en les

sessions de treball, evocar la darrera vegada que s'han llegit, comprovar el deteriorament dels exemplars pel seu ús, etc.

- Vetllar perquè el pla anual sigui realment el compromís del centre per a aquell any.
- Revisar periòdicament si el pla anual es desenvolupa tal com s'havia previst o si cal introduir-hi alguna millora.
- Pensar, quan s'actualitza la programació, com s'hi introdueix allò que s'ha inclòs al pla anual (quines activitats, en quin moment, etc.).
- Fer que les reunions siguin planificades, operatives, i útils:
 - Enviar la documentació necessària per a la reunió amb la convocatòria de reunió, abans d'aquesta, amb temps perquè tots els seus assistents puguin llegir's-ho.
 - Fer una convocatòria amb pocs punts i l'últim de *torn obert de paraules*.
 - Fer constar dia, lloc, hora i durada màxima de la reunió a la convocatòria.
 - Fer actes on es recullin com a mínim els temes tractats i sobretot els acords presos.
 - Enviar les actes als absents.
 - No convocar reunions només per informar (que es pot fer per escrit) sinó per discutir, negociar i/o prendre decisions.
 - Procurar que totes les reunions siguin importants per tal de revaloritzar-les.
 - Procurar que siguin curtes.
- Reduir les tasques administratives (papers, informes, formularis) al mínim imprescindible.
- Desenvolupar i transmetre's recíprocament una cultura de "burocràcia útil".
- Pensar si part de la burocràcia es pot convertir en altres maneres de comunicar o enregistrar la informació sense perdre transparència i fiabilitat.
- Utilitzar l'avaluació com a instrument de millora i no com a forma de control o fiscalització.
- Avaluar només les qüestions que es poden canviar i millorar.
- Avaluar participativament sempre que sigui possible.
- Comprovar que sempre que s'avalui, es facin propostes operatives per millorar tot allò que es pugui.
- Explicitar les millores que s'han derivat del procés avaluatiu, visibilitzant-ne els avenços.
- Revisar si les millores introduïdes s'han dut a terme o si cal canviar-les.
- Maximitzar l'avaluació preventiva, diagnòstica, formativa i minimitzar la sumativa final a allò imprescindible.

3. Per millorar l'Interès professional (40, 41, 42)

- Incloure periòdicament a les reunions de seminari, claustre, equip docent, etc. qüestions concretes sobre avaluació, metodologia docent, innovacions, etc.
- Explicitar el suport i les opcions fetes per als processos de millora metodològics o en els sistemes i criteris d'avaluació.
- Afavorir que el professorat pugui parlar obertament (al seminari, o altres reunions) sobre problemes sorgits a la dinàmica de les classes per poder aportar solucions.

- Interpretar els comentaris oberts sobre problemes que hom té a les classes com a intent de buscar possibilitats de millora i per tant com a indicador d'alta professionalització.
- Impulsar la difusió de les novetats que arriben al centre (cursos, seminaris, congressos, publicacions, etc.): establint canals i persones que es cuidaran de recollir les informacions, (elaboració d'un full periòdic informatiu del centre, habilitació d'un taulell específic, concentració en una persona, o en un espai de consulta, etc.),
- Establir moments i espais per difondre la participació de docents del centre en processos de millora, congressos, recerques, cursos, seminaris, programes d'intercanvi, etc.

4. Per millorar la *Moral docent* (43, 44)

- Valorar explícitament les aportacions dels docents per millorar la pròpia tasca o qualsevol aspecte del funcionament del centre.
- Destacar, a la memòria anual, totes les aportacions que han suposat intents de millora de l'educació al centre.
- Explicar el suport que els diferents òrgans del centre (col·legiats i unipersonals) donen als docents en relació a la seva tasca professional.
- Explicar a l'AMPA i a la resta de pares i mares les iniciatives i els intents per millorar el procés educatiu per part dels docents.
- Demanar la col·laboració a l'AMPA en els processos de millora al centre.
- Explicar al consell escolar els processos de millora iniciats al centre.
- Recollir i fer propostes al Pla de formació de zona d'acord amb les necessitats i interessos manifestats directament pels docents.

5. Per millorar el *Desenvolupament professional* (45, 46, 47)

- Estendre la pràctica d'estratègies d'autodesenvolupament professional docent: autoformació, autoinformes, anàlisi de situacions i estudi de casos considerats ben resolts, clarificació dels motius professionals de les actuacions realitzades i reflexió sobre com s'han après aquestes habilitats.
- Iniciar-se en pràctiques col·laboratives d'heterodesenvolupament professional: observació directa entre iguals, observació indirecta de sessions, etc.
- Valorar i potenciar les qualitats dels altres.
- Facilitar la participació en cursos, seminaris o altres activitats de formació permanent dels docents del centre.
- Establir els canals, les persones i la periodicitat en la difusió transparent de les convocatòries que arriben al centre relacionades amb cursos i activitats per als docents.
- Fer el possible perquè el màxim nombre de professors del centre puguin implicar-se en processos de formació permanent.
- Demanar la col·laboració de la inspecció en la facilitació de la participació de docents en processos de formació permanent.
- Desenvolupar estratègies de veritable treball en equip, (no juxtaposició), és a dir de construcció de propostes col·laboratives a partir de considerar-se iguals,

que vagin vertebrant i incorporant successivament aportacions dels membres de l'equip.

A3.- Dimensions de manteniment i canvi del sistema

1. Per millorar la *Claredat de normes* (48, 49, 50)

- Definir amb claredat les tasques docents de manera participativa i consensuada (a banda de les estrictament derivades de la legislació: hores, permanència, dedicació, etc.) (les propostes d'una comissió es discuteixen, corregeixen, aproven i difonen en claustre, consell escolar, etc.).
- Difondre àmpliament el contingut dels documents del centre (a totes les reunions de principi de curs).
- Delimitar i difondre àmpliament les tasques i funcions de tots els membres de la comunitat educativa (full informatiu, RRI, etc.).
- Interpretar les confusions o malentesos en termes de necessitats de clarificació de tasques, funcions, etc.
- Explicitar la valoració positiva i la importància de la flexibilitat professional quan cal afrontar un problema (independentment de les tasques i funcions a dins el centre, tots som "clients" o millor "companys de feina" de tots).

2. Per millorar el *Control* (51, 52, 53, 54)

- Establir, explicitar i difondre els canals de comunicació àgils i fluids per tal d'identificar problemes i buscar solucions (interlocutors en cas de queixes, procediment per comunicar-les, reunions periòdiques amb representants d'alumnes, professorat, caps de seminari, representants de l'AMPA, etc.).
- Corresponsabilitzar els alumnes en l'elaboració del RRI.
- Buscar les mínimes normes per garantir l'assoliment dels objectius educatius.
- Difondre entre els alumnes, professorat i pares i mares les normes establertes i explicar-ne el sentit.
- Corresponsabilitzar els alumnes en la difusió de les normes del centre.
- Considerar les normes o la disciplina com a mitjans per optimitzar el procés educatiu i no com a finalitats en si mateixes.
- Revisar periòdicament la vigència i utilitat de les normes establertes.
- Interpretar els problemes de control com a símptomes de manca de diàleg, de motivació, d'autoestima i actuar conseqüentment (el descontrol minvarà quan s'augmenti el diàleg, la motivació, l'autoestima, etc.).
- Procurar que docents i discents arribin a explicitar compromisos personals per tal de millorar el control al centre.

3. Per millorar la *Innovació* (55, 56, 57)

- Valorar positivament i facilitar les aportacions i els intents de petites innovacions al centre.
- Animar els companys amb dubtes a involucrar-se en processos d'innovació en qüestions que els siguin properes i d'interès.
- Revisar regularment l'adequació de les programacions a les necessitats dels alumnes d'acord amb l'entorn.
- Incorporar a la pròpia feina les novetats que es creguin útils.
- Revisar periòdicament les publicacions especialitzades en les quals es difonen les novetats en matèria educativa: metodologies, activitats, formes d'avaluació, participació, recursos, etc.
- Adaptar el projecte curricular a les demandes de l'entorn (entorn laboral, social, cultural, cívic, etc.).
- Establir mecanismes de difusió de les innovacions i responsabilització col·lectiva d'aquestes.

4. Per millorar l'*Entorn físic* (58, 59, 60, 61)

- Generar compromisos de coresponsabilització amb l'entorn físic per part de tots els membres de la comunitat educativa (professorat, alumnat i PAS).
- Considerar l'entorn físic com espai educatiu i per tant, objecte de modificació.
- Mantenir un sistema obert de suggeriments per tal de millorar la utilització d'espais, equipaments, horaris, etc.
- Explicitar la possibilitat d'introduir millores en la disposició de recursos a partir de propostes de qualsevol membre de la comunitat educativa.
- Generar compromisos de tots els membres de la comunitat educativa per mantenir els espais nets.
- Establir un mecanisme ràpid i senzill per tal de comunicar les necessitats de millora, manteniment o reparació d'equipaments i instal·lacions.
- Agilitar els processos de manteniment i reparació de les dependències.
- Buscar mecanismes de responsabilització del manteniment d'espais i equipaments per part dels propis usuaris.
- Valorar la distribució òptima i eficient dels espais i materials d'acord amb totes les finalitats institucionals (així, considerar l'eventual habilitació d'espais per rebre famílies, sales d'espera, etc.)

5. Per millorar la *Presa de decisions participativa* (62, 63, 64)

- Buscar el consens per sobre de les majories.
- Proporcionar tota la informació necessària per poder tenir un criteri suficient per prendre decisions.
- Consultar i fer participar tots els col·lectius afectats en les decisions que es prenen.
- Preparar els processos de presa de decisions amb l'antelació suficient.
- Difondre la informació sobre decisions preses a tota la comunitat educativa.

- Abans de prendre decisions rellevants, sempre que sigui possible, establir un sistema de participació i diàleg (reunió, sessió de debat i intercanvi, etc.)

6. Per millorar el *Lideratge de l'equip directiu* (65, 66, 68, 69, 70)

- Establir un ordre de prioritats en les accions directives, conegut i compartit per tothom.
- Buscar el consens en l'establiment de criteris que han de guiar les accions de direcció.
- Explicitar el suport de l'equip directiu als docents i als problemes que els sorgeixen.
- Fer propostes de millora en les qüestions que no funcionen prou bé.
- No generar treballs que no tinguin una rendibilitat educativa.
- Minimitzar la burocràcia i maximitzar l'operativitat.
- Explicitar els criteris i motius que fan que una feina o treball sigui necessària.
- Explicitar l'obertura i sensibilitat de la direcció cap als problemes personals de les persones que formen part de la comunitat educativa.
- Recollir, sistemàticament, la visió i recomanacions que puguin fer les persones que deixen la institució per positivament-les vers la millora.

7. Per millorar l'*Ordre a les classes* (71, 72, 73, 74, 75)

- Procurar que les sessions de classe no tinguin interrupcions, esperar els canvis de classe per comunicar informacions, trucades, etc.
- Buscar el compromís amb els alumnes perquè les sessions es desenvolupin sense interrupcions.
- Utilitzar els recursos disponibles (professor de guàrdia, PAS, etc.) per garantir l'ordre als diferents espais del centre.
- Utilitzar els recursos disponibles (professor de guàrdia, PAS, etc.) per garantir que no quedin grups desatesos dins el centre.
- Buscar el compromís de tots els docents per estar atents als problemes que es puguin produir als espais del centre, encara que no els produeixin alumnes propis.
- Establir amb l'alumnat els mecanismes que garanteixin l'ordre als diferents espais del centre.
- Consensuar un model d'ordre que permeti el treball educatiu i l'assoliment dels objectius sense interrupcions.
- Interpretar els problemes d'ordre a les classes com a necessitat de millorar algun aspecte de la metodologia, continguts, motivació, etc.
- Dialogar amb els alumnes sobre les possibilitats de millora i els compromisos que cada part hauria d'assumir.
- Procurar ajustar-se als horaris previstos per a les classes (respectant l'horari d'inici i sobretot l'horari d'acabament).
- Generar compromisos amb els horaris establerts.
- Considerar la puntualitat com a ajuda per a la millora de les relacions i la disminució de problemes.
- Establir pactes entre els docents per millorar la puntualitat.

- Evitar les discussions de passadís, entrant o sortint d'una aula per no retardar l'horari d'inici o d'acabament d'una classe.
- Ajornar per a l'hora d'esbarjo, per a la següent classe o per a una tutoria les discussions a dins de classe quan s'apropi l'hora d'acabar

B.- La millora del clima de classe

B1.- Dimensió de relació

1. Per millorar la *Involucració* (76)

- Relacionar els continguts amb experiències prèvies dels alumnes.
- Procurar que el grup classe prengui decisions sobre qüestions que els afecten.
- Tractar els eventuais conflictes de forma professional i positiva, evitant la seva personalització.

2. Per millorar la *Cohesió d'iguals* (77)

- Realitzar treballs en grup al llarg del curs.
- Procurar anar variant la composició dels grups al llarg del curs.
- Propiciar enfocaments metodològics que impliquin activitats de suport mutu entre els estudiants.

3. Per millorar la *Incidència positiva dels grupets* (78)

- Buscar compromisos amb els alumnes sobre el seu paper a la classe i al centre.
- Mantenir i explicitar l'existència de canals de diàleg permanent amb tots els grups de la classe.
- Procurar que els grups de treball siguin diferents en cada treball proposat.
- Dialogar de manera informal amb els líders del grup classe abans de sotmetre qualsevol qüestió a discussió amb tot el grup.

B2.- Dimensió de desenvolupament

1. Per millorar el *Suport del professor* (79, 80, 81)

- Mostrar-se confiat i assequible als alumnes.
- Comentar amb l'alumnat les solucions als problemes detectats a classe.
- Buscar informació sobre els problemes dels alumnes i tenir-los en compte en les sessions de classe.
- Harmonitzar les intervencions a classe de manera que puguin intervenir altres alumnes i no només els habituals.
- Proporcionar suport als alumnes que més dificultats tenen per assolir els mínims.
- Facilitar els canals de comunicació amb els alumnes (establir un horari, un lloc, explicitar la intenció d'ajudar els alumnes).
- Durant les activitats de la classe estar atent a la manera com es desenvolupa la sessió per als alumnes amb dificultats.
- Valorar els intents i l'esforç dels alumnes per aprendre i no només els resultats.
- Prendre decisions operatives, a partir dels resultats de l'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat, per ajustar la intervenció educativa subsegüent: canvis metodològics, adequacions curriculars, activitats diferenciades, etc.

2. Per millorar l'*Orientació cap a la tasca* (82,83)

- Explicar l'estructura de l'assignatura i les fases o parts del temari.
- Situar cada sessió en el conjunt de l'assignatura.
- Explicitar els objectius de l'assignatura i el que s'espera dels alumnes.
- Explicitar el tipus d'avaluació i els criteris que s'utilitzaran amb exemples reals.
- Recordar el calendari de l'assignatura regularment (dates d'entrega de treballs, exercicis, exàmens) i la feina que, orientativament s'hauria d'estar fent per preparar-ho.
- Procurar facilitar la participació i la implicació de l'alumnat en l'avaluació entesa com a procés per millorar allò que s'avalua.

3. Per millorar l'*Ordre i l'organització* (84)

- Intentar reduir al màxim la improvisació, controlant la metodologia a utilitzar, preparant les activitats, els recursos i la temporització prevista.
- Utilitzar esquemes i programes per facilitar l'organització de l'estudi.

B3.- Dimensió de manteniment i canvi del sistema

1. Per millorar la *Claredat de normes* (85, 86, 87)

- Explicitar les normes que han d'observar-se per garantir el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Buscar el compromís de l'alumnat amb la definició de les normes bàsiques de funcionament a la classe.
- Explicar les conseqüències de trencar les normes de funcionament establertes.
- Considerar les normes com el mitjà per garantir el funcionament de la classe i no com una finalitat en si mateixa.
- Procurar no establir més normes de les estrictament necessàries.
- Aplicar les normes d'una manera clara, estable i equitativa, defugint l'arbitrarietat i l'excessiva discrecionalitat.

2. Per millorar la *Innovació* (88, 89)

- Introduir canvis en la metodologia o en les activitats de manera que suposin canvis per a l'alumnat.
- Restar obert als suggeriments de canvis fets per l'alumnat.
- Manifestar la possibilitat de fer modificacions en les activitats o la metodologia sense modificar els continguts.

3. Per millorar l'*Ambient físic* (90)

- Buscar propostes de millora de la distribució del mobiliari a la classe per tal de treballar millor.
- Facilitar que l'alumnat pugui disposar de taulers d'anuncis a les aules per recollir-hi treballs, informació d'interès, etc.
- Explicitar que l'espai és patrimoni de qui l'utilitza: fer-s'ho seu i sentir-ho així.

Passos a seguir per desenvolupar un programa de millora del clima escolar

Per iniciar el procés de millora del clima escolar cal que un grup de docents estigui interessat en la qüestió.

El procés s'inicia fent difusió de la iniciativa a la resta de membres de la comunitat educativa:

- Explicitar l'interès del tema.
- Arribar a petits compromisos d'actuació a partir d'allò que es detecti.
- Comprometre's a revisar el procés com a mínim un cop durant la seva aplicació i en finalitzar-lo.

Per treballar el clima es pot utilitzar com a unitat temporal un curs acadèmic i en segons quins aspectes poden ser dos cursos. La proposta de temporització podria ser la següent:

Octubre: Es configura l'equip de persones que volen treballar aquesta qüestió. (com més persones s'hi involucrin millor, però sempre de forma voluntària) (reunió de 40 minuts). Es defineix el calendari de treball.

Novembre: S'administra el qüestionari. La situació ideal és administrar-lo a tots els docents i discents (una hora).
Es tabulen les dades utilitzant la plantilla i les gràfiques adjuntes. Es pot distingir entre el perfil de l'alumnat, el del professorat i el de l'equip directiu. Les diferències han de servir per iniciar processos de diàleg.

Desembre: S'arriba a compromisos d'actuació a partir d'aquells aspectes que més millora necessiten. Cadascú s'ha de responsabilitzar de modificar quelcom de la seva tasca en funció del temps i la iniciativa que es vegi capaç d'assumir. Es trien activitats del menú i se'n generen de noves a partir del diàleg. (reunió d'una hora).

Gener a maig: Cada persona implicada aplica les activitats triades en els seus àmbits d'actuació. Explica a les persones amb qui es relaciona aquests canvis i el seu sentit. (No es tracta de fer massa més coses, es tracta de modificar algunes de les que ja es feien).

Febrer o març: Reunió de seguiment. Es valora la marxa de les activitats i es busquen alternatives d'acció per als problemes sorgits (reunió d'una hora).

Maig: Aplicació del qüestionari a les mateixes persones. Tabulació i interpretació dels resultats. Superposició de les gràfiques a les del mes de novembre. Comparació de perfils i avaluació final. Potenciació de les millores i establiment d'estratègies pel·l als aspectes no satisfactoris.

Juny: Difusió de l'experiència a la resta de membres de la comunitat educativa.

7. ANNEX

DESCRIPCIÓ DE L'INVENTARI D'AVALUACIÓ DEL CLIMA ESCOLAR (IACE)

Fitxa tècnica

Nom: IACE (Inventari d'Avaluació del Clima Escolar)

Autor: Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya

Administració: individual

Aplicació: a tots els membres de la comunitat educativa.

Durada: el temps necessari per realitzar el qüestionari.

Significació: avaluació del clima escolar

Objectiu general

Conèixer el clima escolar a partir d'una reflexió personal i col·lectiva de la qual en puguin sorgir actuacions de millora.

Criteris seguits en l'elaboració

En primer lloc, es va delimitar el constructe que es volia avaluar: el clima escolar. En segon lloc, a partir del marc teòric es va construir un qüestionari basat en les aportacions teòriques de Moos (1987).

Aquest qüestionari incloïa 96 ítems, dels quals 93 feien referència a aspectes concrets del clima i 3 recollien la percepció global .

El qüestionari va experimentar-se primer en un estudi pilot i després en una aplicació experimental, que han permès fer la comprovació del funcionament de cadascun dels ítems i les modificacions oportunes.

Material per a l'aplicació

L'IACE és un inventari de 90 ítems més 1 ítem de valoració general. En total té 91 ítems.

Les respostes a aquests ítems s'assenyalen en el full de respostes, que pot ser fotocopiat tantes vegades com sigui necessari, així com l'inventari, i distribuïts entre les persones que l'han de contestar.

Normes de correcció i puntuació

Sistema de puntuació

Les preguntes tenen quatre opcions de resposta i es puntuen com segueix::

- Total acord 4 punts
- Acord 3 punts
- Desacord 2 punts
- Total desacord. 1 punt

⇒ La millor interpretació és la que es fa per microdimensions. La puntuació individual s'aconsegueix sumant, en cada subjecte, totes les puntuacions dels ítems que inclou una microdimensió i dividint pel nombre d'ítems que s'han respost.

Puntuació individual de la microdimensió x=

$$\frac{\text{ítem1} + \text{ítem2} + \text{ítem3} + \text{ítem4}}{4}$$

⇒ Per fer la puntuació del grup classe o de qualsevol col·lectiu, cal sumar les puntuacions individuals i dividir pel nombre de persones que han contestat.

Puntuació grupal d'una microdimensió =

$$\frac{\text{suma de les 22 puntuacions individuals}}{22 \text{ alumnes}}$$

Justificació estadística

Mostra

La justificació estadística es basa en les anàlisis realitzades sobre una mostra de 1815 subjectes. Aquests subjectes són els representants dels diferents col·lectius dels consells escolars de 136 centres d'Educació Secundària de tot Catalunya.

Fiabilitat

El càlcul de la fiabilitat permet conèixer el grau de consistència interna del qüestionari per a cada un dels col·lectius als que s'ha aplicat.

QÜESTIONARIS	FIABILITAT (Coeficient alfa de Cronbach)
Qüestionari per al director	0,95
Qüestionari per al cap d'estudis	0,94
Qüestionari per al secretari	0,96
Qüestionari per al professorat	0,97
Qüestionari per a l'alumnat	0,92
Qüestionari per a la família	0,89
Qüestionari per al PAS	0,88
Qüestionari per a l'ajuntament	0,73
Qüestionari per a la titularitat	0,76

Validesa

S'entén per validesa el grau en què un instrument mesura el que pretén mesurar.

La validesa de constructe del qüestionari es fonamenta bàsicament en les aportacions teòriques de Moos (1987). S'ha fet una aproximació empírica del constructe mitjançant l'anàlisi factorial.

Per determinar la validesa concurrent s'ha correlacionat la mitjana de totes les respostes al qüestionari i l'ítem que recollia la percepció global del clima. El resultat d'aquesta correlació ha estat de 0,68.

Intercorrelacions

La interpretació dels resultats obtinguts en un estudi correlacional permet conèixer l'índex de consistència interna de l'instrument utilitzat.

S'han realitzat prop de 10.000 intercorrelacions amb el coeficient "r" de Pearson. Les correlacions obtingudes són pràcticament totes positives i significatives. Només en 15 casos s'han obtingut correlacions no significatives, la qual cosa és irrellevant des del punt de vista estadístic ja que és inferior a 0,2.

Anàlisi d'ítems

S'han realitzat diverses anàlisis amb l'objectiu de millorar els ítems, i com a conseqüència se n'han eliminat alguns i se n'han modificat d'altres fins arribar al qüestionari actual.

Normes per a la interpretació

Aquests criteris d'interpretació de les puntuacions per a les macrodimensions, les microdimensions i per a la puntuació total estan basats en proves de baremació efectuades a partir dels resultats obtinguts amb una mostra de 1815 persones.

Donat que, en general, quan es pregunta sobre el clima, es tendeix a sobrevalorar els diferents aspectes, i que els ítems del qüestionari estan redactats en positiu (pregunten sobre aspectes que contribueixen favorablement a crear un clima adequat) els criteris de valoració discriminen a partir de puntuacions força elevades.

Com a criteri general, es pot interpretar que un clima, macrodimensió i microdimensió òptima és aquella que, de mitjana, és igual o superior a 3,4.

A partir de l'aplicació de les pautes de correcció descrites en l'apartat anterior, es proposa la següent valoració de les puntuacions:

P = PUNTUACIÓ OBTINGUDA (*)	VALORACIÓ PER A LA INTERVENCIÓ
$0 \leq p \leq 2,6$	Clima o aspecte d'atenció prioritària
$2,6 \leq p \leq 3$	Clima o aspecte que cal millorar
$3 \leq p \leq 3,4$	Clima o aspecte acceptable
$3,4 \leq p \leq 4$	Clima o aspecte òptim.

(*) Les puntuacions es poden calcular, tal com s'ha explicat, per col·lectius, o globalment per a tot el centre o aula. Sigui com sigui, els criteris d'interpretació seran els mateixos.

Representació gràfica dels perfils

Per facilitar la comprensió global dels resultats es proporcionen les següents plantilles per tal que es pugui fer el perfil del clima. Es poden utilitzar diferents colors per als diferents col·lectius o per als resultats del principi del curs i del final.

El perfil gràfic es construeix a partir de les macrodimensions i de les microdimensions. Cal tenir present que el perfil de macrodimensions és molt general i en ell es perd molta informació. És tan sols una primera aproximació.

Les puntuacions a utilitzar són per tant les puntuacions globals de cada microdimensió.

PERFIL DEL CLIMA DE CENTRE

DATA: _____

QÜESTIONARI ADMINISTRAT A:

Professorat

Color del perfil

nº _____

Alumnat

nº _____

PAS

nº _____

Pares/mares

nº _____

Director/a

nº _____

Cap d'Estudis

nº _____

Secretari/a

nº _____

		Puntuació	VALORS (1-4)			
nº	Nom microdimensió		1	2	3	4
DIMENSÍO DE RELACIÓ						
1	Involucració					
2	Cohesió i suport					
3	Suport als alumnes					
4	Involucració PAS					
5	Involucració pares/mares					
6	Comunicació					
7	Participació alumnes					
DIMENSÍO DE DESENVOLUPAMENT						
1	Autonomia					
2	Orientació cap a la tasca					
3	Interès professional					
4	Moral docent					
5	Desenvolupament. professional					
DIMENSÍO DE MANTENIMENT I CANVI						
1	Claredat					
2	Control					
3	Innovació					
4	Entorn físic					
5	Presa decisions participativa					
6	Lideratge equip directiu					
7	Ordre a les classes.					

Dimensions sobre les quals s'incidirà: _____

PERFIL DEL CLIMA DE CLASSE

DATA: _____

QÜESTIONARI ADMINISTRAT A

COLOR DEL PROFESSOR/A

COLOR DE L'ALUMNAT

NIVELL _____

GRUP: _____

ASSIGNATURA: _____

		Puntuació	VALORS (1-4)			
nº	Nom microdimensió		1	2	3	4
DIMENSÍO DE RELACIÓ						
1	Involucració					
2	Cohesió d'iguals					
3	Grupets					
DIMENSÍO DE DESENVOLUPAMENT						
1	Suport del professor					
2	Orientació cap a la tasca					
3	Ordre i organització					
DIMENSÍO DE MANTENIMENT I CANVI DEL SISTEMA						
1	Claredat de normes					
2	Innovació					
3	Ambient físic					
4	Entorn físic					

Dimensions més baixes: _____

Dimensions sobre les quals es decideix incidir:

Estratègies adoptades:

Presentació

Les relacions entre les persones que formen part dels diversos col·lectius del centre (direcció, professorat, alumnat, PAS, pares) i les que s'estableixen entre aquests col·lectius, configuren un estil peculiar i un to educatiu que incideix clarament en els processos i els resultats educatius, juntament amb com perceben els objectius, normes i regulacions educatives del centre, les característiques de l'entorn físic i les possibilitats de participació.

Aquest estil peculiar i to educatiu, determinen **el clima escolar** del centre en general i de les classes en particular.

El present qüestionari té com a finalitat conèixer el clima del centre, per tal d'obtenir unes pautes que permetin la seva millora.

Instruccions

En aquest quadernet trobareu un seguit d'afirmacions amb les quals heu de manifestar el vostre grau d'acord.

En el quadernet **no heu d'escriure res, heu de fer servir el full de respostes.**

Per exemple, si esteu molt d'acord amb l'afirmació, encercleu el número 4, corresponent a aquesta resposta. Si voleu rectificar, feu una creu a sobre i torneu a encerclar la nova resposta, que serà la correcta, i la que es tindrà en compte:

Nº	Molt d'acord	D'acord	Poc d'acord	En desacord
1	4	3	②	1
2	4	3	2	1
3	4	3	2	1

A.- CLIMA DE CENTRE

A1.- Dimensió de relació

Involucració

- 1.- La major part del professorat coneix les línies bàsiques del projecte educatiu.
- 2.- La major part del professorat s'ha interessat en el procés d'elaboració del projecte educatiu.
- 3.- El professorat, en general, està d'acord en les idees educatives plasmades al projecte educatiu.
- 4.- La majoria del professorat s'involucra en les activitats que es fan al centre, a part de les classes.

Cohesió i suport d'iguals

- 5.- Els professors fan el possible perquè els professors de nova incorporació se sentin a gust en el centre.
- 6.- El professor sent que pot confiar en l'ajut dels companys si ho necessita.
- 7.- El centre disposa de mecanismes operatius de suport als professors amb problemes pedagògics.
- 8.- En aquest centre els professors organitzen activitats extraacadèmiques per al professorat.
- 9.- En aquest centre hi ha bona relació entre els professors.

Suport als estudiants

- 10.- Es presta una atenció individualitzada als estudiants disruptius, violents o problemàtics per minvar aquest efecte disruptiu.
- 11.- El centre té previstos mecanismes per evitar situacions de violència provocades per factors externs al centre.

- 12.- Hi ha actuacions per minvar l'efecte de bandes juvenils/grups disruptius al centre.
- 13.- Els professors atenen educativament els estudiants encara que sigui fora de classe i d'un altre grup.

Involucració del PAS

- 14.- El PAS coneix les idees educatives del centre.
- 15.- El PAS col·labora adequadament en la tasca educativa del centre.

Involucració/relació amb els pares

- 16.- Quan hi ha algun problema educatiu els pares i els professors actuen conjuntament per resoldre'l.
- 17.- Les famílies mantenen un diàleg fluid amb la direcció.
- 18.- Els pares privilegien la participació constructiva per sobre de la fiscalització.
- 19.- Els pares fan propostes concretes de participació en la dinàmica del centre.
- 20.- Els pares assisteixen a les reunions del centre, convocades per l'AMPA.
- 21.- Els pares assisteixen a les reunions del centre, convocades pel tutor/tutora.
- 22.- Els pares assisteixen a les reunions del centre, convocades per l'equip directiu.

Comunicació

- 23.- Els alumnes tenen informació puntual de tot allò que els afecta.
- 24.- Els professors tenen informació puntual de tot allò que els afecta.
- 25.- El centre utilitza habitualment els canals/dispositius de comunicació entre els diferents estaments.

26.- El nivell de comunicació que hi ha entre el col·lectiu al qual pertanyeu i els diversos col·lectius assenyalats a continuació és molt bo.

RESPOSTA	AMB
26a	Els pares
26b	Els alumnes
26c	El PAS
26d	L'AMPA
26e	La direcció
26f	El professorat

Participació dels alumnes

27.- El professorat afavoreix la participació dels alumnes en l'organització d'activitats al centre (teatre, esports, concerts, etc.).

28.- El professorat impulsa els alumnes a desenvolupar activitats al centre.

29.- Els alumnes poden proposar activitats dins el centre en horari escolar.

A2.- Dimensió de desenvolupament

Autonomia

30.- Els professors poden fer ús de la seva pròpia autonomia per treballar.

31.- Els professors assumeixen les responsabilitats que els pertoquen.

32.- Els professors poden prendre decisions sobre tot allò que afecta la seva docència.

Orientació cap a la tasca

33.- En el centre, les actuacions responen a planificacions prèvies (pla anual, projecte educatiu, etc...).

34.- Les reunions i les tasques burocràtiques són útils i es fan amb eficàcia.

35.- L'avaluació genera estratègies per millorar el rendiment dels alumnes.

36.- S'utilitza l'avaluació per intervenir en la millora del rendiment dels alumnes

- 37.- L'equip directiu intenta comprometre/fer copartíips els alumnes respecte als objectius que persegueix.
- 38.- Els membres de cada departament mantenen una línia de treball comuna.
- 39.- El professorat sap que les seves actuacions poden ser un model de comportament.

Interès professional

- 40.- Els professors discuteixen sovint sobre metodologies, estratègies, sistemes d'avaluació, etc.
- 41.- Al centre es comparteixen problemes i solucions entre els professors.
- 42.- El professorat es mostra interessat en les novetats relacionades amb la seva feina.

Moral docent

- 43.- Els professors pensen que la seva feina és útil i necessària.
- 44.- Els professors estan satisfets amb la seva feina

Desenvolupament professional

- 45.- El centre facilita la participació en cursos, seminaris de formació permanent, etc.
- 46.- Al centre es fa difusió de les convocatòries de cursos i activitats per als docents.
- 47.- En aquest centre molts professors volen formar-se o participar en seminaris, congressos, etc.

A3.- Dimensió de manteniment i canvi del sistema

Claredat de normes

- 48.- Els professors saben allò que realment s'espera d'ells i s'exigeix que facin (les seves obligacions).
- 49.- Els objectius del centre són coneguts per tots els seus membres.
- 50.- En aquest centre se saben les funcions i tasques de tots els seus membres.

Control

- 51.- Els professors compleixen els seus deures, obligacions, normes, etc.
- 52.- El control exercit sobre els alumnes és just i igualitari.
- 53.- Al centre les normes establertes són útils i necessàries.
- 54.- El control s'exerceix només per ajudar i millorar.

Innovació

- 55.- Aquest centre està obert a noves idees, mètodes, propostes, etc.
- 56.- Els professors s'animen mútuament a ser innovadors en la seva feina.
- 57.- El centre procura adaptar el seu projecte curricular a les novetats i demandes de l'entorn.

Entorn físic

- 58.- Els colors, decoració i mobiliari fan del centre un lloc agradable per treballar-hi.
- 59.- La disposició dels recursos d'equipament i de distribució horària en permet un ús òptim.
- 60.- Les dependències i equipaments del centre es mantenen nets.
- 61.- El centre té un sistema de manteniment de les seves dependències i equipaments que funciona bé.

Presa de decisions participativa

- 62.- Els professors participen en les decisions del centre.
- 63.- Al centre es procura prioritzar el consens per sobre de les decisions democràtiques.
- 64.- El centre fa participar tots els col·lectius implicats en les decisions que els corresponen.

Lideratge de l'equip directiu

- 65.- L'equip directiu prioritza realment els problemes més greus del centre.
- 66.- L'equip directiu dóna suport als professors, els anima i encoratja enfront de les dificultats professionals.
- 67.- La direcció fa propostes i suggeriments exercint un lideratge constructiu.
- 68.- La direcció rarament fiscalitza el professorat.
- 69.- La direcció només dóna feines burocràtiques quan són necessàries.
- 70.- La direcció és sensible a les circumstàncies o problemes de les persones que formen part dels diferents col·lectius del centre.

Ordre a les classes

- 71.- Les classes funcionen sense disrupcions, incidents o interrupcions.
- 72.- El centre utilitza els seus recursos (professor de guàrdia, PAS, etc.) per garantir l'ordre als diferents espais.
- 73.- Les sessions de classe es compleixen amb puntualitat.
- 74.- El centre utilitza mecanismes per garantir o millorar la puntualitat.
- 75.- La disposició de les aules és l'adequada per treballar-hi.

B.- CLIMA DE CLASSE

B1.- Dimensió de relació

Involucració

76.- Els estudiants participen en la dinàmica de la classe.

Cohesió d'iguals

77.- Els estudiants s'ajuden entre ells.

Grupets

78.- A la classe, els grupets que dominen rarament deterioren les relacions.

B2.- Dimensió de desenvolupament

Suport del professorat

79.- Els professors coneixen les dificultats dels seus alumnes.

80.- Els professors ajuden especialment a qui més ho necessita

81.- El professor dóna confiança als alumnes.

Orientació cap a la tasca

82.- A la classe se sap en tot moment quin és el sentit de la feina que s'hi fa.

83.- Els estudiants saben què s'espera d'ells en tot moment (deures, exercicis, exàmens,..)

Ordre i organització

84.- La dinàmica de la classe dóna la sensació de no deixar res a la improvisació.

B3.- Dimensió de manteniment i canvi del sistema

Claredat de normes

85.- Els estudiants saben quins comportaments no són adequats per a la classe/centre.

86.- Els estudiants saben quines són les conseqüències de trencar una norma o regla de classe/centre.

87.- A les classes les normes són les justes i necessàries.

Innovació

88.- El professor introdueix canvis de manera que suposin novetats per als estudiants.

89.- Els professors deixen participar els estudiants en alguns canvis en la manera de treballar.

Ambient físic

90.- Les aules del centre tenen unes condicions físiques que les fan agradables per treballar-hi.

VALORACIÓ GLOBAL

91.- En aquest centre hi ha bon clima escolar.

FULL DE RESPOSTES

Cognoms:
Col·lectiu:

Nom:
Data:

Nº	Molt d'acord	D'acord	Poc d'acord	En desacord
1	4	3	2	1
2	4	3	2	1
3	4	3	2	1
4	4	3	2	1
5	4	3	2	1
6	4	3	2	1
7	4	3	2	1
8	4	3	2	1
9	4	3	2	1
10	4	3	2	1
11	4	3	2	1
12	4	3	2	1
13	4	3	2	1
14	4	3	2	1
15	4	3	2	1
16	4	3	2	1
17	4	3	2	1
18	4	3	2	1
19	4	3	2	1
20	4	3	2	1
21	4	3	2	1
22	4	3	2	1
23	4	3	2	1
24	4	3	2	1
25	4	3	2	1
26a	4	3	2	1
26b	4	3	2	1
26c	4	3	2	1
26d	4	3	2	1
26e	4	3	2	1
26f	4	3	2	1
27	4	3	2	1
28	4	3	2	1
29	4	3	2	1
30	4	3	2	1
31	4	3	2	1
32	4	3	2	1
33	4	3	2	1
34	4	3	2	1
35	4	3	2	1
36	4	3	2	1
37	4	3	2	1
38	4	3	2	1
39	4	3	2	1
40	4	3	2	1
41	4	3	2	1
42	4	3	2	1
43	4	3	2	1
44	4	3	2	1

Nº	Molt d'acord	D'acord	Poc d'acord	En desacord
45	4	3	2	1
46	4	3	2	1
47	4	3	2	1
48	4	3	2	1
49	4	3	2	1
49	4	3	2	1
49	4	3	2	1
50	4	3	2	1
51	4	3	2	1
52	4	3	2	1
53	4	3	2	1
54	4	3	2	1
55	4	3	2	1
56	4	3	2	1
57	4	3	2	1
58	4	3	2	1
59	4	3	2	1
60	4	3	2	1
61	4	3	2	1
62	4	3	2	1
63	4	3	2	1
64	4	3	2	1
65	4	3	2	1
66	4	3	2	1
67	4	3	2	1
68	4	3	2	1
69	4	3	2	1
70	4	3	2	1
71	4	3	2	1
72	4	3	2	1
73	4	3	2	1
74	4	3	2	1
75	4	3	2	1
76	4	3	2	1
77	4	3	2	1
78	4	3	2	1
79	4	3	2	1
80	4	3	2	1
81	4	3	2	1
82	4	3	2	1
83	4	3	2	1
84	4	3	2	1
85	4	3	2	1
86	4	3	2	1
87	4	3	2	1
88	4	3	2	1
89	4	3	2	1
90	4	3	2	1
91	4	3	2	1

8. BIBLIOGRAFIA

- Álvarez, M. et al (1991). La evaluación en los programas de orientación. Evaluación del contexto y del diseño. *Revista de Investigación Educativa*, 9, 17, 49-82.
- Alonso Amo, E. (1988). Clima y cultura en las organizaciones. en *Actes del II Congreso Nacional de Psicología Social*. Alacant, 6-8 abril, 45-54.
- Anderson, C. S. (1982). The Search For School Climate: A Review of the Research. *Review of Educational Research*, 3, 368-420.
- Bisquerra, R. (1990). *Orientación psicopedagógica para la prevención y el desarrollo*. Barcelona: Marcombo.
- Chávez, R. (1984). The Use of High Inference Measures To Study Classroom Climates: A Review. *Review of Educational Research*, 2, 237-261.
- Fernández Díaz, M.J.(1994). EL clima y su influencia en los centros. Organización y Gestión Educativa, 1. *Fòrum Europeu d' Administradors de l'Educació*, 3-6.
- Fraser, B. J. (1986). *Classroom Environment*. Londres: Croom Helm.
- Fraser, B. J. (1989). Twenty years of Classroom Climate Work: Progress and Prospect. *Journal of Curriculum Studies*. 4, 307-327.
- Goleman, D. (1997). *Inteligencia emocional*. Barcelona: Kairós.
- Gómez, M.T., Mir,V. i Serrats, M.G. (1991). *Propuestas de intervención en el aula. Técnicas para lograr un clima favorable en clase*. Madrid: Narcea.
- Martínez Muñoz, M. (1995). *La orientación del clima del aula*. Tesis doctoral inédita. Departament de Pedagogia Aplicada, U.A.B. Bellaterra.
- Martínez Muñoz, M. (1996). El clima de clase. A M. Álvarez, i R. Bisquerra, *Manual de orientación y tutoría*. Barcelona: Ed. Praxis, .
- Montané, J.i Martínez, M. (1994). *La orientación escolar en la educación secundaria*. Barcelona: PPU.
- Moos, R. H. (1987). *Evaluating educational environments*. Londres: Jossey Bass.
- Silva Vázquez, M. (1996). *El clima en las organizaciones*. Barcelona: EUB.
- Villa, A. i Villar, L.M. (Coords.).(1992). *Clima organizativo y de aula*. Vitoria-Gasteiz: Servicio Central de Publicaciones. Gobierno Vasco.

